

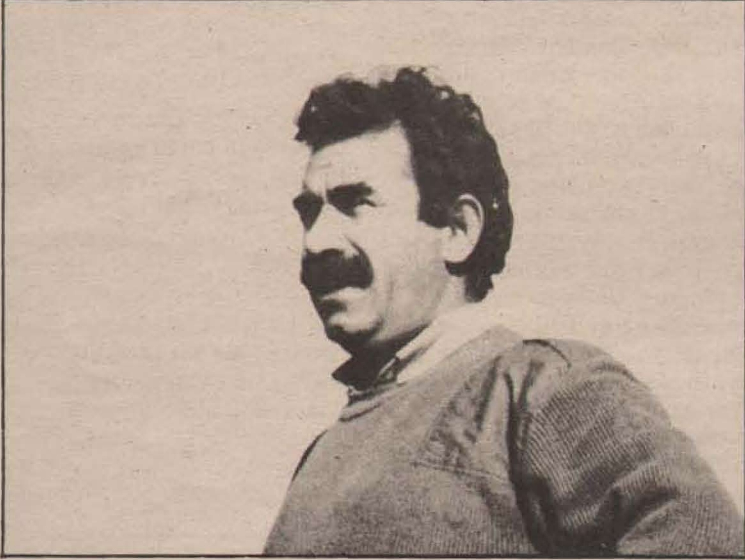
BERXWEDAN

HER TİŞT Jİ BO ENÎYA RİZGARÎYA NETEWA KURDİSTAN

Sayı 56 / 15 Haziran 1988 / 2.50 DM

PKK Genel Sekreteri A. ÖCALAN yoldaşın yurt dışındaki Kürdistanlı emekçilere gönderdiği mektubu yayınlıyoruz:

Avrupa'daki Kürdistanlı Yurtsever Emekçi Halkıma

"... Bütün bu ailelerimize, şehitlerimize sonuna kadar layık olmaları gerektiğini belirtiyoruz. Evet şehitlerimiz bunların evlatlarıydı, ama bilelim ki, kendilerinden daha fazla onlar Partimizin evlatlarıydılar. Onların gerçek sahipleri Partimizdir. Biz, Partimize layık olmasını bileceğiz. Ailelerimiz de Partiye layık olmasını bilmelidirler. Ancak, bu şekilde şehitlerimize gerçek anlamda bir bağlılığı yerine getirebilir ve gerçekleştirebiliriz.

Bu temelde, tüm emekçilere selam, saygı ve sevgilerimi sunar, işlerinde üstün ve sürekli başarılar dilerim."

ORTA SAYFADA

Cezaevlerinde Sömürgeci Oyunlar Boşa Çıkarılıyor

Aydın cezaevinde tutuklular hücrelerde tutuluyor. Çoğu PKK'li savaş esiri Çanakkale ve Eskişehir cezaevlerine sürüldü. Tutuklu mektuplarına el konuyor, ziyaretçi yasağı sürdürülüyor, gazeteciler ve politikacılar dahil kimsenin cezaevine yaklaşmasına izin verilmiyor. İsyanda yaralanan savaş esirlerinin durumu hakkında bilgi alınamıyor.

Eskişehir'de PKK'li savaş esirleri ölüm hücrelerine alındılar. Diyarbakır askeri cezaevi, sivil yönetime devredilmesi iddiasına rağmen baskılar ve askeri yönetim sürüyor.

Tutuklular direniyor. Tutuklularla dayanışma hareketi gelişiyor. Aydın'a ek olarak Eskişehir, Antep, Urfa ve Diyarbakır cezaevleri direnişe gebe. Diyarbakır'da Tutuklularla Dayanışma Derneği kuruldu.

Devamı ?.. sayfada

Eskişehir E tipi cezaevindeki PKK'li savaş esirleri

SAVAŞ MEVZİLERİ GENİŞLİYOR

Mardin, Nusaybin, Şırnak, Eruh, Genç, Cizre ve Başkale'de Yeni Eylem Dalgası

Cizre şehir mekezi basıldı; 7 korucu cezalandırıldı birçoğu ağır yaralandı.

Şırnak'ta ARGK saflarına katılım artıyor. En son olarak 10 genç daha ARGK saflarına katıldı.

Nusaybin'de Türk ordu birlikleri ile ARGK gerillaları arasında büyük bir çarpışma meydana geldi. Bu çarpışmada Türk ordu birlikleri ağır kayıplar verdi.

Genç ilçesinde gerçekleştirilen bir eylemde köy yoluna mayın döşendi. Mayının patlaması sonucu 1 korucu öldü, 1 ajan da ağır bir şekilde yaralandı.

Haberlerin ayrıntısı sayfa 3'te

PKK-YNK İTTİFAKININ YANKILARI

PKK ve YNK'nin yaptıkları ittifak, Brüksel, Viyana ve Atina'da yapılan ortak basın toplantıları ile kamuoyuna duyuruldu.

Brüksel'de yapılan basın toplantısına çok sayıda gazeteci ve haber ajansı katıldı. Basın toplantısında PKK ve YNK temsilcileri ortak açıklamanın yanısıra, sorulan sorulara cevap verdiler.

Her iki örgütün temsilcileri yaptıkları açıklamalarda ortak ittifakın bundan sonra nasıl gelişeceği hakkında da basın temsilcilerine bilgi verdiler.

YORUMU 5. SAYFADA

Hasan Baraçkılıç, Diyarbakır cezaevini yazıyor:

"Yazgımız Aynıydı, Aynı Özlemleri Paylaşıyorduk"

"Ahmet'le aynı köyde büyüdük, birlikte yaşadık. Bir gün olsun birbirimizi kırmadık. Hep dost olduk, birbirimize dostça davrandık... Çünkü yazgımız aynıydı, aynı özlemleri paylaşıyorduk.

...Biz acıları yeni yaşamıyoruz, acılar yaşamımızın birer parçası olmuş, onlarla birlikte yaşıyoruz. Bir şairin dediği gibi: 'Üç bin yıllık acıyla etna olmuş yüreğim.'"

Yazısı 16. sayfada

Tutuklu yurtsever politikacı İbrahim Kadah:

"Hiçbir Komplo, Saldırı ve Ceza Bizleri Yıldıramaz"

Yazısı 17. sayfada

Savaş Esirleri İdris Güzel ve Mehmet Tanboğa'nın Kaleminden

17 MAYIS DÖRTLER EYLEMİ

Direniş Kahramanlarımız sayfasında

Urfa Cezaevinden PKK Savaş Esirleri Mustafa Karasu, Selim Çürükkaya, İdris Güzel, Ali Serçek, Mehmet Tanboğa ve Bedrettin Kavak Açıklıyor:

Halkımızın Sırtına Kene Gibi Yapışanlar Üzerine

Diyarbakır zindanlarından, Kemallerin, Hayrilerin, Mazlumların hücrelerinden selam sizlere! Devrimci direnişçilerin yurdundan selam hepinize!

Gönül isterdi ki, daha özgür bir ortamda kucaklaşalım sizlerle, her şeyi yüz yüze tartışıp konuşalım. Ama bizler içerdeyiz, daha uzun yıllar içerde kalacağız. Halkımızın bağımsızlık kavgasını içerde yürüteceğiz. Direniş bayrağını zindanlarda yükselteceğiz. Cezaevlerinde kaldığımız süre içinde devrimci kamuoyuna halkların bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm yolundaki mücadelelerine olan güvenimiz sarsılmadı ve gelecekte de sarsılmayacaktır.

Bizler ülkemiz Kürdisan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü için en zor koşullarda zindanlarda — zulmü inançlarımızla dize getirmeye çalıştık. Sömürgeci mahkemelerde halkımızın haklı davasını savunduk. Bu yüzden alnımız açıktır. Ama görevlerimiz henüz bitmiş değildir. Mahkemelerde ve zindanlarda daha değişik biçimlerde mücadeleyi sürdüreceğiz.

Bir başka görevimiz de halkımıza doğruları anlatmak, gerçeklerin çarpıtılmasını engellemek, iki yüzlü, sahtekar insanları teşhir etmektir. Devrimci politika, dürüstlüğü ve açık yüreklililiği esas alır. Devrimci uyanıklık ve akıllılık asla üçkağıtçılık, cambazlık, sahtekarlık, siyaset fahişeliği değildir, olmamalıdır da.

Partimiz PKK'ye yönelik karalama, suçlama temelindeki saldırılar dün olduğu gibi bu gün de sürmektedir. Biz bu suçlama saldırılarına zorunlu olmadıkça cevap vermeye gerek görmüyoruz. Suçlama yapanların niteliklerini ortaya koyarsak suçlamaların neden yapıl-

Devamı 10. sayfada

Kürdistan'da Ailecilik ve Faşist Türk Sömürgeciliğinin Oyunları

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Kürt aşiret egemenlerinin ihanetinden bilindiği gibi, **Şeyh İdris-i Bitlisi** belirgin bir rol oynar. Nasıl, Alpaslan, Mervani Kürtlerine dayanarak Malazgirt'te Bizans ordularını yenilgiye uğrattıysa, Yavuz Sultan Selim de Şeyh İdris-i Bitlisi'nin öncülüğünde Kürt aşiret reislerinin desteğini alarak 1514'te Fars Safevi ordularını yenebildi.

Osmanlı padişahları, Kürdistan'ı tımarlara bölerek aşiret reislerinin baskı ve sömürüsüne verirler. Aslan payını kendileri alırlar. Osmanlılar, yöntem olarak tımarları bölüp, çok fazla aşiret reisini işbirlikçi duruma gitirerek aşiretlerin birleşmesini önlerler. Zaman zaman Osmanlı egemenliği zayıflar ya da Osmanlı egemenleri Kürt beylerinin otoritelerini daraltmaya çalışırlar. Böylesi dönemlerde ayaklanmalar gelişir. 1840'larda Bedirxan Bey isyanıyla başlayan, 1880 Ubeydullah ayaklanmasına kadar olan direnmelerin içeriği budur.

Devamı 14. sayfada

DİRENİŞ KAHRAMANLARIMIZ

Urfa Cezaevinden İdris Güzel ve Mehmet Tanboğa değerlendiriyor.

17 MAYIS DÖRTLER EYLEMİ

17 Mayıs 1982 günü Diyarbakır askeri cezaevinde önemli bir olay oldu. Ama bu olay o günün bilinen koşulları nedeniyle Türkiye kamuoyuna yansımadı. Sadece basında şöyle bir haber çıkmıştı: "Diyarbakır askeri cezaevinde 32. koğuşta tüp patlaması sonucu 4 tutuklu yanarak öldü." Bu haber doğru değildi. Birincisi; Diyarbakır askeri cezaevinin hiçbir koğuşunda tüp yoktu, ikincisi; 4 tutuklu bir kaza sonucu değil, bilinçli ve örgütlü olarak hayatlarına, birlikte kendilerini yakarak son verdiler.

Bu önemli ve düşündürücü olayı anlatmadan önce 1982 yılı içinde Diyarbakır askeri cezaevinin durumuna çok kısaca değinmekte yarar var.

Cezaevlerinde baskılar çok daha önceleri vardı. Fakat 12 Eylül'le beraber bu baskılar arttırıldı ve sistemli işkenceye geçildi. Ancak Diyarbakır askeri cezaevinde bu baskıların dozu çok yüksek tutuldu ve hatta diyebiliriz ki, vahşet düzeyine yükseltildi. Bunun çok yönlü nedenleri vardı. Bu yazımızda bunun yorumlanmasını istemiyoruz. Ama öyle sanıyoruzki Türkiye kamuoyunda bunlar az çok bilinmektedir.

1982'nin başlarında Diyarbakır askeri cezaevinde her şey artık çığırından çıkmıştı. Üç-dört bin kadar tutuklunun tümü korkunç bir zulüm ve işkence altındaydı. O günlerde bazı tutuklular bu cezaevinde yaşamaktansa polis sorgusunda bulunmayı çok daha ister oldular. O dönemlerde polis sorgu odalarını ve buralarda yürütülen işkence politikası ve yöntemleri yakından bilinmektedir. Cezaevine gelen bazı tutukluların tekrar polis sorgu odasını düşünmesi bu açıdan ilginçtir.

Ama hiç kuşkusuz bir kurtuluş yolu değildir. Diyarbakır askeri cezaevindeki vahşetin, insanlık dışı uygulamaların sınırını belirtmek açısından yukardaki örneği verdik.

1981 yılında başlayan sistemli işkence 1982'nin ilk günlerinde arttırılmıştı. Artık herkes pişmanlığa ve itirafa sürüklendirilmek isteniyordu. Başaşağı gidiş başlamıştı. (Tuluklular açısından) ya tüm insani, ulusal ve sınıfsal değerlerine sırt çevirerek ihanet edeceklerdi, ya da bu işkence altında öleceklerdi. Cezaevi idaresi bu ikilemi her tutuklunun önüne koyuyordu. Cezaevinde hem kitle, hem de politik güç olarak çoğunlukta olan PKK davalarında yargılananlar öncelikliydiler. Yani Birol Şen, Esat Oktay Yıldıran ve Ali Osman Aydın komutasındaki cezaevi idaresi PKK davasından yargılanan tüm sempatizan ve üyelerine "ya itiraf yapacak, herşeyi mahkemelerde açıklayacaksınız, ya da burası size mezar olur" diyorlardı.

Dayak zoru ile bazı tutuklulara itiraf yaptırdılar. Cezaevinde yüzlerce asker gardiyan aldıkları talimat gereği büyük kalın sopalar ve joplarla koğuşlara saldırılarını attırdılar. Önlerine gelen herkesi kırıp geçiyorlardı. "Her taraf kandı" demiyoruz ama; bu dönemde birçok tutuklunun kafası, çenesi kol ve bacakları boyun ve sırt bölgeleri kırıldı. İran ozanı Sadi'nin bir sözü var; "Sultan beş yumurta için zulmü reva görürse, askerleri bin tavuğa şişe vururlar."

Cezaevi idaresi "her tutuklunun eline elli jop vuracaksın" dese, asker gardiyanlar bu sayıyı keyfi olarak yüze kadar çıkarıyorlardı.

Diyarbakır askeri cezaevinde dayak işkence politikasının en önemli ögesini oluşturuyordu. Her tutuklu ortalama olarak günde elli-altmış jop veya kalas, sopa el ve ayaklarına yiyordu. İdarenin ikinci büyük silahı tutukluları aç bırakmaktı. Ekmek ve yemek çoğu zaman verilmiyordu, verildiği zaman da çok azdı. Parası olanlar da ihtiyaçlarını kantinden alamıyordu.

Ama devrimci direnişçi güçlerin de bir politikası olduğu unutulmuştu. Nihayet 1982'nin 21 Mart NEWROZ gecesinde Diyarbakır Askeri Cezaevinde bir güneş doğdu. Mazlum DOĞAN yoldaş bu anlamı büyük gecede kendi hücresinde işkence ve itiraf politikasını protesto eylemi koyarak hayatına son verdi. Mazlum'un bu eylemi başlı başına bir direniş hareketiydi. Gerçi Mazlum'un kendi hayatına son vermesi, baskı ve işkenceleri cezaevinde sona erdirmedi, ama zulme karşı bir kurtuluş yolunun mesajını herkese iletmiş oldu.

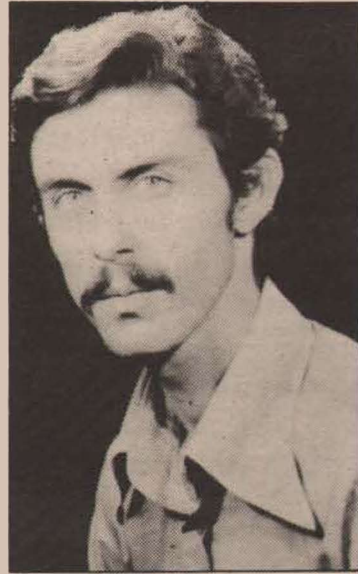
Mazlum DOĞAN yoldaşın ölüm haberi koğuşlara değişik şekillerde ulaştı. O dönemlerde hiçbir koğuşun diğer bir koğuştan —yan yana, üst üste olmalarına rağmen— haberi yoktu. 33. Koğuş Mazlum'un kendini yakarak hayatına son verdiği şeklinde bir haber aldı.

33. koğuş da diğer koğuşlar gibi bu olayın etkisi altında kaldı. Ancak bu koğuşta dört kişi vardı ki, daha değişik şeyler düşünüyorlardı. Yeni ve daha büyük bir eylem! Ses verecek, dünya kamuoyunu ayağa kaldıracak bir eylem! Bu zulmü, bu fırtınayı, bu ihanet kasırgasını başka da bir şey durduramazdı. Mazlum DOĞAN'ın direniş yolu izlenmeli ve en kısa sürede bu eylem konulmalıydı. Ama ne yapılabilirdi? Günlerce, haftalarca tartışıldı, bu konu üzerinde kafa yoruldu. Ama koğuşta hiç kimse bu dört kişinin bunları düşündüğünü bilmiyordu. Her şey gizlice yapılıyor, eylem hazırlıkları yavaş yavaş tamamlanıyordu.

Nihayet eylem günü geldi, takvimler 17 Mayıs'ı gösteriyordu. Yıl 1982. O gece Ferhat KURTAY, Necmi ÖNER, Eşref ANYAK ve Mahmut ZENGİN adlı PKK davasından yargılanan tutuklular koğuşun bir köşesinde son hazırlıklarını tamamlıyorlardı. Eylem sabaha doğru konulacaktı, o sırada koğuş uyuyor olacaktı, her şey daha kolay olurdu. Ama arkadaşları ile vedalaşmaları gerekiyordu. Eylemi de açık yapmıyorlardı. Eylemciler koğuşa dağıldılar. Her biri kendi tarafında bir küme oluşturarak gece geç saatlere kadar sohbet ettiler. Sohbette genellikle dört eylemci tarafından; eylemden sonra koğuştakilere nasıl davranacaklarını ve ne yapmaları gerektiğini anlatıyorlardı. Gerçi konuşmak yasaktı ama, o gece eylemciler yasağı hiç dinlemiyorlardı. Bütün sigaralarını, eşyalarını getirip dağıttılar. Yine hiç kimse bir şey anlayamadı. Bazı tutuklular bu gecenin değişik bir gece olduğunu, bir şeylerin olabileceğini anlamışlardı, ama ne olabilirdi?

Eylemciler kendi arkadaşlarının nöbet saatlerini gönüllü olarak devraldılar. O dönemlerde tutuklular koğuş içinde sırayla sabaha kadar nöbet tutuyorlardı. Böylece Diyarbakır'ın geceleri de işkenceye dönüşüyordu.

4 eylemci arkadaş koğuş yattıktan sonra nöbete durdular. Birazdan ölüm gelecekti, "ölüm sen nasıl bir şeysin" diyeceklerdi ve öleceklerdi. Heyecanlıydılar, ama asla ürkek değil. Çünkü eyleme kendileri aralarında tartışarak karar vermişlerdi. Gönüllüydüler. Yalnız eylem anında hemen tavır koyup ölmek gerekiyordu. Ne pahasına olursa olsun mutlaka ölmeliydiler. Eylem başarısız olursa amaçlarına ulaşmamış olacaklar.

Bir insanın kendisini yakması öyle basit bir şeymiş gibi gelmiyordu onlara, zordu. Ölümün belki de en zoru. Ama teslimiyet içinde yaşamak daha zor değil miydi? Ölümlerin en zoru işte buydu. Yaşamak ne ki? Güçlü bir ateş herşeyi kısa bir sürede bitirirdi.

Eylemciler bu ateşi nerede bulacaklardı? Koğuşta yanıcı, kesici ve asıcı tüm malzemeler toplatılmıştı. Bir ateş daha vardı yıllar önce çalmışlardı onu. Ateşin soyundan gelenler şimdi hapisteler ve yanmakta olan ne varsa çalınmıştı. Bir mirasları yoktu, belki bir miras vardı ama direnme geleneği değildi. Halkın umutları ve güvenleri, onların öz evlatları bir şeylere yeminliydiler. Ama Diyarbakır askeri cezaevi koyu bir teslimiyet dönemi yaşıyordu. Ateş bu anlamda çalınmıştı işte. Ama nerede, nasıl bulunacaktı?

Birden Ferhat KURTAY'ın kafasına bir şeyler gelip-gitti. Bir-iki kez "acaba" dedi. Olurdu tabii, neden olmasın! Şu koğuşun içine yığılmış olan yağlı boya kutuları, boya içinde kalan tiner, neft pekala yapabilirdi. 4 eylemcinin de gözlerinde sevinç vardı.

O dönemlerde cezaevi idaresi bir politika geliştiriyordu. Cezaevinin tüm koridor ve koğuş duvarları boyanacaktı. Ama bu boyama Atatürk'ün sözleri, büyük böy resimleri, Türkiye'nin haritaları ile olacaktı. Tutuklulara zorla bu boyalar aldırılmaya başlandı. Çok büyük olan cezaevi bir ayda tümden yazı doldu. Bir karış boş yer bırakılmadı. Boş bırakılan her yer için koğuşlar dayakla cezalandırıldı. Bu boya işinin öyküsü çok uzundur. Ailelerin zor bela kazandığı ve getirip kendi evlatlarına yatırdıkları paralar hep bu boyalara gitti. Cezaevinde korkunç bir açlık var ama, o zamanın parasıyla beş milyona yakın para ile tutuklulara boya aldırıldı. Cezaevi idaresine göre zaten bu paralar "Rusya"dan geliyordu. Ama bu boya ve malzemeleri ile tutukluların eylem koyacakları nereden akıllarına gelirdi.

Yeni bir sabah doğuyordu. Cezaevindeki tutuklular o gün gördüğü işkenceler nedeniyle ölü gibi uyuyorlardı. Ama 4 yiğit ayaktaydı. Horozların ötüşü ile birlikte eylem yerine yavaş yavaş yaklaştılar. Gazete parçalarını da boyaların yanına getirerek büyük bir küme yaptılar. Ama bir şeyleri eksikti. O akşam yazdıkları "Yoldaşlara" başlıklı bir bildiri vardı. O neredeydi? Aradılar ve buldular; bir arkadaşın yatağı başına koydular. Tekrar usülce eylem yerine gittiler. Ama ya dışarıdaki arkadaşları, aileleri onları birkez daha ne kadar çok görmek istiyorlardı. Necmi'nin yaşlı bir anası vardı. Şimdi orada olsaydı, Necmi'sine bir çay yapsaydı, ne zamandır çay içemiyordu. Necmi anacığını da ne kadar çok seviyordu. Ferhat'ın gönlünde yeğenleri-kardeşleri vardı, onları o kadar özlemişti ki. Eşref ve Mahmut'ta dalıp dalıp gidiyorlardı. Ama yürekleri uyanıktı. Birazdan olacaklar onları ve diğerlerini mutlu edecekti. Bunu biliyorlardı ve inanıyorlardı ki, burada yanan ateş başka yerde de yanacaktı. Ateşi çalanlar onu geri vermek zorunda kalacaklardı. Engizisyon BRUNO'yu yaktı. Ama o düşüncelerinden taviz vermemişti. Fransa ve İspanya direnişçilerini hatırladılar. Stalingrad'da Nazi işgaline karşı savaşan küçük çocuk Varyo'yu gözlerinin önüne getirdiler. Hayri DURMUŞ ve Kemal PİR yoldaşlarının mahkemelerdeki o yüce, soylu davranışları, Mazlum'un eylemi... Çok düşündüler o saatlerde. Ölüme çoktan hazırdılar. Ya, saat 4.30 olsun hele. Ve tam o saatte ateşi yaktılar ve yanan ateşin içindeydiler. Oysa o saatlerde insanlar sicak yataklarında mışıl mışıl uyumuyorlar mıydı? Şehrin vitrinleri akşamdan kalma ışıklarıyla öyle durgun ve masum yanmıyorlarmıydı? Bir anne yeni uyanan bebesini susturmaya çalışıyordu. Dışarıdan birazdan ezan okunarak namaza duracaktı yaşlı nineler ve dedeler, köyde bahçeye çıkmaya hazırlanan çiftçiler yeni bir güne, günün kaygısı ile başlayacaklardı. Böyle de yaşandı hani!.. Ot gibi, böcek gibi. Ama insan olmak, insanca yaşamak çok daha önemliydi birileri için. Bu, hep böyle olmuştur. Onların yüreklerinde iyilik ve doğruluktan yana güzel olan her şey vardı. "Seveceksin ama bu kötü, bu iyi diyeceksin" diyorlardı. İçeride daha çok demeliydiler bu sözü ve onlar öyle yaptı.

Ateş en gür alevleriyle yanıyordu. Alevlerin dansında bedenlerden çıkan yanık insan kokuları göğe yükseliyordu. Ve eylemciler bir yandan yanarken, bir yandan da slogan atıyorlardı: "İşkencelere Son!", "Kahrolsun İhanetçiler!", "Hainlerden Hesap Soracağız!", "Kahrolsun Sömürgecilik!"

Bu esnada koğuş sakinleri uyanmıştı ama korkunç bir gürültüyle uyanmışlardı. Koğuş içinde büyük bir alev her tarafı gündüz gibi aydınlık yapmıştı. Olayın şokunu üzerinden atamayanlar ne yapacaklarını şaşırmışlardı. Hemen ateşi söndürmeye koştular, sanki onlardan bir şeyi bekleyen varmış gibi. Yanan ateşi söndürmek eylemin kırılması demekti. Bu yüzden eylemciler; "su dökmeyin, su dökmeyin! Daha çok ateş yakın" diye bağırıyorlardı. Ama dehşet içinde kalan, belki de can kurkusuyla bidona sarılan bazı tutuklular habire ateşi söndürmeye çalışınca, eylemciler son bir çaba ile: "Su dökmeyin! Eylemi kırmayin! Bu hainliktir! Yeter artık su döktüğünüz! Ateşi yakın!

Ateşi verin alevleriyle
isyanım olsun
Burada
gök aynı gök değil,
ne de güneş eski yerinde.
Ateşi verin alevleriyle
Türkülerimi söyleyin
türkülerimizle.

Ve ateş daha çok yanmaya başladı. Koğuş sakinlerinden kendisinin derdine düşenler, camları kırmaya, koğuş kapısı-

Devamı 19. sayfada

TARİHİN ŞEN ÇOCUKLARI

Mayıs'ın on sekizinde
Zindanın dip köşesinde
Alev almış derileri
Yanıyorlar diri diri

Tarihin şen çocukları
Halkımın kahramanları

Zindancının kırbaçları
Yakıyordu acı acı
Akan kanın her damlası
Güzel günlerin mayası

Nakarat

Diyarbakır zindanında
Özgürlüğe giden yolda
Ferhat, Necmi, Eşref, Mahmut
Çıkıyorlar tabut tabut

Nakarat

Mazlum, Hayri, Kemal, Haki
Kıpkızıl bir şafak vakti
Kollardaki kelepçeler
Çözülecek birer birer

Nakarat

SAVAŞ MEVZİLERİ GENİŞLİYOR

NUSAYBİN:
Mardin eyaletinin bu sıcak savaş bölgesinde ARGK'nin askeri ve siyasal çalışmaları kitlesel bir karakter kazanarak sürmektedir. Gün geçmiyor ki, köy toplantıları yapılmasın ya da sömürgeci operasyon birlikleriyle büyük çarpışmalar meydana gelmesin. Türk ordusu bu çarpışmaların ve kayıplarının çok azını yansıtmaktadır.

Bu çarpışmalardan biri Kuyular köyü civarında meydana geldi. Çarpışma akşam saatlerinde oldu. Çarpışmaya düşmanın hava indirme birlikleri katıldılar. Çarpışmada düşman birlikleri çok sayıda ölü ve yaralı verdiler. ARGK'nin çarpışmalarda kaybı bir şehit oldu.

MARDİN:
Ülkemizin en kızgın savaş alanlarından biri haline gelen Mardin'de Derik, Kızıltepe, Ömerli, Gercüş, Midyat ve Nusaybin'de düşman operasyonları sürmektedir. Ad verilmemesine rağmen aylardır düşman birlikleri fiili bir savaş içinde tutuluyorlar. Son olarak bölgeye ek hava indirme birlikleri indirildi. Bunlar büyük çarpışmalarda kuşatma ve çarpışma amacıyla kullanılan özel eğitilmiş komandolardan oluşuyor.

Sömürgeci ordu tüm gücüyle Mardin'deki gelişmeyi önlemeyi hedefliyor. Sonuçlar, sömürgeci ordunun aleyhine. Mart ve şubat aylarında meydana gelen büyük çarpışmalarda düşmanın kayıpları çok büyük oldu. Sömürgeci ordu Mardin'i Botan ve Diyarbakır'dan kuşatmak istiyor. Bu nedenle alana giriş ve çıkışlar yoğun kontrol altında. Sömürgeci ordu, takviye ve özel birlikleriyle Maval ve Cehennem Deresi gibi ARGK'nin önemli üslenme noktalarına sızmak istiyor. Bu yönlü büyük bir askeri yığınak yapıyor, dağları bombalıyor, halkı taciz ediyor, ajanlığı teşvik ediyor. Fakat, Türk ordusu bu adımında da başarısız.

En belirgin ve somut sonuç; kitlelerdeki hızlı ulusal kurtuluşçu birlinçlenme ve örgütlenmedir. Özellikle köylü gençlikten ve şehir gençliğinden ARGK'ye katılımlar artmış durumdadır. Bu katılım bilhasa Nusaybin, Ömerli ve Midyat alanlarında yoğundur. Bagok şehitlerinin mezarları şimdiden halk tarafından kutsal bir yer durumuna getirilmiş, halk grup grup mezarları ziyaret etmektedir.

ŞIRNAK:
Alandaki ulusal kurtuluş çalışmaları köyleri aşarak kaza kitlelerine nüfuz ediyor. Mayıs ayı ortalarında ARGK birlikleri şehrin belli kesimlerini basmış, kahvelerde toplantılar yapmış, bildiri dağıtmış ve 15 gencin ARGK'ye katılımını sağlamışlardır.

Katılım bu kadarla kalmamış, haziranın ilk haftasında Gazipaşa ve Cumhuriyet mahallelerinden 10 genç daha ulusal kurtuluş birliklerine katılmıştır.

Şırnak alanındaki yoğun eylemlilik ve ARGK'ye katılım, köy korucularının gruplar halinde silahlarını geri vermeleri, kırdaki inisiyatifin ARGK'nin elinde olduğunu göstermektedir.

Sömürgeciler şimdiye kadar ''teröristler, bu kadar genç kaçırdılar'' şeklindeki açıklamalarıyla, ARGK'nin büyümesini çarpıtmaya çalışıyorlar. Şimdi ise sömürgeciler söylediklerini yalanlamaktadırlar. 29 Mayıs tarihli Cumhuriyet gazetesinde demeci çıkan sömürge valisi Hayri Kozakçıoğlu, gençlerin PKK tarafından kaçırılmadığını; kendi istekleriyle gittiklerinin anlaşıldığını açıklamak zorunda kaldı.

Şırnak'ta ulusal kurtuluşçu gelişmelerin yüksek boyutu sömürgecileri iyice telaşlandırdı. Hayri Kozakçıoğlu ve ordu komutanları, durumu kurtarmak için Şırnak'ta toplantı düzenlediler. Toplantı dolayısıyla büyük güvenlik önlemleri alındı. Fakat bütün zorlamalara rağmen, toplantıya birkaç uşak ağa ve zorla getirilen muhtarlar dışında kimse katılmadı.

Kozakçıoğlu, toplantıda şeker-kamçı politikası doğrultusunda konuşarak muhtarları koruculuğa iknaya çalıştı. Fakat başarılı olamadı. Muhtarlar, devletin teröründen duydukları şikayetlerini sıraladılar. Bu gelişme üzerine, sömürge valisi Kozakçıoğlu, muhtarları tehdit etti.

Toplantı sömürgecilerin başarısızlığıyla sonuçlandı.

ERUH:
Şırnak-Eruh arasında yer alan Aireni mıntıkasında dört korucu alanda faaliyet yürüten ARGK birliği tarafından yakalanıp yargılandılar. Suçlu görülen çeteler ölümle cezalandırıldılar.

BİNGÖL-GENÇ:
Mayıs ayı başlarında Genç'in Bağ köyü mıntıkasında meydana gelen ve bir günden fazla süren çatışmalarda şehit olan 4 ARGK savaşçısına karşılık sömürgecilerin kayıplarının çok büyük olduğu açıklandı. Sömürgeciler sonradan yaptıkları açıklamada kayıpları arasında biri binbaşı olmak üzere birçok yüksek rütbeli subayın bulunduğunu açıkladılar.

Öte yandan Bingöl'de ARGK'nin eylemleri ve kitle toplantıları sürüyor. Direkli vd. köylerdeki dağlık alandaki ormanları kesen işçilerle toplantı yapan gerillalar, doğal zenginliklerimiz üzerindeki bu talanı durdurdular. Kesime bilinçli öncülük eden kişileri de uyardılar. Eylem sırasında kesim işlemini üstlenen işbirlikçiye ait şantiye araçları yakıldı.

ARGK karakol ve operasyon birliklerinin yollarını mayınlamaya devam ediyor. Bir düşman operasyon birliği mayınlardan birine çarptı. Olayda 1 çete öldü, birçok çete ve asker de yaralandı.

Bingöl'de ulusal kurtuluşçu atılım sömürgecileri sarstı ve telaşa boğdu. Bingöl'e yeni düşman birlikleri yığılarak alandaki bütün düşman güçleri teyakuza kaldırıldı. Türk Genelkurmaylığı, bunu askeri tabir olan ''kırmızı alarm'' olarak adlandırıyor. Sömürgeci ordunun binlerce asker ve özel timlerle yürüttüğü bu karşı-devrimci harekat Bingöl'de ulusal kurtuluş mücadelesinin yüksek askeri ve kitlesel boyutunu göstermektedir.

BAŞKALE:
ARGK birlikleri, Başkale'de düşman birlikleriyle iki gün süren çarpışmalara girdiler. Çarpışmalara düşman helikopterleri de katıldı. Tüm boyutlarıyla henüz öğrenemediğimiz çarpışmanın sonuçları, sömürgeci birliklerin aleyhine oldu. Düşmanın onlarca askeri safdışı bırakıldı.

Çarpışma yaylalık ve çıplak dağlık bir alanda meydana geldi. Başkale'de 1983'ten beri ulusal kurtuluş çalışmaları yoğunlaşmış bulunmaktadır. Alanda Ertuşi aşiretleri kalıyor. Alan kışın aşırı kar aldığından dolayı hareketi neredeyse olanaksız kılıyor. 1985 yılında sömürgeciler, Başkale aşiretlerini ulusal kurtuluş mücadelesine karşı silahlandırmak istemiş, ağalarla toplantılar yapmış, büyük ayrıcalıklar tanımışlardı. Aşiret kitlesi çeteleşmeye karşı durmuş, tecrit olan ağalar Van'a kaçmak zorunda kalmışlardı.

Cizre Merkezine Baskın: 7 KORUCU CEZALANDIRILDI

Cizre, şehir merkezinde eğitim amacı ile açılmış olan bir garnizonu basan ARGK gerillaları, burada eğitilen 7 korucuyu cezalandırdı, birçoğunu da ağır yaraladılar.

Aldığımız ilk haberlere göre, eylem haziran ayının ortalarına doğru gerçekleşti. Eylemi gerçekleştiren ARGK birliği kayıp vermeden, Cizre şehir merkezindeki eylemini başarı ile tamamladı.

Cezaevlerinde Sömürgeci Oyunlar Boşa Çıkarılıyor

AYDIN:

Mayıs ayı başlarında cezaevi yönetimi geliştirdiği bir provokasyonla, komando birlikleri koğuşları basmış ve otuz civarında PKK'li savaş esirinin bulunduğu 9 ve 10. koğuşları boşaltmışlardı.

Savaş esirleri bu provokasyona karşı çıkmış, slogan atmış ve direnmişlerdi. Askerlerin saldırısı sonucu yangın çıkarılmış, tutukluların bütün eşyaları tahrip edilmiş, yakılmış ve birçok tutuklu ağır yaralanmıştı.

O günden bu yana cezaevi yönetimi Aydın cezaevini büyük bir tecrit altında tutuyor. Görüşler yasaklanmış, mektuplar kabul edilmiyor, cezaevine gazeteciler yaklaştırılmıyor.

PKK'li savaş esirlerinin tümüne yakını —çoğu da yaralı— kovuşturmaya ve hücrelere alındılar. Ardından büyük bölümü Çanakkale ile Eskişehir özel tip cezaevlerine sürüldüler. İşlemler gizli tutulduğundan sürgün edilen tutukluların adlarını ve sayılarını öğrenemedik. Ancak sürgün edilen savaş esirleri sürüldükleri cezaevlerinde de hücrelerde tutuluyorlar. Ve hiçbir tıbbi müdahale yapılmıyor.

Gerek Aydın cezaevinde bırakılan savaş esirleri, gerekse Eskişehir ve Çanakkale'ye sürülenler direnişlerini sürdürüyorlar. Savaş esirlerinin direnişini desteklemek amacıyla tutuklu yakınlarının Ankara'da başlattıkları açlık grevi ve protesto eylemleri değişik şekillerde sürüyor. Tutuklu yakınlarının sayısı 200'ü aştı. Bu arada ilerici-yurtsever öğrenciler ve diğer demokrat-yurtsever kesimlerden gelen çok sayıda kişi gruplar halinde gündüzleri Ankara-Güven parkta eylemlerini sürdüren tutuklu yakınlarını ziyaret edip dayanışma gösteriyorlar.

SHP milletvekilleri vasıtasıyla içişleri bakanı ile görüşen tutuklu yakınları, bakanın tutuklular hakkında terörist deyimini kullanmasını protesto ettiler.

Tutuklu yakınları bakanlığa verdikleri dilekçede ve yaptıkları açıklamalarda, Foça'dan getirilen komando birliklerinin tutuklulara saldırdıklarını, üç gün koğuşların kapısını kapatarak tutuklulara ekmek ve su dahi verilmediği, yaralıların olduğunu, tutukluların hücrelere alındığını ve açlık grevindeki tutuklulara şekerli su verilmediğini açıklayarak şunları talep ettiler:

"İşkenceciler hakkında soruşturmanın açılması, hükümlülere yemek ve su vermeyenler hakkında soruşturma açılması, cezaevinde insanca koşullar sağlanmalı, gaspedilen eşya ve giysiler iade edilmeli, yasal kitap ve yayınlar içeri alınmalı, havalandırma gün boyu olmalı, koğuşların kapıları yeniden açılmalı, hastalar tedavi edilmeli, TV, radyo ve teyp alınmalı, mutfak hükümlülere açılmalı, elektrik ocağı alınmalı, savcılığın 'isyan' şeklindeki açıklaması tekzip edilmeli, operasyonda verilen maddi zarar tanzim edilmeli, sürgünler derhal durdurulmalı..."

Aydın cezaevi ile dayanışma eylemlerini sürdüren tutuklu aile ve yakınları, 14 Haziran'da yaptıkları bir açıklamada, eğer tutukluların isteği kabul edilmezse, kendilerini yakacaklarını belirttiler. İnsan Hakları Derneği'nde eylemlerini sürdüren aileler, tutukluların durumu ile yakından ilgilenmesini de istediler.

Ayrıca SHP milletvekili Hikmet Çetin, tutukluların yaşamsal bir tehlike içinde olduklarını söyledi. Hükümetin bu konuda tedbir almamasını eleştirerek, insanca yaşam koşullarının sağlanmasını istedi. Hikmet Çetin, bu açıklamayı tutuklu yakınları ile yaptığı görüşmeden sonra yaptı.

Aydın cezaevindeki sömürgeci provokasyon ve ardından geliştirilen baskı, sürgün ve kısıtlamalar, rejimin insanlığa düşmanlığının ölçütü olmuştur. Bu provokasyon ilk değildir. Daha önce Diyarbakır, Eskişehir ve Sinop cezaevlerinde defalarca denenmişti.

Ancak tüm baskılar PKK'li savaş esirlerinin insanlık onurunu en yükseğe çıkarmalarını önleyememektedir. Gerçekten 9 ve 10. koğuşlarda tutulan savaş esirleri, inatlı direnişleriyle tırnakla faşizmi geriletmiş, bazı haklar almış, büyük bir dayanışma sağlamış, cezaevi kitlesi içinde sağlam bir gövde oluşturmuş, cezaevini bütün kısıtlamalara rağmen bir okul haline getirmeyi becermiş, Aydın'ı en ileri cezaevi mevzilerinden biri haline getirmişlerdir.

Faşist sömürgecilik bu gerçeğe saldırmaktadır. Hedefi bellidir: Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi, temsilcileri olan savaş esirleri.

Bir Yürek atıyor
Diyarbakır şafağında
parçalıyor kölelik zincirlerini
özgürlük için
... Ve and içtiler hep bir ağızdan,
insanlık onurunu çiğnetmeyeceğiz diyerek.

ESKİŞEHİR:

Aydın cezaevi direnişçilerinin bir grubu Eskişehir E tipi özel cezaevine sürüldü. Sömürgeciler, muhtemel bir direnişi önlemek için Eskişehir cezaevindeki savaş esirlerini önceden hücrelere aldılar. Hücrelere konan savaş esirleri arasında Muzaffer Ayata ve Ali Rıza Altun da var.

Cezaevi yönetimi, koğuşlarda ani baskınla arama yaptılar. Tutukluların bütün eşyalarını dağıttılar. Bir kısmına da el koydular. Tutuklulara kitap ve görüşme kısıtlaması getirildi. Cezaevi yönetimi, aramalar sırasında güya bulunan bir Serxebûn gazetesi, baskı ve kısıtlamalara gerekçe gösteriyorlar.

Savaş esirleri, yönetimin muhtemel bir provokasyonuna fırsat vermemek için ellerinden geleni yapıyorlar. Fakat görüşler yasak olduğundan gerginlik ve uygulamanın yüksek boyutu tam bilinemiyor.

ANTEP:

Antep'teki iki özel cezaevinden E tipi olanında savaş esirlerinin mayıs ayı başında yaptıkları uyarı eylemi sona erdi. Fakat cezaevi yönetimi diğer cezaevlerinde verilen bazı hakları burada vermemede ısrar ediyor. Örneğin Antep E tipi cezaevinde kitap, radyo yasağı var. Benzeri kısıtlamalar olduğu gibi sürdürülüyor. Bu durum Antep özel tip cezaevlerini yeni direnişlere gebe bir duruma getiriyor.

DİYARBAKIR:

Özel askeri cezaevinin mayıs ayı sonlarında sivil yönetime devredildiğinin açıklanmasına rağmen, özde yönetim ve uygulamalarda bir değişiklik olmamıştır. Adı "**1 nolu E tip cezaevi**"ne dönüştürülen, askeri cezaevinin bu durumu, Türk faşizminin kendini parlamenter maske ile örtmesine benziyor. Çünkü görüşler, kitap-dergi uygulaması, sağlık kontrolü, yiyecek sorunu ve tutuklular üzerindeki baskı olduğu gibi sürüyor. Özellikle tutukluların yakınları ile görüşleri ve mektupları üzerindeki sıkı kontrol olduğu gibi sürdürülmektedir.

Özel sorgu timleri yine eskisi gibi koğuşlara dalarak tutukluları sorgu ve işkenceye almaktadırlar. PKK'ye yardım ettiği gerekçesiyle bir yıldan fazladır tutuklu bulunan ve hakkında idam istenen Kızıltepe eski belediye başkanı yurtsever Selanik Öner, mahkeme duruşmasında bu uygulamanın kendisine ve koğuştaki diğer birçok kişiye uygulandığını söyledi ve bu durumu mahkeme heyeti nezdinde protesto etti.

İkinci defa mahkemeye çıkarılan Mehdi Zana'nın Kürtçe savunması mahkeme heyeti tarafından engellenerek, zorla mahkeme salonundan çıkarıldı.

Öte yandan yurtsever tutuklu yakınları Dayanışma Derneği'ni kurdular. Merkezi Diyarbakır'da olan derneğe şimdiden çok sayıda tutuklu yakını üye oldu. Sömürgeciler, şimdiden derneğe yeni üyeliği ve derneğin çalışmalarını önlüyorlar.

Urfa Kapalı Cezaevinden Mektup Var:

(...)

Urfa'ya geleli iki ay oluyor. Henüz kitaplarımız verilmiş değil. Şu anda cezaevinde kitap yasağı ile karşılaşan yalnız bizleriz. Uyarı niteliğindeki açlık grevimiz de bir sonuç getirmedi. Şu an bir bekleme içindeyiz. Bu mektubu yazdığım gün bu sorunlarımızın çözümü için bir dilekçe verdik. Bakalım sonuç ne olacak? Teyp ise yasak denilerek verilmiyor. 100 kişilik cezaevinde tek doktor yok. Haftada bir gün, o da iki saatliğine gelip muayene eden bir doktor varmış. Özcesi acil bir olayda tutuklu ölümle başbaşa.

Yemek sorunu ise ortaçağdan kalma bir sorun gibi. Her öğün bir kap yemek. Çoğu zaman mercimek çorbası ile makarna. Özcesi, devlet ne kendini besliyor, ne de tutuklunun dışarıdan yiyecek almasına izin veriyor. "Tutuklu besleme yükümlülüğümüz bu kadar. Devletimiz zengin değil" denilerek yerine getirilmiyor.

Tutuklular aç olduğundan cezaevinin dönen sermayesi olan kantin sürümden vurgun vuruyor. Ailelerimizin dışarıdan daha ucuz alabilecekleri yiyecekleri, kantinden çok pahalı almak zorunda kalıyoruz.

Mustafa Karasu, M. Selim Çürükkaya

İşte durum böyle. Sömürüye karşı çıkıp cezaevine düşenleri, burada sömürü düzeninin içine sokmuşlar. İlginç değil mi?

Bakanlıktan gelen müfettiş, "Devletin parası yok. Ancak bu kadar verilebiliyor. Kantin dönen sermaye. Dışarıdan eşya alırsak dönen sermaye ne olacak, ne kazanacak" diyebiliyor. "Amerika veya Avrupa'da cezaevleri iyi olabilir. Çünkü, oranın ekonomisi iyi" diyecek bir yönetimin ve bunu savunacak bir düşüncenin kısıtlamada tanıyacağı sınır olamaz.

İnsanları tutukluyorlar, ama bir yatak dahi vermiyorlar. Bu yataklarımız çok kötü diyerek yeni yatak istedik. İlk önce yok dediler. Sonra da üzerlerine mazot dökülmüş yatak verdiler. Şu anda mazotlu yataklar içinde yatıyoruz. Verdiğimiz eski ve kötü yatakları arar olduk.

İşte yaşadığımız cezaevi böyle. Yine biz siyasi tutuklular adi tutukluların yanında cennette yaşıyoruz. Daha doğrusu kabul etmeyeceğimiz bazı uygulamalardan ister istemez vazgeçilmiş. Neyse cezaevlerini fazla uzatmayayım. Bu yalnız bizim değil, bütün cezaevlerinin sorunu. Cezaevlerinde köklü reformlar olmadığı sürece bu sorunlar devam edecek. Şu da bir gerçek ki toplumun en duyarlı kesimleri burada. Bu nedenle yukardaki sonuçlara varmada olanaklar var denilebilir.

Gece saat 03.00'e yaklaşıyor. Göz kapaklarım inmeye başladı. Burada sayfayı bitiriyorum. Yeni bir mektuba kadar hoşça kalın. Tümünüzü özlem ve sevgiyle kucaklarım.

Mustafa Karasu
2 Mayıs 1988

Merhaba

Bir şiir var, bilmem bilir misin?
"Ankara nire,
Zara nire
Dayanmak marifet
Dayan bire dayan"

Bizim o mesele, Urfa nire, Hollanda nire? Ama şunu bilir ve söyleriz. Sevenlere gerçek dostluklara zaman ve mekan anlamsızdır. Selamımızın ulaşamayacağı hiçbir yer yoktur. Biz dünyalıyız, yaşamaya sevdalı, ölümle nikahlıyız. Çünkü kafa kağıdımızda soyadımızdan önce yazar: Onlar yaşamı, uğruna ölecek kadar severler.

Seni ve tüm dostlarımızı Harran sıcaklığıyla selamlar ve kucaklarız.

Urfa'dan refiklerin: Mustafa Karasu, Şükrü Gülmüş, Ali Kılıç, Bedrettin Kavak, Mikail Alkan, A. Kadir Atım, İzzet Baykal, Selim Çürükkaya, Mehmet Değer, Ali Doğanay, Abuzer Dehşet, İdris Güzel, Ali Serçek, Bedri Karaoğlan, Nihat Kaya, Cuma Kuyukan, Mehmet Tanboğa, A. Samet Tektaş, Fevzi Yetkin.

Kapalı Cezaevi
1. Koğuş
Urfa

Dersim'de Sosyal-Şovenizmin İflası

1988 yılı şeker bayramına rastlayan mayıs ayının ikinci haftasında yöreye tatil dolayısıyla giden yurtsever halktan edinilen izlenimlere göre, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi her geçen gün halkın bağrına daha da inip gelişmekte, TC sömürgeci güçlerini zor durumda bırakıp ve bölgede yıllardır inkarcılığın ve teslimiyetçiliğin sembolü olan sosyal-şoven köylü siyasetini her geçen gün silip atmaktadır.

Yöreden alınan haberlere göre, bahar taarruzu ile birlikte geceleri yolların çoğu ve kırsal bölgeler ARGK birliklerinin kontrolü altında bulunmakta, sömürgeci güçler ancak gündüzleri operasyonlara girişmektedirler. Ayrıca yörede her kişiye iki asker düşecek şekilde özel tim ve özel savaş kadrosuna bağlı bir nevi lejyoner olan faşist güçler bulundurulmaktadır. Bu kadar askeri güçlerine rağmen bir türlü ARGK birliklerine kayıp verdirememeleri ise kendilerine korku nöbetlerini yaşatmaktadır. Düşman güçlerindeki bu korku, halkta büyük bir sevinç dalgası yaratmaktadır.

Yöre halkı, geçmişten beri bölgede, "ben gerilla savaşı veriyorum" diyen ve bugüne kadarki savaş icrasında halkın devrimci duygularını sömürmek, devrimci enerjilerini çarçur etmekten başka bir şey yapmayan, sözümona TİKKO gerillalarını her geçen gün daha iyi tanıyor. Bugün, bu grup Dersim'de halkın arasına inip "ben gerilla savaşı veriyorum" diyemiyor. Halk artık ARGK gerillalarını tanıyor ve onların pratiklerine inanıyor. Halk, TİKKO'nun gerilla savaşı vermediğini, var olan inançlarını sömürdüğünü ve zor günlerde de kendilerini düşmanın pençesine bıraktığı gerçeğini çok açık bir biçimde görüyor. Öyle bir noktaya gelinmiş ki, halk bu grubun sözümona gerilla savaşını, sohbetlerinde alay konusu olarak ele almaktadır. Eskiden barındıkları evler ve halk kesimi bile bugün bunları birer devrim kaçkını olarak tanımlamaktadır. Bugün çilekeş Dersim halkının gördüğü bu gerçeği yüreği devrim ateşiyle yanan tüm yurtseverlerin görmesini bekliyoruz. Bu bir yurtseverlik görevidir.

Adana-Berxwedan muhabiri

İSVEÇ'TE DAYANIŞMA GECESİ

İsveç'in başkenti Stockholm'de 4.6.1988'de yapılan ERNK ile dayanışma gecesi, tüm anti propaganda ve engellemelere rağmen 500'e yakın yurtseverin katılımıyla coşkulu bir şekilde kutlandı.

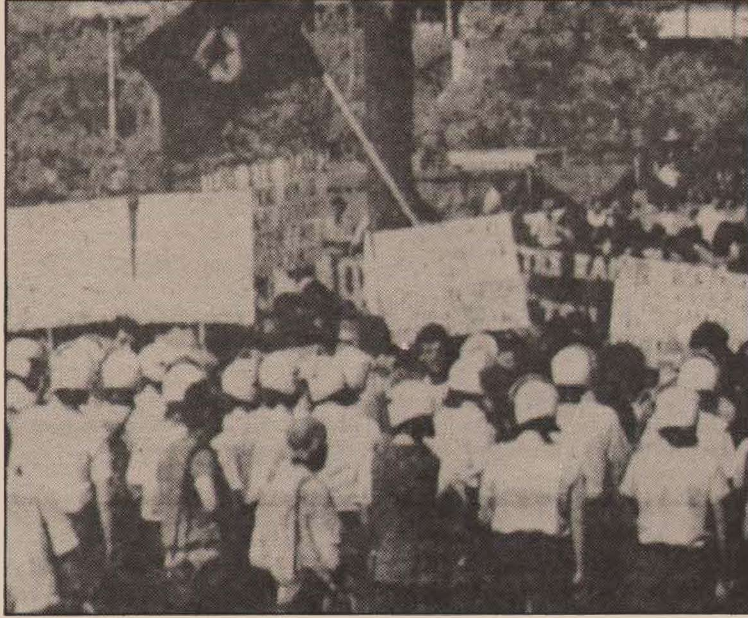
İsveç emperyalizminin gece öncesi polis vasıtasıyla yurtseverlere gözdağı verirken, onların uşakları olan ve Stockholm'u kendilerine mekan seçen reformist ve sosyal-şoven örgütler ise anti propaganda ile kendilerine kemik atan sahiplerinden geri kalmadılar.

Gece öncesi, bir daha fiyasko ile sonuçlanan ve yine istifalarla sonuçlanacak olan ikinci bir "Olof Palme'nin katili PKK'dir" spekülasyonları çıkartılmaya çalışıldı. Gecenin coşkulu ve disiplinli bir şekilde geçmesi sosyal-şoven ve reformist küçük-burjuva örgütlerine de en büyük darbeyi vurdu. İhanetçiler anti propaganda yapmakla kalmayıp gecenin yapıldığı gün, içkili vb. "moral" gecesi yaparak kitlenin katılımını engellemeye çalıştılar.

Tüm engellemelere rağmen gece, dünya ve Kürdistan devrim şehitleri için bir dakikalık saygı duruşu ile başladı. Çocuk folklor ve korosu güzel oyun ve devrimci marş ve türküleriyle kitlenin beğenisini kazanırken, Koma Hawar, Ozan Armanc ve Ozan Dilgeş devrimci türkü ve marşlarla kitleyi coşturdular. Gecede yapılan Türkçe, Kürtçe ve İsveççe siyasi konuşmadan sonra, Kürt Halkının Dostları adına İsveçli bir demokrat konuşma yaptı.

Coşkulu geçen gece Apo Hate Hilvane türküsü eşliğinde çekilen toplu halay ile sona erdi.

Stockholm'den Gece Tertip Komitesi

ÖZAL'IN YUNANİSTAN ZİYARETİ PROTESTOLARLA KARŞILANDI

Yunanistan'ın başkenti Atina'ya bir gezi düzenleyen Türkiye Başbakanı Turgut Özal, burada Kıbrıs-Rum, Ermeni, Yunan halkları ile Kürt yurtseverlerinin yaygın protesto gösterileri ile karşılandı.

Türk egemen sınıflarının, yakın tarihte Kıbrıs-Rum, Ermeni, Yunan ve Kürt halklarına karşı düzenlediği katliamlar unutulmuş değil. Bugün faşist bir rejim altında Kürt halkı üzerinde uygulamalar daha da katmerleştirilirken; Rum, Ermeni halklarının bütün hakları da gaspedilmek isteniyor. İşte böylesine bütün tarihi kan ile dolu olan bu faşist rejimin Başbakanı Özal'a karşı, Atina'da bu halkların evlatları protestolarını dile getirdiler. Yunan hükümetinin böylesine halkların kanına elini bulamış biri ile görüşmelere girmesi de kınandı.

13 Haziran günü Atina'nın şehir merkezinde 3000 kişinin katıldığı bir protesto mitingi düzenlendi. Mitingte sırası ile bütün halklardan temsilciler konuştu. Kürt halkını ERNK temsil etti. Konuşmacılar, faşist Türk rejimini kınadılar; ayrıca ERNK'nin yükselttiği Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile dayanışma içinde olduklarını açıkladılar. Halklar arasında kardeşlik tohumlarının güçlendirildiği bu eylemde, sık sık Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile ilgili sloganlar atıldı.

14 Haziran günü yapılan diğer bir gösteride ise, Özal'ın Meçhul Asker Anıtı'na çeleng koyması protesto edildi. Başlangıçta 200 kişiye yakın bir kalabalığın katıldığı gösteri ERNK taraftarlarınca düzenlendi. Yunan polisinin ERNK taraftarlarının düzenlediği gösteriyi engelleme çabaları artınca Yunan halkından da destekler artmaya başladı. ERNK taraftarlarını polisin engellemesine karşı Yunan halkı 1000 kişilik bir kalabalık ile katılarak protesto etti.

1000 kişilik kalabalık daha sonra Meçhul Asker Anıtı'na giderek, Kıbrıs'ta Türk ordusu tarafından katledilenlerin anısına çeleng bıraktı. Kıbrıs savaşında çocukları öldürülen ve kayıp olan birçok kadın da Meçhul Asker Anıtı'nda saatlerce süren bir eylem yaptılar. Gazetemiz baskıya girdiğinde Özal'a karşı protesto eylemleri devam ediyordu.

PKK-YNK İttifakının Yankıları

PKK ile YNK genel sekreterleri arasında 1 Mayıs tarihinde imzalanan ittifak, geniş siyasal yankı uyandırdı.

İttifak metni ve maddeleri **Serxwebûn** gazetesi (Mayıs '88)'nde yayınlandıktan ve özellikle Brüksel (Belçika), Viyana (Avusturya) ile Atina (Yunanistan)'da PKK ile YNK temsilcilerinin yaptıkları basın toplantıları ve basın açıklamalarından sonra, ittifakın siyasal yankısı daha belirgin ortaya çıktı.

Dünya basını ve radyoları yorumlarında ittifaka geniş yer verdi. BBC, basın toplantılarının ardından yaptığı uzun yorumda, ittifakı, Kürdistan'daki en önemli güçbirliği olarak değerlendirdi.

Yurtsever kitleler ittifakı, ulusal birlik yolunda çok önemli bir adım olarak değerlendirdiler. İttifakın anlam ve önemi üzerine Avrupa'da yurtsever kitle toplantıları yapılmakta, kitleler bu toplantılarda, PKK ile YNK arasındaki ittifakın diğer güçleri de birliğe çekme umutlarını dile getiriyorlar.

Türk burjuva basını dar yorumlarla ittifak haberini geniş verdiler. Hürriyet'ten Milliyet'e, Tercüman'dan Sabah'a ve 2000'e Doğru dergisine kadar sömürgeci-faşist basın, ittifakı haber ve yorumlarla verdiler. Türk burjuva basını bu defa suç üstü yakalanmış yorum getiremiyordu. İşi, ittifakın gündeminde olmayan bazı kendi icatları olan sorunların değerlendirmesine vardırılan ittifak, güya 'terörü' yadsıyor. Ancak ittifakın temel bir maddesi Türk ve Irak burjuva devletlerine karşı savaş ve bu savaşta güç birliğidir. Türk basını her nedense, bu ilkenin sömürgeci zora karşı en gelişmiş halk zorunun geliştirilmesi anlamına geldiğine bir türlü değinmek istemiyor.

İttifakı görmek istemeyen güçlerin başında **2000'e Doğru** dergisi geliyor. Bu sol burjuva kemalistler, her sayıda Kürdistan'a sayfalar ayırır ve bu tutumlarıyla korkunç bir düzenbazlık sergilerken, Kürdistan tarihinde büyük önemi olan ittifaka sadece küçük bir parça ayırmış. Bu bayların bu tutumu, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine düşmanlığın başka bir ölçütüdür. Kaldı ki Türkiye'de bırakalım halk devrimini ve sosyalistliği, burjuva demokrasisine kavuşmanın, dolayısıyla burjuva demokratlığının yolu Kürdistan sorununun adil çözümünden geçer. 2000'e Doğru'nun bayları, birliği mazlum Kürt halkına fazla görüyorlar. Bunun içindir ki ittifak haberini bile aralarında organik bağ bulunan Kurdistan Press'ten alıyor ve çarpıtmalarla dolu olarak yansıtıyor (29 Mayıs '88 tarihli sayısında).

Kürt küçük-burjuva örgütlerinin tutumunda şimdilik netsizlik var. Bilindiği üzere PKK-YNK ittifakı bütün Kürdistan güçlerini ilkeli dayanışmaya çağırıyor ve halk bu ilkeyi şiddetle benimsiyor.

İttifakın yankıları emperyalist ve sosyalist başkentlerde de duyuluyor. Emperyalist başkentlerdeki yankı gürültülü olurken, ilgili sosyalist ülkeler öncesinden olduğu gibi temkinli suskunluklarını sürdürüyorlar.

Talabani'nin ABD gezisi ve basın toplantılarına Türk basınının ilgisi, Ankara'nın duyduğu telaşı gösteriyor. ABD'nin tarihsel ve güncel yaklaşımındaki emperyalist amaç biliniyor. Buradan hareketle PKK'nin bulunduğu bir ittifak üzerinde şaibeler geliştirme olsa olsa ancak MİT ajanı Türk basın kalemşörlerinin sahtekar hünerinin ürünüdür.

İttifak, zorlu yollardan geçerek gerçekleşmiştir. İttifakın anlamı Kürdistan sorununun ağırlıklı merkezini Kuzey-Batı Kürdistan'ın oluşturduğunun kabul edilmesidir. Bunun anlamı gittikçe bütünleşen Kürdistan ulusal potansiyelinin temel hedefinin Türk devleti olacağıdır. Açık itiraf edilmemesine rağmen, çoğu gücün ittifak ettiği bu gelişmedir. Türk devleti ve müttefiklerindeki panik ve yeni yeni yönelimler bu gelişmenin ürünüdür.

İttifakın olumlu ürünleri ve çeşitli güçlerin tutumları önümüzdeki süreçte daha netleşecektir.

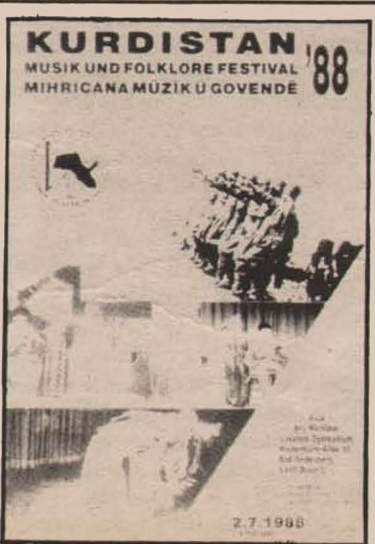
Önceden söylediklerimizi tekrarlıyoruz: 15 Ağustos'a ilişkin tutum, kişi ve güçlerin yurtseverliğinin, demokratlığının ve devrimciliğinin ölçütüydü. Bugün de Kürdistan'ın ulusal birlik sorununa olumlu ya da olumsuz tutum yurtseverliği hainlikten, devrimciliği karşı-devrimcilikten ayıran ölçüttür.

Kürdistan Folklor ve Müzik Festivali '88
Mihricana Mûzîk û Govenda Kurdistan '88

HUNERKOM, bu yıl müzik ve folklor gruplarının yarışacağı bir festival düzenliyor. Çeşitli bölgeleri temsilen müzik ve folklor gruplarının yarışacağı festivale bütün Kürdistanlı yurtseverleri katılmaya çağırıyoruz.

Adres ve tarih: **Aula des Nicolaus Casunus Gymnasium Hindenburg-Allee 50 / Bad-Godesberg 5300 Bonn 2**

HUNERKOM
Destekleyenler: Feyka-Kurdistan
Kürt Enstitüsü-Bonn

Komplolar Zincirinin Yeni Bir Halkası

Göteborg'da son dönemlerde Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini desteklemek ve dünya demokratik kamuoyunun dikkatlerini bu yöne çekmek maksadıyla işgal ve protesto eylemleri yapıldı. ERNK taraftarları ve diğer yurtsever Kürtlerin katılımıyla gerçekleştirilen eylemler, tabii ki TC ve onun işbirlikçilerini rahatsız etti. Çünkü eylemlerin amacı aynı zamanda sömürgeci-faşist Türk devletinin katliamcı, sahtekar ve insanlık düşmanı olan yüzünü açığa da çıkarmaktı. Sonuç olarak eylemler amacına ulaşmaya başlıyor. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi bu alanda da kitlelere sesini duyuruyor. Bundan zarar görenler açık açık meydana çıkıyor. Daha doğrusu o küçük hesaplar peşinde koşanlar, küçücük dünyalarına sıkışmış zavallılar ne yapacaklarını bilemiyorlar. Bu, sadece TC ile sınırlı değil, emperyalistler ve onların piyon takımlarının rahatı da kaçmış görünüyor.

İşte ERNK taraftarları ve Kürdistanlı yurtseverlerin en son protesto ettikleri Avrupa Bahar Kupası Veleybol Turnuvası'ndaki Türk takımının maçından sonra, TC konsolosluk ve İsveç istihbarat polisi SÄPO işbirliği vasıtasıyla daha önce Palme komplosunda olduğu gibi, bu alanda da girişimlerde bulunuyorlar.

Özellikle konsolosluk, maçın protesto edilmesinden sonra, yaptığı iki ayrı toplantıda Türk halkını da kendi suçlarına, Hitleri aratmayacak katliamlarına suç ortağı yapmak için provokatörlük yapıyor. Pasaport değiştirme işlemlerinde veya konsoloslukla halledilmesi gereken birtakım bürokratik işlerle ilgili halkın gerek telefonla, gerekse şahsi ziyaretlerinde konsolosluğun onlara karşı davranışlarında yapılanlara ilişkin şikayetlerini konsolos şöyle cevaplıyor:

"Bırakın bu saçma sapan şikayetleri" diyor ve maç sırasında yalnız kalışını ve kudurmuşluğunu, "Bölücüler sahaya giriyor, 'Kahrolsun TC', 'Yaşasın Kürdistan', 'Kana kan, her idama intikam', 'Yaşasın Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi" vb. sloganlar atıyor, sizden hiç kimse maça gelmiyor ve ben yalnız olarak seyrettim" diyor. Ve ardından yurtseverler arasında güvensizlik ve şüpheciliği geliştirmek için, "Hiç birlik beraberliğiniz yok, devlete yardımcı olmuyorsunuz. Biz hepsinin ismini biliyoruz, içlerinde adamımız var" diyerek saldırganlığa davet ediyor.

Sivil polisler (SÄPO), bazı Kürt yurtseverlerinin evlerine "bilgi almak" adı altında baskınlar düzenlemekte ve bu insanları sorguya çekmektedirler. Bu sorgulamalarda asıl olarak şu sorular sorulmaktadır:

ERNK'nin diğer ülkelerdeki temsilcileri kimlerdir? İsveç'te hangi örgütlerle çalışıyorlar? Amaç nedir? Neden bağımsız Kürdistan? Hiç Kürdistan diye bir devlet oldu mu? Niçin diğer örgütlere katılmıyorsunuz? İsveç'te diğer örgütler de var. Savaşa gidecek misin? Avrupa'da ne tür faaliyetlerin var? Niye Serxwebûn okuyorsun? Bu gazeteleri kim getiriyor? Ve buna benzer kendilerini ilgilendirmeyen bir sürü soru...

Biz şunu çok iyi biliyoruz. Palme komplosunda yurtsever Kürt insanlarına, "Abdullah Öcalan öldü, PKK dağıldı, Kürdistan kurmak bir hayal, dilinizle konuşun bu yeter sizin için, Kürdistan hem de bağımsız Kürdistan sizin neyinize" diye dayatmalarda bulunuluyor. Artık TC'nin yerini herhalde İsveç, FAC almış olacak ki, TC'nin yerine kraldan daha kralcı, daha modern ve "insancıl" metod ve komplolarla Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı savaşa soyunuyorlar.

Biz şunu çok iyi biliyoruz; mücadeleye başlandığında, bütün bu komplolar ve karalama faaliyetleri hesaplanarak yola çıkılmıştır. Kürdistan bağımsızlık ve özgürlüğünü FAC ve İsveç değil, yiğit direnişçi Kürt halkı alacaktır. Bütün bu komploların Palme cinayetinden çok daha önce planlandığını ve bugün uygulamaya konan; Almanya'da yurtseverlerin tutuklanması, daha önce Palme'nin öldürülüp cinayetin PKK'ye yüklenmek istenmesi, Fransa'da yurtseverlerin Gabon'a (Afrika ülkesi) sürgün edilmesi, bir FAC diplomatının öldürülmesi ve HUNERKOM'un yürüttüğü kültürel faaliyetlerin engellenmek istenmesi vb., hep bu komplolar zincirinin halkalarıdır.

Şunu da onların bilmesini istiyoruz: Onlar derken, başta sömürgeci-faşist TC ve onun emperyalist efendileri FAC, İsveç, Fransa ve onların piyonları durumundaki reformist, sosyal-şoven, ajan, ilkel milliyetçileri kastediyoruz. Tabii ki bunlar "onlar"dan ağzının büyüklüklerine göre pay alırlar. Çünkü bütün bu komplolarda, onlar ayrı ayrı, fakat birbirlerini tamamlayan görevler yerine getirmişlerdir. Mesala, Palme cinayetinde başsavcı olan ve PKK'nin böyle bir cinayete karışacağına asla inanmayan Savcı Claes Zeime, "Z" adlı aylık bir dergideki röportajda şöyle diyordu:

"Yaz (1986) ve sonbahar boyunca mahkeme geniş kapsamlı telefon dinleme müsaadesi vermişti. Telefon dinlemelerde hiçbir şey elde edilemedi ve biz savcılar, polise (Hans Holmer'e) daha fazla dinlemeye gerek yok, çünkü elinizde gerçek delil olarak hiçbir şey yok diyerek, aralık (1986) ayında telefon dinlemelerine son verilmesi için karar aldık. Hemen ardından bir ihbar daha aldık ki; bir İsveç polisi Almanya'dan haber almış, üç kişilik Kürt grup İsveç'e gelip bazı işler yapacakmış.

... Biz bu bilgileri kimin verdiğine dair bir kelime bile polisten alamadık... İsveç istihbarat polisi, Kürtleri Palme'nin öldürülmesinden çok önceleri izliyordu. Cinayetten hemen sonra Kürtler sorguya çekildi... Kürtlere karşı SÄPO her türlü geniş imkanlara sahipti. Eşine ender rastlanan metodları kullanıyorlardı. Hatta bir keresinde bir yere kamera yerleştirilmişti. İşim icabı dışarıdaydım. Kendi kendime, SÄPO filmlerinden birinde saplanıp kalmak istemem deyip, yolumu değiştirerek oradan geçmekten vazgeçtim... SÄPO ne sebeple Kürtleri bu kadar izliyordu? Belki de hiç terörist yok, biz uyduruyoruz. Bununla kendi kendimize değer veriyor ve avunuyoruz."

İşte bunun gibi daha önceleri ihanetin başını barındıran Peşeng, Özgürlük Yolu, Rızgari ve Kürt Federasyonu'nun açıklamaları, Almanya'da Komkar'ın yaptıkları ve Göteborg'da polise isim verilmeler de sayılırsa, daha çok şeyler ortaya çıkar. Ne kadar kıvırırlarsa kıvırsınlar, ne kadar rehber olurlarsa olsun, bunlar ancak kendilerinin katettikleri yol kadar onlara yol aldırabilirler. Çapulcu ve ajan takımı şu soruya doğru ve dürüstçe cevaplasın: Siyasi hareket değiller, bunu zaten mahkemelerde belirttiler, yayın çıkarıyorlar, paraları kim veriyor? Niçin İsveç ve Alman polisi doğru yolda hep sizleri görüyor, size katılmamızı istiyor?

Göteborg'dan Faik
28.5.1988

Sesini Sesimize, Yüreğini Yüreğimize Katmak İsteyenler, Yürek Temizliği İle Yaklaşmalıdırlar

Diyarbakır'da 6 Haziran tarihinde İnsan Hakları Derneği şubesi açıldı ve bu vesileyle ilk toplantı yapıldı. Toplantıda, İnsan Hakları Derneği yetkilileri ve kurucuları başta olmak üzere, çok sayıda aydın-demokrat, milletvekili ve kitleler yer aldı.

7 Haziran tarihli Cumhuriyet gazetesi, Mustafa Ekmekçi'nin kaleminden konuya geniş yer vermiş. Haberde, özellikle Diyarbakır zindanında en ağır bir tarzda çiğnenen insan hakları, ayaklar altına alınan insan haysiyet ve onurunun, baskının, vahşetin, katliamın ve her şeyden önce de faşizmin bu barbarca uygulamalarına karşı kıyasıya verilen bir savaşımın, yaşatılan insanlık onurunun simgesi olan Diyarbakır zindan direnişlerinin tarihsel öneminin, konuşmacılar tarafından dile getirildiğini belirtiyor. Konuya ilişkin yazıyı okuduğumda, İnsan Hakları Derneğinin Diyarbakır şubesinin ilk toplanısında yapılan konuşmalarda, Diyarbakır zindan direnişlerinin tarihsel gerçekliğinin bir yönüyle de olsa dile getirilişini ben de gördüm. Konuşmacılardan, sorunu en gerçekçi bir tarzda dile getiren Muzaffer İlhan Erdost'tur. Gazete, Erdost'un konuşmasının önemli olan bölümünü aktarıyor. Hep birlikte okuyalım:

"Değerli konuklar, sevgili dostlarım; Diyarakır cezaevi, bir simgedir. Neyin simgesidir? İnsan onurunu korumanın en yüce simgesidir. Diyarbakır cezaevi, işkencenin en ağırını, en şiddetlisini yaşayan ve onurunu koruyan insanların simgesidir. Diyarbakır cezaevi, işkenceye karşı, onları kendi toplulukları içerisinde onursuzlaştırmak isteyenlere karşı, direnmenin en büyük örneğini veren insanların simgesidir."

Evet, gerek Erdost'un ve gerekse diğer konuşmacıların yaptığı değerlendirme ve önemle parmak bastıkları nokta budur. Belirtilenler doğrudur da. Kürdistanlı bir yurtsever, her ürlü vahşete rağmen insanlık onurunu korumanın savaşımını veren bir tutuklunun yakını olarak, Diyarbakır Cezaevi direnişlerine doğru bir yaklaşımın gösterilmesini çoktandır Türk aydınlarından bekliyordum ve benim gibi binlerce tutuklu yakını, Türkiye halkı ve sağduyu sahibi tüm insanlık da bekliyordu. Buna inanıyor ve böyle görüyorum. Bu nedenle, çok geçte olsa, sorunun özünü yakalamaları, Türk aydını açısından atılan önemli bir adım olarak görülebilir ve görülmelidir de. Ancak yine de yeterli değil. Çünkü gerçekler önemli bir yönüyle ifade edilmiş olsa da, asıl önemli olan gerçekliklere daha parmak basılmış değildir. Adeta bunu belirtmeken ısrarla kaçınan bir tavrın sergilendiğini görmek mümkündür. İkincisi ise; gerçekten söylenen sözün, gerçek sahipleri, eri olmak istiyorlarsa bunun pratikte de ispatlanması gerekir. Ve bence kendisini dayatan en önemli nokta ve ilerici insanlık namına yürütülmesi gereken en temel görev, burada kendisini dayatıyor.

Diyarbakır cezaevi direnişi, insan onurunun korunmasının, yüceltilmesinin simgesidir. Diyarbakır cezaevinde, dünyada eşine ender rastlanan vahşetler yaşandı. Görülmemiş boyutlarda ihanet ve teslimiyet dayatıldı. İşte bu ortamda, erişilmesi güç, akıllara durgunluk veren insan iradesi savaştı. Hem de acı kayıplar pahasına, ama kazanmasını, insan onurunu yüceltmesini de en üst zirvede sağladı. İşte bu noktada, insan hakları savunucularının konuşmalarında dile getirilemeyen gerçeklik ortaya çıkıyor. Diyarbakır cezaevini insanlık onurunu korumanın en yüce simgesi haline getirenler kimlerdi? İşkencenin en şiddetlisini yaşayan ve onurunu koruyan, ama bununla da kalmayıp tüm insanlığın onurunu koruyan insanlar hangi politik, örgütsel gücün mensuplarıydı? Onları, kendi toplulukları içerisinde onursuzlaştırmanın en inanılmaz savaşımını verenlere karşı, direnmenin en yüce örneğini veren bu insanları, bu direniş gücüne iten kudret neydi?.. Bu sorular çoğaltılabilir. Bence, Türk aydınının ve insan hakları savunucularının parmak basması gereken önemli noktalardan biri de bu olmalı ve bunda gereken duyarlılık ve cesaret gösterilmeliydi.

Diyarbakır cezaevinde direnen, düşmanla amansız bir savaş, bunun için inançlarından şaşmayan ve görkemli direnişleriyle ilerici insanlığın simgesi haline gelen direnişçiler, soylu idealleri uğruna savaşan Kürdistan bağımsızlık hareketinin, PKK'nin en yüce değerleriydi, soylu varlıklarıydı. Onları PKK'de, PKK'yi onlardan ayırmak mümkün müdür? Hayır! Onları, böylesine görkemli bir mücadeleye iten devrimci çizgileri, partileri PKK'nin çizgisiydi. Diyarbakır cezaevini devrimci onurun, insanlığın yüceltilmesinin kalesi haline getirenler; PKK'li savaş esirleridir. Bu tarihsel direnişe damgasını vuran PKK'dir.

Ben de bir tutuklu yakınıyım. Uzaklarda da olsam, Diyarbakır cezaevinde sergilenen düşmanın vahşeti ve buna karşı verilen onurlu bir savaşımın da yakın bir tanığıyım. Hiçbir insan, Diyarbakır zindanında, PKK'li savaş esirlerinden başkasının (bazı istisnalar dışında) direndiğini, insan onur ve haysiyetinin korunması ve yüceltilmesi savaşımını verdiğini gösterebilir mi? Hayır! Mümkün değil. Bazı istisnalar kaideyi bozmaz. Orada, bir bütün olarak savaşan PKK ve onun savaş esirleriydi.

Sonuç olarak şunu söyleyebilirim: Türk aydınları Diyarbakır gerçeği karşısında uzun suskunluklarına rağmen, yine de ilk sözü söylemiş, gerçeğe yaklaşmada ilk adımı atmışlardır. Fakat bilinmeli ki, Diyarbakır bugün sömürgeci-faşist Türk rejiminin en resmi ağızlarına bile tarihlerindeki en ciddi itirafları yaptırmıştır. Orada PKK önderliğinde gelişen ve insanlığın onuru diye kabul edilen direnişle Kürdistan halk gerçekliği yüzyılların inkarını parçalamış, Kürdistan ve PKK önderliğinde savaşan halk, bugün dünyanın bir ilgi noktası haline gelmiştir. Yüzyıllardır ayaklar altında olan ulusal onurumuz bağımsızlık şiarıyla yükseltilirken, görüldüğü gibi Kürdistan adının yükseltilişi bu zeminde insanlığa da çok şey kazandırmıştır. Şüphesiz ki, bundan Kürdistan halkı kadar Türkiye işçi sınıfı ve demokratları da çok şey kazanmışlardır. En başta demokrat ve devrimci olmanın ölçülerine gerçek anlamda yaklaşma olanaklarına ulaşmışlardır. Daha dün akla bile getirilmesine cesaret edilemeyenlerin bugün ifade edilir olması, Diyarbakır'ın yarattığı cesaretlendirici ve insanlık onuruna sahip çıkışın yolunu öğreten direnişin sayesindedir. O insanlar taşıdıkları politik kimlikleriyle yükselttikleri direnişin bayrağının her koşulda nasıl korunup, daha da yükseltileceğinin bilincindedirler. O halde onların sesine sesini katmak, yüreğini yüreklerine katmak isteyen herkes en büyük yürek temizliğiyle yaklaşmak zorundadır. Bizler de tıpkı zindan direnişçileri gibi, PKK önderliğinin yolunda yürüyen yurtsever ve devrimciler olarak Türkiye aydınının sesini ve yüreğini yanımızda görmek isteriz. Bu, halklarımızın özlenen kardeşliği ve faşizme ve sömürgeciliğe karşı daha güçlü mücadele için haklı bir beklentimiz, uğruna mücadele ettiğimiz umudumuzdur. İnsan Hakları Derneği Diyarbakır şubesinin açılış konuşmasında ifade edilen sözleri ben de içtenlikle benimserken daha cesaretli adımların sahipleri olmaları gerektiğini de düşünmemin haksız çıkmayacağına inanmak istiyorum.

Bir Yurtsever
G.N.

"PKK'yi Desteklemek Ve Her Alanda Onunla Dayanışma İçinde Olmak Gerekiyor"

TSK'den ayrılan B. Ahmet ve K. İzettin adlı okuyucularımızın gazetemize gönderdikleri uzun bir yazıdan bazı bölümlerini, yayın politikamızın bir gereği olarak yayınlamayı uygun gördük. Benzer içerikte daha önce de bazı yazılar gazetemize gönderilmişti. Bunlar, daha çok örgüt içi sorunlarını ele aldığından yayınlamayı uygun görmedik. Elimizdeki yazının ise, bu bölümlerinden ziyade, Kürdistan'da gelişen mücadele ve dayanışmaya ilişkin bölümlerini, yoğunlaşan birlik çalışmalarını da dikkate alarak yayınlıyoruz.

BERXWEDAN

Kürdistan'da Yaşanan Bugünkü Süreç

Gelişen her olay, adeta karşıtını teşvik eder. Devrim geliştikçe karşı-devrim de güçlenir ve daha da saldırganlaşır. Tüm olanaklarını seferber eden sömürgeci-faşist Türk devleti, özel orduları, anti-terör timleriyle, köy korucuları adı altında işbirlikçi çeteleriyle, ideolojik ve politikasıyla, diplomasisiyle, ekonomik önlemlerle yükselen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini ezmeye çalışıyor. Buna karşın PKK de Kürdistan'da ulusal direnişi her alanda geliştirmeye, sömürgecilerin saldırılarını boşa çıkarmaya ve düşmana darbeler vurmaya çalışıyor. Bugün temel savaş her iki güç arasında geçiyor. Tarihin önümüze çıkardığı gerçek budur ve bu gerçeği devrimci-yurtsever ulusal kurtuluş mücadelesinin ezilmemesini, başarıya ulaşmasını ister. Ulusal kurtuluş savaşının kendi özel koşullarından gelen kimi zaaflar ve bazı yanlışlıklar geneldeki durumu, yani devrimle karşı-devrim arasındaki savaş gerçeğini değiştirmiyor. Sorunu bu şekilde ortaya koymak için PKK'li olmak da şart değildir. Bu, dost ve düşman güçler tarafından kabul edilen bir gerçekliktir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşının bugün ulaştığı ulusal ve uluslararası boyutları doğru ve yerinde kavramak gerekiyor. Bugün Kürt sorunu daha kapsamlı olarak gündeme gelebiliyorsa, Türk parlamentosunda bir yansıma buluyorsa, zindanlarda Kürtçe üzerindeki baskılar geri tepiyorsa, baskılarla birlikte Kürt halkına sözde de olsa ekonomik tavizler veriliyorsa, gerici ve ilerici basın-yayın organlarında değişik biçimlerde tartışılıyorsa, uluslararası düzeyde de ABD'den tutun da NATO çevrelerine kadar bu sorun kültürel özerklik derecesinde de olsa önerilerini yağdırıyorlarsa, bu dökülen şehit kanlarıyla ve halkımızın çektiği her türlü ızdırabın sonucunda kazanılmıştır. Bu, aynı zamanda ulusal kurtuluş savaşımının Kuzey Kürdistan'da anti-emperyalist, devrimci bir çizgide gelişmesine karşı duyulan korkudan ileri gelmektedir. Son dönemde devrimci mücadelenin gelişmesini durdurmak, hedef karartmak ve sorunu devrimci özünden boşaltarak bulandırmak için karmaşık alternatifler piyasaya sürülüyor. Türk devleti halen zor ve sopa ile sorunu çözmeyi başa almakla birlikte, uzun vadede bu alternatifleri genelde iki çözüm biçimi etrafında toplanmaktadır: Birincisi, Türkiye'nin dost ve müttefikleri durumundaki emperyalist devletlerin, yerel işbirlikçilerin ve demokrasi beklentisi içinde olan reformistlerin talebi olan otonomi formülü, ikincisi de halkımızın ve devrimci yurtsever güçlerin yıllarca uğruna savaştığı bağımsızlık talebi.

Kürdistan için otonomi formülü, ulusal sorunu çözmekten uzaktır. Güney Kürdistan'da denendiği üzere, sömürgeci devlete bağlılığı sürdürdüğü için herhangi bir güvenceden yoksundur ve ayrıca ezilen ulusa hak eşitliği de sağlamaz. Bu nedenle otonomi talebi bir burjuva reformist talepten ve sömürgeci devletin egemenliğinin sürmesinden öte bir anlam taşımıyor.

Buna karşın, ulusal kurtuluş mücadelesinin dayandığı halk kesimlerinin temel istemi bağımsızlıktır. Bağımsızlık talebi aynı zamanda, Kürdistan'ın diğer parçalarında yaşayan halkımız ile birlik ve dayanışma içinde bulunmanın, silah zoruyla parçalanmış olan ülkemizi birleştirmenin de bir gereğidir. Bu nedenle, bizim tavrımız bağımsızlık uğruna yürütülen silahlı mücadeleyi desteklemek ve otonominin sahte yüzünü teşhir etmek olmalıdır.

Dar Grup Çıkarları Kürdistan Devriminin Önüne Çıkarılmamalıdır

Bildiğimiz ve içinde yaşadığımız gibi, Kuzey Kürdistan devrimci hareketlerinin çoğunluğu, 12 Eylül faşist rejiminin saldırıları karşısında iyi bir sınav veremediler. Özellikle Kürdistan'da mücadeleyi sürdüremeyen ve geliştiremeyen hareketler açısından durum çok daha acıklı oldu. Bugün daha da zorlaşan koşullarda mücadeleyi sürdüremediklerinden iç-örgütsel bunalımlar, bölünmeler ve parçalanmalar sürüp gidiyor. Bazıları yok olurken bazıları da politik güçlerini yitirdi, eylem yetenekleri ve aktiviteleri oldukça azalarak yurt dışıyla sınırlı kaldı.

Yalnızca PKK yurt dışında yaptığı hazırlıklar ardından başlattığı ulusal kurtuluş mücadelesiyle süreci tersine çevirmeyi başardı ve önemli atılımlar gerçekleştirdi. Ülkede ve uluslararası alanda günahlarıyla, sevaplarıyla kendini konuşturan PKK oldu. Halkımızın önemli bir kesiminin sempatiyle karşıladığı ve destek verdiği PKK, düşmana karşı yükselttiği haklı mücadelesiyle kendisini pratikte kanıtlamıştır. Bu, diğer örgütlerin iradesine ve hatta karşı koymasına rağmen gerçekleşti. Bu nesnel olguyu olduğu gibi kabullenmek ve saygı duymak gerekir. Örgütler son tahlilde mücadele için araçtır, amaç değildirler. Bizim için önemli olan ortak davamızın amaçlarının gerçekleşmesi, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinin başarıya ulaşması ve bağımsız-özgür bir devletin kurulması doğrultusunda yol almaktır. Bu yolda hangi örgüt mesafe katetmişse, başarıya ulaşma doğrultusunda önemli adımlar atmışsa, ona yardımcı olmak gerekir. Düşmana karşı zafer kazanmanın, ülkesini zorbaların ayakları altından kurtarmanın yolu bu sorumluluğu duyan yurtsever anlayıştan geçer. Devrimci bir önderlik olmaksızın cephe ve güç birlikleri de kalıcı olmaz, itici bir güç rolünü oynayacak bir parti olmadan mücadele geliştirilemez ve yükseltilemez. Zaten sonuç olarak pratikte bir parti öncülük konumuna yükselecektir. Bu şu örgüt veya bu örgütün olması önemli değildir. Önemli olan, o örgütün izlediği politika ve yarattığı alternatifin, Kürdistan halkı açısından ortaya çıkardığı olanakları doğru olarak kavramak ve çözümü hızlandırmaya çalışmaktır.

Dönem artık dar propaganda çevresiyle yetinme ve grup varlığını sürdürmeyi başa alma dönemi değildir. Düşmanın Kürdistan halkına dayattığı bir savaş vardır ve bu savaş anlamlı bir karşılık bulmuştur. Örgütler Kürdistan devriminin bu özgül ve kritik sürece, doğru bir müdahalede bulunabilmeleri için kendilerini yenilemeleri, alışılagelen bağnaz, dar grupçu çıkarların ürettikleri ve düşmanın işine yarayan propagandalar bir yana atılmalı, daha objektif ve genel çıkarları ön plana alan geniş perspektiflerle hareket edilmelidir. Kürdistan sorunu gibi ağır bir yük karşısında her örgüt kendi eylem yeteneklerini ve gücünü doğru olarak ortaya koymalı, hem kendini ve hem de karşısındakini olduğu gibi kabullenmelidir.

Genel Kürdistan halkı, sömürgeciliğe karşı sürdürülen direniş karşısında daha duyarlı bir davranış içindeyken, birçok örgütün başında kümelenmiş küçük burjuva aydınları, grupsal çıkarları ve konumlarını sürdürme telaşıyla gerçeklere sırt çevirerek dar görüşlülüğünü sürdürüyorlar. İddialı olmak ve bilmek bir yere kadar geçerlidir. Eğer bilgi ve buna bağlı bilinç, kitlelerin mücadelesiyle bütünleşmezse maddi bir güç haline gelemez ve dolayısıyla havada kalır. O nedenle bilmek, yapabilmek ile diyalektik bir bağ içinde olması gerekiyor.

(...)

Örgütler açısından soruna bakıldığında, Kürdistan'da başlayan ve süren gerilla mücadelesi, diğer örgütlerin aleyhine koşullar hazırladığı, onları gerilettiği ve buna karşın PKK'nin de her alanda lehine gelişmeler sağladığı görülüyor. Bu mücadeleye Kürdistan halkı açısından baktığımızda ise, şu önemli politik sonuçlar sağladığı görülüyor: Önce, Kürdistan sorunu Türkiye ve dünya kamuoyunun gündemine daha ağırlıklı bir biçimde gelebilmiş ve bu, Kürdistan halkının mücadelesinin gelişmesinde moral ve destek kaynağı olmuştur. İkincisi, Türk devletinin halk düşmanı, saldırgan ve işgalci karakteri deşifre edilmiş, düşman geniş halk kitleleri nezdinde açıkça tanınmış ve buna karşı nasıl mücadele verileceği gösterilerek, o yenilmez, korkunç konulamaz diye tabu haline getirilen Türk ordusu yıpratılmış ve en önemlisi de silahlı mücadele, özellikle de gerilla savaşının Kuzey Kürdistan'da verilebilme koşulları var mıdır, yok mudur tartışmalarına pratikte bir açıklık getirebilmiştir. Bunun gibi daha birçok soruya ekşiklikleriyle birlikte olumlu cevap vermek mümkündür.

Bu durumda diğer hareketlerin ve kişilerin her şeyden önce güçler oranı arasında meydana gelen değişmeleri, devrimci sürecin bu aşamasındaki somut gelişmeleri sorumlu bir anlayışla gerçek bir hesabını yeniden yapmaları gerekiyor. Ancak böylelikle doğru bir mücadele yolu tesbit edilebilir, devrimci mücadeleye katkıda bulunulabilinir. Öte yandan devrimci politikada en temel konu, kendi gücünü düşmana karşı olan tüm güçlerle birleştirmeyi bilmek ve bu konuda sorumluluk taşıyıp ileriye doğru adım atmaktır. Hatta bunlarla temel sorunlar üzerinde görüş ayrılıkları olsa bile bundan çekinmemek gerekiyor. Eğer temel konularda benzer düşünen güçler varsa zaten onlarla birleşmeyi sağlamak şart oluyor. Bu zor olmakla birlikte, düşmana karşı başarıya ulaşmak için bir zorunluluk ve aynı zamanda yurtseverlik görevidir. Şu anda tartışma konusu olan PKK, belki dıştan görünümü ve kimi yazılarında uzlaşmaz bir örgüt görünümünü veriyor. Ancak pratikte kendisine en fazla güvenen, mücadeleye bağlı olarak birliklere ciddi yaklaşan, dostlarına karşı samimi davranan yine PKK'dir. Bazı dayatmalarda bulunmamak koşuluyla mücadele zemini üzerinde onunla anlaşmak her zaman olanaklıdır. (Bu, birlikte katıldığımız platformlarda, pratikte tanık olduğumuz bir olgudur.)

(...)

Pratikte karşılaştığımız nesnel olguların içinde en önemlisi, PKK pratikte yerine getiriyordu. Kitlelerle yüzyüze yaptığımız günlük propagandalarda ne yapmak istediğimizi söylediğimiz zaman sık sık "yapmak istediğinizi PKK zaten yapıyor, siz sadece yazıyorsunuz, şimdiye kadar çokları yazdı, yazmak yetmiyor" sözleriyle karşılaşıyorduk.

(...)

Tarih bugün önümüze Kürdistan'ın kurtuluşu için değişik olanaklar çıkarmıştır. Faşist Türk devletinin girdiği derin bunalımlar, İran-Irak savaşının girdiği çıkmaz ve buna karşı yükselen ulusal kurtuluş savaşı, bize bağımsız ve özgür bir Kürdistan için umut kapılarını aralıyor. Bu fırsatlar her zaman ortaya çıkmaz ve bu savaşta görevler doğru kavranmazsa halkımız daha uzun süre köleliğe mahkum olacaktır. Ortada ne için verildiği belli olan ve yükselen açık bir mücadele yolu ile hiçbir yere götüremeyen grup çıkmazı arasında fazla bocalamamak gerekiyor. Mademki, bu iş zayıf gruplarla yürümüyor ve buna pratikte tanık da olduk, öyleyse sömürgeci Türk devletine karşı kim daha etkin mücadele veriyorsa o örgütlere yardımcı olmak gerekiyor.

Kuzey Kürdistan'da ulusal kurtuluş savaşını yükselten PKK, halkımızın önemli bir kesimi tarafından bir umut kaynağı haline gelmiş, önemli bir alternatif yaratmış ve sömürgeci düşmanla kıyasıya bir savaşa girişmiştir. Bu savaşta tarafsız kalmak doğru değildir. İnsan PKK'nin tüm ideolojik görüşlerine katılmasa da, onun yükselttiği savaş, halkımızın kurtuluşu için sürdürülmektedir. Bu nedenle PKK'yi desteklemek ve her alanda onunla dayanışma içinde olmak gerekiyor.

Mayıs 1988

K. İzeddin, B. Ahmet

Çeşitli ülkelerden kadro ve sempatizanlar

Berxwedan'a...

Ben, Çukurova'da oturan bir yurtseverim. Beş yıldır gitmediğim Kürdistan'a 1988 baharında gittim.

Çocukluğumun geçtiği ve yazları kaldığım Bingöl'de yöre halkını önceden az çok tanıyordum. 12 Eylül öncesinde tanıdığım bu insanlardan çoğu küçük-burjuva zihniyetinde veya gerici feodal yapıda olan grupların yanındaydı. Ancak gördüm ki, bunlar Partiye sempati duyan ve Parti saflarına katılan birer yurtsever durumuna gelmişler. Kendim görmesem ve onlarla konuşmuş olmasaydım asla inanamayacaktım.

Tarlada, kahvede, köy odalarında, fabrikalarda halk bir araya geldiğinde ulusal kurtuluş hareketini konuşuyor ve tartışıyordu. Tartışmalara katılmadan zevkle ve biraz da şaşkınca dinliyordum. Daha önce Partiyi eleştirip kınayanlar, Partinin yaptıklarını gördükçe daha iyi tanıyor ve kaypak küçük-burjuva yapılardan uzaklaşarak, Parti saflarına katılıyor.

Halk ulusal kurtuluş mücadelesini tartışıyor ve örneklerle çevrelerinde gelişen olayları çok güzel anlatarak sohbet ediyorlardı. 40-50 yaşlarındaki başka bir amca, Bingöl'ün bir köyünde geçen olayı örnek verecek (köylü, bir ihanetçinin Partili savaşçılara zehirli ekmek vererek bir şehit vermemize sebep olduğunu anlatıyordu), ihanetçinin mutlaka cezalandırılması gerektiğini savunuyordu. Daha bunun gibi birçok olayı orada öğrendim. Bingöl'de şimdiye kadar iki helikopter düşürülmüşken, basında yer verilmemişti.

Bu duyduklarım ve gördüklerim beni çok duygulandırdı. Bu nedenle yazma ihtiyacını hissettim. Demekki halkımızın öndere ve kararlı bir Partiye ihtiyacı var. Partinin yaptıklarını gören halk, saflarını değiştirip Parti mücadelesine katılıyor. Gün geçtikçe bu katılım ve destek artıyor. Bu nedenle Partimizin önderliğinde güneşin doğuşuyla birlikte, Kürdistan'da bayrağımızı Nemrut'ta, Ağrı'da, Bingöl ve Cudi dağlarında dalgalandıracağımıza inanıyorum.

Adana'dan
Berxwedan okuyucusu

ADIM ADIM KÜRDİSTAN

Dağların hakimiyetini kurduğu bir beldemiz

ÇOLAMERG
(Hakkari)
—III—

Hakkari şehir merkezinden bir görünüş

HAKKARİ'NİN TARİHİ

Hakkari'nin geçmişi Urartular'a kadar uzanır. Toprakları üzerinde daha sonra Babil ve Asur uygarlıkları hüküm sürerler. Milattan önce VI. yüzyılın başlarında ise, Babiller'in yerini alan Medler yöreye hakim olurlar.

Büyük İskender tarafından da Makedonya İmparatorluğu sınırları içine alınan Hakkari'ye bu imparatorluk parçalandığında, Selevkes İmparatorluğu, onu takiben İranlılar, daha sonra da Sasaniler yerleşirler.

Romalılar bu dağlık bölgeyi büyük imparatorluklarına katmak için çok uğraşmalarına rağmen başaramazlar. Anadolu'daki bu imparatorluk üzerinde yükselen Bizanslılar da bölgeye giremezler.

640 yıllarında alan toprakları Arap orduları tarafından işgal edilir. Burada Abbasi halifeliği uzun bir süre egemenliğini sürdürür. XI. yüzyılda Selçuklu Türkleri alanı fetheder. Hakkari ve çevresi XVI. yüzyılda Safeviler'in eline geçer. Yine bu yüzyılda Yavuz Sultan Selim, Çaldıran savaşıyla Safevi devletini yenerek Hakkari topraklarını Osmanlı İmparatorluğu sınırlarına katar.

Osmanlılar döneminde, Hakkari, Van iline bağlı bir sancak merkeziydi. Hakkari'nin en önemli yerleşim alanı Çolamerg'di.

Hakkari, "Cumhuriyet"in kuruluşundan sonra il haline getirilir. Uzun bir tarihi geçmişe sahip olmasına rağmen, tarihi eserler oldukça azdır. Birçok istilaya uğradığı için, gelip geçen istilacılar, uygarlıkların burada bıraktıkları izleri silmişlerdir.

Hakkari'nin Gavarık vadisindeki bir mağara içinde gizli kalmış tarihi eserler günümüze kadar ulaşabilmiş. Bu mağara içerisindeki eserler, 1938 yılında tesadüf sonucu bulunmuşlar. Kaya resimleri olan bu eserler dünya çapında ilgi çekmektedirler. Yabancı ve Türk bilim adamları tarafından bu eserler üzerinde yapılan incelemelerde, bu resimlerin günümüzden 7500 yıl önce burada yaşayan insanlar tarafından yapıldığı sonucuna varılmıştır. Bazılarına göre de, bu kaya resimlerinin 10.000 yıllık geçmişi vardır. Hakkari'nin bu tarihi eserlerini yerinde görüp incelemek için, dünyanın birçok alanından bilim adamları gelirler. Bu kaya resimleri, Hakkari alanında "Mağara Devri"nde de insanların yaşadıklarını kanıtlamaktadır.

YERALTI ZENGİNLİK KAYNAKLARI

Bölgede linyit, asbest, kurşun, krom, titan, arsenik, demir, bakır, kükürt, mika vb. maden yatakları bulunmaktadır. Alanda petrol kaynakları da oldukça zengindir. Sömürgeciler, son yıllarda Hakkari alanında yaptıkları sondaj sonucunda çok sayıda petrol kuyularını açmışlardır.

Tüm bu yeraltı zenginlik kaynaklarından halkımız hiçbir şekilde yararlanmamaktadır. Sadece buralarda, ucuz işgücü olarak çalıştırılmaktadır. Böylece de ayrı bir sömürüyle karşı karşıyadır.

HAKKARİ AŞİRETLERİ

Yörenin aşiret yapısı, Hakkari alanıyla sınırlı değildir. Bu aşiretlerden bazıları Kürdistan'ın diğer parçalarına göç ederek orada yerleşmişler. Var olan aşiretler şunlardır:

12 koldan oluşan Ertuş federasyonu (bu federasyona bağlı olan kolların büyük kesimi Van'da oturur), Mamxuran, Xelîlan, Jirkî, Yezdînan, Alan, Şerefan, Xewuşta, Qeşurî, Gewda, Şîda ve Gravya aşiretleri. Bu aşiretler konfederasyonunun merkezi Çukurca'dadır. (Burada bir de Ertuş kalesi vardır.)

Bu aşiretler arasında çelişkiler vardır. Gravya'nın akrabalık bağı diğerlerinden uzak olduğu için, diğerlerince tarafsız olarak kabul edilir. Bu nedenle konfederasyon başkanı Gravya aşiretinden seçilmiştir.

Bu aşiret konfederasyonu dışındaki aşiretler ise şunlardır:

Herkî, Rekanî, Dostikî, Dirya, Guyî, Serttiya, Oramarî, Pinyanişî, Xanî, Newreve.

Hakkari önemli bir isyan merkezidir. Bunlardan önemlileri Yezdanî Şer, Ubeydullah, Bedirxan, Şemzînan ve Çemê Şêxan'dır.

TURİSTİK YERLER

Park Kale: Hakkari'nin il merkezindedir. Burada eski kale kalıntıları ve sarnıçlar vardır.

Kaya Merkezi Resimleri: Cilo dağının Gavaruk vadisindedir. Burada sarp kıyılara resimler çizilidir.

Melik Esat Cami ve Meydan Medresesi: Selçuklu Türkleri döneminden kalmadır. İçinde yıllarca Türkçe, Arapça, Farsça ve Fransızca eğitim yapılmış Meydan Medresesi, son yıllarda restore edilmiştir.

Gûlêreş Baba Türbesi: Bu türbe Oğul deresindedir. Yöre halkı tarafından da kutsal sayılmaktadır.

Hakkari'de su boldur. Bir su kenarında çamaşır yıkayan köylüler

HAKKARİ'NİN İLÇELERİ

Şemdinli: Hakkari'nin, yüzölçümü olarak üçüncü, nüfus yoğunluğu olarak da dördüncü büyük ilçesidir. Hakkari il merkezine uzaklığı 123 kilometredir. Kuzeydoğusunda Yüksekova, doğusunda Doğu Kürdistan, güney ve güneybatısında Güney Kürdistan'la sınırdır. Nüfusu yaklaşık 20.000 civarındadır.

Şemdinli'de önemli isyanlardan biri olan Nehri isyanı 10 Haziran 1925'te patlak verir. İsyanın başlangıcında, Seyit Abdullah önderliğinde 1200-1700 kişilik kuvvet Şemdinli, Gerdi ve Şapatan bölüğü ile Nehri'de bulunan tabur merkezi basılır.

1 Ağustos 1925 günü, Yüksekova'ya 24 uçak, 27 ve 28. alaylardan hazırlanmış bir tümen, 6. seyyar taburu, 5 aşiretten hafif süvari alayı, 1 topçu taburu Sabri Paşa komutasında üslendirilir. Bu kuvvetle Şemdinli merkezinde patlak veren Nehri isyanını bastırmak için üç koldan saldırıya geçilir. İsyana katılmış bölgeler daha önce boşaltılır. Ve Nehri isyanı kanlı bir şekilde bastırılır.

Şemdinli'de dört aşiret vardır. Bunlar; Herkî, Gerdî, Humaro ve Zêrzan aşiretleridir. Genellikle yarı-göçebe şeklinde yaşarlar.

Alandaki halk Kürtçe'nin Kirmanç şivesini konuşur; Şemdinli dağlık bir alandır. Toprağa yerleşik olan halk, yazın yaylalara çıkar.

Şemdinli aşiretleri şu kabilelerden oluşurlar:

Herkî: Mala Şîfri, Mala Zahîr ve Şehmer.

Gerdî: Beyzade, Koçbega ve Beroji.

Humaro: Abbasiler (Şemdinli aşiretlerine hükmeden mir kabilesidir), Bayî ve Mal Mela Bembo.

Zêrzan; Masıra Hanları ve Mal Mela Sorî.

Aşiretlerin üretimi tarım (buğday, tütün, pirinç vb.) ve hayvancılıktır. Ayrıca avcılık da (keklik, dağ keçisi, kürk hayvanları) yapılır. Üretime aşiret reisi dışında, ailenin diğer bütün üyeleri katılır. Şemdinli'nin altın sarısı tütünü gibi üretilen bal'ı da meşhurdur.

Yüksekova: Hakkari'nin doğusundadır. Doğu Kürdistan, Şemdinli, Güney Kürdistan ve Çukurca ile sınırdır. Hakkari'nin hem yüzölçümü ve hem de nüfus olarak en büyük ilçesidir. Nüfusu 60.000'e yakındır. Toprak ve nüfus bakımından il merkezinden daha büyüktür.

Yüksekova, denizden 2000 metre yükseklikteki Gevar ovasında kurulmuştur. Nüfusu her yıl büyük artış göstermektedir. İl merkezine uzaklığı 72 kilometredir.

İlçe'de yerleşik olan aşiretler şunlardır: Pinyanîş, Lirî ve Dostkîler.

Beytüşşebap: Hakkari merkezinin batısına düşer. Doğusunda Van ve Çatak, güneyinde Güney Kürdistan, güneybatısında Siirt ile sınırdır. Toprak bütünlüğü ve nüfus yoğunluğu olarak Hakkari'nin Yüksekova'dan sonra gelen ikinci büyük ilçesidir. Nüfusu 25.000'e yakındır. Kış mevsiminde Süvari Halil Geçidi'nin, çığ tehlikesi ve yoğun kar yüzünden kapalı olmasından ötürü ulaşıma kapalı olur. İlçenin Hakkari il merkezine uzaklığı 105 kilometredir.

Beytüşşebap aşiretleri şunlardır: Mamxuran, Gevdan, Jirkî, Pirozî, Kirmanclar (aşiretlere mensup olmayan kesim).

Çukurca: Hakkari merkezinin güneyindedir. Kuzeydoğusunda Yüksekova, güney ve güneybatısında Beytülşebap ile sınırdır. Hakkari'nin toprak bütünlüğü olarak dördüncü, nüfus yoğunluğu olarak da en küçük ilçesidir. Nüfusu 19.000'e yakındır. İl merkezinden uzaklığı 72 kilometredir.

Çukurca'nın ekonomisinde pirinç büyük yer tutar. Yılda yaklaşık olarak 300 ton pirinç üretilir.

Uludere: Hakkari il merkeziyle arasında Beytülşebap vardır. Kuzeydoğusunda Beytülşebap, güneyinde Güney Kürdistan, batısında Şırnak, kuzeybatısında Siirt ile sınırdır. Nüfus yoğunluğu olarak dördüncü, toprak bütünlüğü olarak Hakkari'nin en küçük ilçesidir. Hakkari merkezinden uzaklığı en fazla olan ilçedir. Kış mevsiminde, Süvari Halil Geçidi'nin kapalı olmasından ötürü ulaşıma kapalıdır.

Uludere'de bağcılık en başta geçim kaynaklarından biridir. Fakat ulaşım yetersizliği nedeniyle, yetiştirilen üzümler yeterince değerlendirilememektedir.

Uludere'de sadece Guyî aşireti vardır.

Uludere'de tütün satan çiftçiler

TÜRKİYEDEN MANZARALAR

Hiç kimse yabancısı değil. Bilip tanıdığımız bir yer. İş başında bir avuç katil var. Burada her şeyin suyu çıkmış. Her şey koku salıyor. Burada insanlar var. Onlar arayış içinde, çare arıyorlar. Bu kokuşmuşluğa, canilerin saltanatına son vermenin çarelerini.

Burjuva basına bakıyorsun. İğreniyorsun. Sahtelik, yalan ve yalancılığını kendisi ilan eden bir basının utanmazlığı. Ama fotoğraflarda da olsa yansıyan yüzler var. Bunlar sıradan insanlar. Açız diyorlar, kimisi intihar etmiş, kimisi en yakınını öldürmüş ve ''katil'' olmuş, kimisi kendisini pazarlıyor, adı fahişeye çıkmış ve haykırıyor, ''Çocuklarım aç, beni bu hallere düşürenler utansın'' diyor. Bakıyorsun yazılanlara-çizilenlere bir sapıklık edebiyatı almış başını yürümüş ve neredeyse bir ''fazilet'' olarak gösterilmeye çalışılıyor.

El atılmadık hiçbir şey yok. Ve herkes bir kurtarıcı. Neleri kurtarmıyorlar ki! Ve en başta da kurtarıcıların kurtarıcısı faşist ordu. Sıralayalım: Bir aile reisi, ''Ailesini kurtarıyor, 'ahlak' zabıtası ekipleri düşürülmüş kızı kurtarıyor; o düşürülmüş kız da gözü yaşlı çağrısıyla düşürülmemiş kızları kurtarıyor. Sarı sendikacılar işçi sınıfını kurtarıyor; kimisi İslamiyeti kurtarıyor, kimisi ''laikliği'', hükümet iş adamlarını kurtarıyor vs. vs. gidiyor. En sonunda yine ordu Türkiye'yi kurtarıyor! Ve tabii bir de ''sol'' var. Onlar da son günlerde bütün güçleriyle Nazım Hikmet'i ''vatan hainliği'' damgasından kurtarmaya çalışıyorlar. Elbette ki onlar da Türkiye'yi kurtarmak için tartışıyorlar ve tartışmalarının baş konusu ''NİÇİN YENİLDİK!''

Bir batak bu.

Başka neler var?

Gözümüz gazeteleri tararken bir habere rastlıyoruz. Özal'ın uçağının adı ''GAP''. Bu neleri anlatmıyor ki! (Cumhuriyet, 25 Mayıs 1988)

Kurtarıcıların yanısıra bir de güçlendiriciler var! Bunların en ünlüleri de, ''Türk Kadınını Güçlendirme Vakfı.'' Cumhuriyet foto muhabiri bu ''güçlendirme'' vakfının ''gücünü'' gösteren bir fotoğraf yakalamış. Bu fotoğraf neleri anlatmıyor ki! (Cumhuriyet, 29 Mayıs 1988)

İki haber; birer gün arayla yayınlanmış. Birincisine, ''Zeynep'lerin yazlığı İznik'te'' diye başlık atılmış. Haberde şunlar yazılıyor: ''Türk siyaset ve sosyal hayatının birçok ünlü ismi Bursa'nın İznik ilçesinde, göl kenarında inşa edilen modern görünümlü yazlık villalarda bir araya gelecek... Darka tatil köyünde villa fiyatları 50 milyon liradan başlıyor. Zeynep-Asım Ekren çiftinin villalarının ise 75 milyon liraya mal olacağı bildirildi.'' (Milliyet, 4 Haziran 1988)

İkinci haber 3 Haziran tarihli Cumhuriyet'te, ''52 aile 10'ar metre karelik odalarda yaşıyor / 18 Yıllık Dram'' başlığı atılmış şöyle anlatmış:

''Her taraf çamur içinde. Ayakta durabilmek, yıkılmamak için birbirinden destek alan küçük kulübeler sıralanıyor yan yana. Yağmurdan, soğuktan korunmak için içeri girmek çok anlamsız. Duvarlara, tavana, duvarlarla tavanın arasındaki boşluğa çakılan tahtalar teneke soğuğu engelleyemiyor. Tabi yazın da sıcağı...'' ve haber böyle devam edip gidiyor.

Türkiye'de yaşam nasıl? Bir yanda vurgunlar, kokteyller, defileler; öbür yanda feryat eden bir halk. Bunları teşhir edecek çok şey yayınlanabilir. Fakat bunlar bilinmeyen şeyler de değil. Sadece bir pazara gitmek, bir mahallede sohbet etmek, bir otobüsteki konuşmalara kulak vermek, gazetelerin sayfalarını karıştırmak görüp, duyabilmek için yetiyor.

Öğrenciler, işçiler, ev kadınları, çocuklar hemen herkes bir çıkış arıyor. İçinde bulundukları yaşama isyan ediyorlar. İşkence iddiaları gündemde, her gün yeni tutuklamalar var. Öğrenciler üzerindeki baskılar artıyor. İşçiler artık kölece boyun eğişe hayır diyor. Zindanlardan her gün yeni direniş ve eylem haberleri yükseliyor...

6 Haziran tarihli Cumhuriyet'te bir karikatür var. Bu karikatür bir gerçeği dile getiriyor. Eski bir halk masalındaki ''kırk katır mı-kırk satır mı'' tercihini bilmeyen yoktur. Türkiye'de de insanların işkenceli bir yaşam dışında tercih hakkı bırakılmamıştır. Daha doğrusu yaşam tercihi değil, ölüm tercihi vardır.'' Açlıktan ölmek, işkencede ölmek, cinnet getirip ölmek, her türlü düşkünlüğü kabul edip onursuzluk ölümüne mahkum olmak'' gibi, yaşam dışında ölümün her türlü biçimi mevcut. Ama tercih meselesine gelince, işte bu noktada bir yanılgı var. Çünkü Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkı da yaşamdan yana tercihsiz değildir ve kendisine dayatılan onursuzluğu kabul etmediğini giderek daha güçlü ortaya koyacaktır.

ÖRNEK MAHALLE — Burası Anadolu'nun ücra bir köşesi değil. Bu insanlar ne sel ne deprem felaketine uğradılar. Burası İstanbul'un Örnekmahallesi. (Fotoğraf: Uğur Günyüz)

52 aile 10'ar metre karelik odalarda yaşıyor

18 yıllık dram

ŞENAY KALKAN

İŞKENCEMİZ NASIL OLSUN.. MADDİ Mİ, MANEVİ Mİ?!

Özal'ın özel uçağı 'GAP' geldi

Başbakan Özal'ın "Türk bandıralı" yeni özel uçağı "GAP" G-4 tipi, bilgisayarla donatılmış güvenlik sistemine sahip. Hiç durmadan Amerika'dan Türkiye'ye uçabilen uçağın fiyatı 24.7 milyar lira. Başbakan Özal yeni uçağıyla ilk uçuşu dün gece Ankara-İstanbul arasında yaptı. 10. Sayfada

Amerikan "Gulfstream" firmasına özel olarak imal ettirilen Başbakan Özal'ın G-4 tipi yeni "GAP" uçağı Türkiye'ye geldi. (Fotoğraf: Uygar Gürkan)

Zeynep'lerin yazlığı İznik'te

OLAYLARIN ARDINDAKİ GERÇEK

Güven Bunalımı

İŞÇİ SINIFI EYLEMLERİ TÜRKİYE'Yİ SARSTI

Türkiye'nin siyasal ve ekonomik hayatını derinden etkileyen gelişmeler yaşandı son haftalarda. Tüpraş, Petrol Ofisi, Petro-Kimya Tesisleri, TPAO, Shell, Mobil ve BP'de Petrol-İş üyesi işçiler değişik nedenlerle girdikleri eylemlerle işçi sınıfının gücünü her alanda hissettirdiler. Tüpraş ve Petrol Ofisi'ne bağlı çalışan 17.300 işçiyi kapsamına alan işçi hareketi yemek boykotu, işi yavaşlatma, yalınayak yürüme, saçları sıfıra verme, servislere binmeme, gruplar halinde her gün viziteye çıkma gibi çeşitli biçimler halinde sürerken; sadece bir pasif direniş olmasına rağmen devlet ve şirketlerin uğradığı zararlar milyarlarca doları bulduğu belirlendi.

Tüm işçi haklarının 12 Eylül'le birlikte ortadan kaldırıldığı ve işçi sınıfının tam bir kölelik statüsü içinde tutulduğu bilinmektedir. Her fabrikanın tam bir çalışma kampına dönüştürüldüğü Türkiye'de, işçiler en sıradan haklarını aramak bir yana, yanyana geşilmeleri bile suç kabul edilerek görülmemiş bir baskı altında tutuldular. 12 Eylül rejiminin işçi sınıfı politikası, onları bir köleler ordusu haline getirmekten ibaretti. Kölelerin ise ekonomik ve demokratik hakları olamazdı. Geçerli olan bu yasa gereğince grev, bağımsız sendika ve diğer sosyal haklar gibi bugün dünyanın her tarafında işçi sınıfının vazgeçilmez hakları olan şeyler Türkiye'nin siyasal, ekonomik ve sosyal hayatından silindi. 12 Eylül rejiminin işbirlikçisi olan Türk-İş tek sendika olarak dayatıldı. Öte yandan kapatılan DİSK üyeleri sürekli bir baskıya maruz kaldılar ve onlar da kendi iradelerine rağmen Türk-İş'e bağlandılar.

DİSK'in kapatılması, yönetici ve üyelerinin uğradığı baskılar ''Uluslararası Çalışma Teşkilatı-İLO'' tarafından da Türkiye'nin teşhir ve tecritine yol açtı. Bu durum uluslararası alanda Türk faşist rejimi açısından çeşitli zorluklar yaratmaktaydı. AT'ye girme çabası içindeki Türkiye, bunun için gerekli görülen ekonomik ve demokratik ölçüleri tutturamadığı nedeniyle AT'ye kabul edilmeme durumuyla karşıya karşı idi. Sivil yönetime geçişin, partilerin kuruluşu ve seçimlerin hikayesi biliniyor. Türkiye'ye giydirilmek zorunda olunan demokrasi elbisesinin dikilişi, tüm dünyanın gözleri önünde bizzat generaller tarafından gerçekleştirildi ve bugün sivil demokratik hayatın kanıtı ve garantisi gibi gösterilen güç ve şahsiyetler piyasaya böyle sürüldü. Ancak, Türk kapitalizminin varlığı ve açılımı için mutlak bir gereklilik olarak görülen AT'ye girişi için dikilen elbisenin modelinde bariz eksikliklerin varlığı hiç kimsenin görmezlikten gelebileceği gibi değildi. Mevcut biçimiyle Türkiye'yi kabul etmek Avrupa topluluğuna üye ülkeleri en başta kendi kamuoylarına karşı zor durumda bırakmaya yetiyordu. Türkiye'yi ''uygun'' bir biçimlenişe kavuşturabilmek için 1980 sonrası kendi deyimleriyle birçok estetik ameliyata girildi.

Bunun en sonuncusu ise Mayıs 1988'in son haftasında yapılan yasa değişiklikleri oldu. Sendikal haklarla ilgili olan 2821 ve 2822 sayılı söz konusu yasaların değişiklik önergesinde belirlenen gerekçe, yasa değişikliğinin nedenini açıktan ortaya koymaktaydı. Gerekçedeki ''Uluslararası Çalışma Teşkilatı'nın normlarına uyumluluğun sağlanması için bu tasarı hazırlanmıştır'' cümlesi ve daha bu değişikliğin yapılmasının üzerinden bir iki gün bile geçmeden Türk çalışma bakanının ILO'nun konferansına katılmak üzere Cenevre'ye gidişi işçi sınıfı üzerinde oynanan oyunların açık bir kanıtı durumundaydı. Elbette ki yapılan bu yasa değişiklikleri işçi hakları üzerindeki hiçbir kısıtlamayı ortadan kaldırmadığı gibi, 2822 sayılı kanunun 2913 maddesi gereğince PETKİM işçilerinin iki yıllık bir mücadele sonucu elde ettikleri grev hakları da gaspedildi. Shell, Mobil ve BP'de de toplu sözleşme görüşmeleri uzatılarak ücretler en düşük düzeyde tutulmaya çalışıldı. Çalışma Bakanı Aykut'un, Cenevre'ye giderken demokrasiye sendikal haklar alanında Türkiye'nin istenen normlara uygunluğunun kanıtı olarak götürdüğü yasa değişikliği bir sahtekarlığın kanıtı olmanın ötesine geçemedi. Sayıları 17.000'i aşan işçinin eylemi maskeyi düşürdü.

Son işçi eylemleri Türkiye'deki siyasi ve sosyal hayatı derinden etkiledi. Gelişmeler faşist rejimin parlamentosunda da yapılan tartışmaların temel gündem maddesini oluştururken, gerekli tedbirlerin alınmaması halinde işçi sınıfının büyük bir patlamaya gebe olduğuna dikkat çekildi.

Gelişen işçi eylemlerinin en önemli noktasından birisi de, Türkiyeli ve Kürdistanlı işçilerin faşizme ve sömürgeciliğe karşı ortak bir platformda hareket etmeleriydi. Gerillanın doğrudan yönlendirisi ile Kürdistanlı emekçiler, bu eylemde Türkiyeli işçi sınıfına anti-faşist ve anti-sömürgeci mücadelede güçlü bir birlik çağrısı yaptılar ve gelecek açısından umut veren bir karşılığı da aldılar. Objektif olarak yaratılan bu mücadele birliği platformu Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi ve Türkiye işçi sınıfı açısından küçümsenmeyecek bir kazanım olarak değerlendirildi.

Urfa Cezaevinden Mustafa Karasu, Selim Çürükkaya, İdris Güzel, Ali Serçek, Mehmet Tanboğa ve Bedrettin Kavak açıklıyor...

Devrimciler, Demokratlar, İlericiler ve Yurtseverler...

Halkımızın Sırtına Kene Gibi Yapışanlar Üzerine

Baştarafı 1. sayfada

dığını da izah etmiş oluruz.

Partimize yönelik suçlama, karalama ve saldırıların düzeyi biliniyor. Sömürgeci faşist güçler, her fırsatta PKK'ye "bölücü", "eşkıya", "katil" etiketi yapıştırmaktadırlar. Kendilerini devrimci örgüt olarak değerlendiren bazı çevrelerin sömürgeci devletle aynı dili kullanması, Partimizi bir cinayet örgütü, veya bir suikast örgütü olarak değerlendirmeleri düşündürücüdür. Bu çevrelerin son günlerde suçlamalarına yeni inciler(!) eklemeleri PKK kitlesi ile PKK Önderliğini birbirinden ayırıp, kitleyi dürüst, mücadeleci, önderliği politik bir suikast örgütü olarak değerlendirmeleri, bizleri, bazı şeyleri açıklamaya zorladı.

Bizler PKK'nin kadro ve sempatizanlarıyız; bu suçlamalara karşı kayıtsız kalamayız. Yanıtımızı birkaç sözle dünya kamuoyuna iletmek istiyoruz.

Eski Rizgaricilerden Mümtaz Kotan ve Ruşen Aslan Diyarbakır zindanlarından salıverildikten sonra Avrupa'ya geçtiler ve İsveç'te çıkan Kürdistan Press'te PKK'ye kaşı suçlama ve karalama temelindeki saldırıları başlatılar. Kürdistan Press'in Türkiye'de acentacılığını Tercüman ve 2000'e Doğru dergisi yapmaktadır. Daha doğrusu Kürdistan Press'te PKK aleyhinde yayınlanan yazılar Türkiye'de çoğunlukla Tercüman gazetesi ve 2000'e Doğru dergisinde yayınlanmaktadır. Bu üçlünün kutsal birliği aslında ta 1978 yıllarına dayanmaktadır.

1987 yaz aylarında eski Rizgarici Ruşen Aslan PKK hakkında verdiği bir demeçte, "PKK Ortadoğu'daki istihbarat örgütlerinin elinde politik bir suikast örgütü durumuna gelmiştir" demişti.

Ruşen Aslan Diyarbakır zindanındaki durumunu en iyi kendisi biliyor. Sonrada onun durumunu en iyi bilen PKK'dir. Mümtaz'la Ruşen Diyarbakır zindanında siyasi olarak harakiri yaptılar. Yaptıklarıyla siyasi olarak kendi idam fermanlarını kendileri imzaladılar. İdam fermanları bizim elimizdedir. İnfazı ne zaman yapacağımızın (durumlarını ne zaman açıklayacağımızın) telaşı içindedirler. Korkuya kapılıp savunma güdüleriyle demeç vermeleri, Partimizi suikastçı bir örgüt olarak değerlendirmeleri bundandır. Biz içerdekiler onların bu belirlemeyi neden yaptıklarını çok iyi biliyoruz.

Ayrıca Ruşan Aslan aynı demecinde; "Rizgari tarihinde teslimiyet ve ihanet asla olmamıştır" diye buyurmuştu. Bu zat, Rizgari tarihinde asla direnme olmamıştır deseydi doğruyu söylemiş olurdu.

Eski Rizgariciler, teslimiyet, ihanet ve direnişin ne olduğunu bilmemezlikten geliyorlar. Teslimiyetin içinde yüzüyorlar ama teslimiyeti bilmiyorlar. Tıpkı deryada yüzüp deryayı bilmeyen balık gibi. Halkların direnme tarihinde teslimiyetçilere, ihanetçilere ve direnişçilere her zaman rastlanmıştır. Bu diyalektiğin canlı özüdür. Ulusal kurtuluş mücadelesi veren tüm hareketlerin saflarında direnişçiler, teslimiyetçiler, ihanetçiler çıkmıştır.

Eskiden Rizgari dergisi çevresinde, bugün Kürdistan Press yayın organı etrafında kümelenenler teslimiyeti yaşam biçimi haline getirdiklerinden, direnişi hiç bilmediklerinden teslimiyetlerini görememektedirler. Dışarda teslimiyeti yaşam biçimi haline getirenler, içeri düşünce yine teslimiyeti kendileri için uygun buldular.

Mücadeleci olan örgütlerin saflarından, direnişçi, teslimiyetçi ve ihanetçiler çıkar. Bu çok doğaldır. Ama hiç mücadeleye katılmayan, sürekli teslim olanların saflarında direnişçi çıkmaz. Devrim yolunun zikzaklı, bir kenarı uçurum, bir kenarı bataklık bir yol olduğunu düşünürsek bu yoldan ilerleyen gruptan bazılarının bütün zorluklara katlanarak yolu geçeceğini, bazılarının uçurumdan yuvarlanacağını, bazılarının zorluklara dayanmayıp geri dönerek düşmanın kucağına düştüğünü düşünelim.

Zikzaklı yolun başında, düşmanın istediği yerde bekleyen, o yolda ilerlemeyi hiç düşünmeyen, yolun başında durup hep gevezelik eden gruptan, düşmanın istediği yerde duran gruptan biri çıkıp övünerek; "bizim tarihimizde batağa düşme ve geri kaçıp düşmana teslim olma yoktur" derse, adama şunu demezler mi? Zaten düşmanın istediği yerde durdunuz, yolda hiç ilerlemediniz ki batağa düşeniniz ve geri kaçanınız olsun.

PKK tarihinde M. Hayri DURMUŞ, Kemal PİR, Mazlum DOĞAN, Haki KARER gibi kahramanların, Şahin Dönmez, Resul Altınok, Yıldırım Merkit ve Baki Karer gibi döneklerin, Diyarbakır zindanlarında Türk sömürgeciliğini iradesi ve inancıyla dize getirmiş yüzlerce direnişçinin olması, onun mücadeleciliğini devrim yolunda ne kadar ilerlediğini gösteriyor. Rizgari dergisi etrafında kümelenenlerin hep aynı olması onların mücadeleden uzak olduklarını göstermektedir.

Ruşen Aslan ile Mümtaz Kotan Avrupa'da artlarındaki işkence izlerini göstererek kahraman geçinmeye çalışıyorlarmış. Ama her kes bilir ki dayak yemekle insan kahraman olmaz. İnsanı kahraman ve ödlek yapan dayak karşısındaki tavrıdır. Eğer dayak yemekle kahraman olunsaydı, Diyarbakır zindanına düşen herkes kahraman olurdu. Veya dayak yemekle kahraman olunsaydı, Kürdistan sokaklarında kahramanlardan geçilmezdi.

Diyarbakır zindanında dayağa karşı kahramanca direnenler de, boyun eğip insanlığını yitiren, düşmana yalvaran, onun her dediğini yapanlar da çıktı. Hiç kuşkusuz eski Rizgarici Mümtaz Kotan ile Ruşen Aslan bu ikincilerdendi.

Kürdistan Press: "Özellikle Türkiye içinde ağır işkencelere uğrayanlar, düpedüz imha edilenler farklı bir biçimde değerlendirilmeli. PKK içinde politika belirleyenler ise daha farklı değerlendirilmeli" (Tercüman gazetesinden aktardık) diyor.

Dikkat edilirse eski Rizgariciler Diyarbakır zindanında zulme, sömürgeciliğe karşı kahramanca direnen PKK tutsaklarına dil uzatamamaktadırlar. Çünkü bu konuda söyleyecekleri yalanlara kimseyi inandıramayacaklarını kendileri de biliyorlar. Bundan kaçınan eski Rizgariciler ve diğer bütün siyaset üçkağıtçıları PKK tabanına seslenerek, tabanın dürüst, devrimci, direnişçi olduğunu, önderliğin ise politik bir suikast örgütü olduğunu ilan ederek bağımsızlık mücadelemizi tasfiye etmeye çalışmaktadırlar. Bunların son yıllarda izlediği politikanın aynısını düşman da izlemiyor mu? Yıllarca Diyarbakır zindanlarında düşmanın yetkili kişileri; "sizin liderleriniz dışarda keyif çatıyorlar, siz burada aç susuz çile çekiyorsunuz. Aslında siz iyisiniz onlar sizi kandırmışlar" demiyorlar mıydı?

PKK'nin kitlesi dürüstse, devrimciyse, direnişçiyse, kahramansa bu meziyetleri nasıl kazanmıştır? Bu insanlar doğuştan mı bu meziyetlere sahipti? Gökten zembille mi indi, yoksa eksi Rizgariciler tarafından mı verildi bu meziyetler?

Eski Rizgariciler tabanın dan tavanına kadar teslimiyetçi ise düşmanın zindanlarında, mahkeme kürsülerinde, kendilerini ve Kürdistan davasını savunamıyorlarsa, işkenceye, zulme karşı koyma cesareti kendilerinde bulamıyorlarsa, bu Rizgari ideolojisinin teslimiyetçiliğinden kaynaklanıyor. Bu teslimiyetçi ideolojiyi tabanına veren Rizgari önderliğidir.

PKK kadroları, sempatizanları, kitlesi ülkelerinin bağımsızlığı için gözünü kırpmadan ölüme gidiyorsa; düşünceyle, inançla, örgütlülükle, disiplinle, zindanlarda, işkencehanelerde, sömürgeci mahkemelerde hatta dağlardaki çatışmalarda Türk sömürgeciliğini dize getirmişse, bu, PKK Önderliğinin kendilerine verdiği çağdaş ideoloji sayesindedir. Rizgariciler, omuzları üzerindeki kafalarını biraz yoklasalar yalnız PKK kadro ve sempatizanlarının değil, PKK önder ve politika üreten kadrolarının da kahramanlıklarını hatırlayacaklardır. Eski Rizgarici Mümtaz'la Ruşen cezaevindeyken, PKK Önderlerinin önünde el-pençe duruyorlardı. PKK kitlesini köylü, cahil olarak değerlendiriyorlardı. Dışarı çıkınca her şeyi ters yüz ettiler. Bu kez kitleyi direnişçi, kahraman önderleri kötü yaptılar. Mümtaz ile Ruşen'e ancak sahtekarlık yakışır. Ama onlar da Türk sömürgeciliği de çok iyi bilsinler; PKK bir bütündür. Önderlik kitle ile baş ve gövde gibidir. Kitleye, sempatizanlara, kadrolara devrimci ruh veren, kumanda eden, örgüt güç haline getiren Önderliktir. Önderlikle kitlemizi halkımızı birbirinden koparmak isteyen önce Önderliği tasfiye edip, hemen peşinden Kürdistan halkını tekrar köleleştirmek isteyenleri amansızca yere çalacağız. Hele biz zindanlarda tutsak olanlar, PKK Önderliğini farklı görmek isteyenleri, bize sahip çıkma görüntüsü altında PKK Önderliğine saldıranları asla afetmeyeceğiz. Bu sorunu burada noktaladıktan sona eski Rizgaricilerin 1980 öncesi görüş ve durumlarını, Rizgari grubunun iki önderi durumunda olan Ruşen Aslan ile Mümtaz Kotan'ın Diyarbakır zindanındaki düşünce ve tavırlarını kamuoyuna açıklamak istiyoruz. Bugüne kadar zindan kapılarını aşıp kamuoyuna gerçekleri ulaştıramadığımızdan üzgünüz.

1- Rızgariciler 1978 Bulanık bildirisiyle 1980 tarihli Rizgari dergisi 9. sayıyla PKK'lilerin "Türk sömürgecilerinin jandarmaları" olduklarını kamuoyuna açıkladılar.

Rizgaricilere göre PKK'liler neden Türk sömürgecilerinin jandarmalarıydı? Kürdistan'da yıllarca teslimiyet ve boyun eğiş hakimdi. Hiçbir örgüt bağımsızlık uğruna sömürgeciliğe karşı başkaldırmaya cesaret etmemişti. Teslimiyetçilik Kürdistan'da bir gelenek haline gelmişti. İşte bu geleneği ilk yıkan PKK oldu. Teslimiyetin gelenek haline geldiği bir ülkede, bu gelenek yıkılınca Rizgariciler bunu provakasyon olarak değerlendirdiler. Gerçekten teslimiyeti yıkmayı hayal bile edemeyen, devlete karşı gelmeyi akıllarının köşesinden bile geçirmeyen bu kesimler, devrimci mücadelenin gelişmesi karşısında hemen komplo teorileri üretip, devrimci hareketi komplocu bir hareket olarak değerlendirerek hareketi başarısızlıkla sonuçlandırmak için çalıştılar. Ve sonuçta teslimiyetçi bir ortamın yaratılmasını istediler. Teslimiyetin egemen olduğu, sömürgeciliğin tepeden tırnağa silahlı olduğu bir toplumda küçük bir gücün tüm teslimiyetçi gelenekleri yıkarak sömürgeciliğe silahla karşı koyması o hareket hakkında bazı kuşkuların doğmasına neden olabilir. Böyle boyun eğişli bir ortamda, böyle düşüncelerin doğması ne kadar doğalsa, direnişçi ve komünist bir hareketin doğması da o kadar doğaldır.

Rizgarinin deyimiyle "Türk sömürgeciliğinin sivil jandarması" olan bir hareketin kendisini uzun süre gizlemesi mümkün olmadığı gibi, yalancının mumunun sürekli yanması da mümkün değildir. Şaşmaz tanık olan tarih ve devrimci mücadele pratiği, her şeyi açığa çıkaracaktı ve çıkardı.

1978'den 1983'e kadar PKK önderliğinde Türk sömürgeciliğine, yerli işbirlikçilere ve faşist örgütlenmelere karşı gelişen mücadeleye, değişik düzeyde katılan binlerce yurtsever ve devrimci, Türk sömürgecileri tarafından tutsak edildi. Tutsak edilenlerin arasında PKK'nin komünist önderleri Kemal PİR, M. Hayri DURMUŞ, Mazlum DOĞAN, Ferhat KURTAY ve daha niceleri vardı. Rizgaricilere göre PKK önderleri ajan-provakatör ve Türk sömürgecilerinin jandarmalarıydı.

Şimdi gelin Rizgaricilerin "sivil jandarmalar" dedikleri devrimcilerin ve Rizgaricilerin önderleri Mümtaz Kotan ve Ruşen Aslan'ın Diyarbakır zindanlarında ve askeri mahkemelerdeki tavırlarına birlikte bakalım. Kimlerin gerçekten sömürgecilerin jandarmaları kimlerin komünist olduklarına ellerimizi vicdanımıza koyarak karar verelim.

2- Diyarbakır zindanlarında işkence ve baskılarla boyun eğdirme politikası Kasım 1980 tarihlerinde başladı. O tarihlerde baskının amacı cuntanın politikası üç aşağı-beş yukarı aklı başında olan her kes tarafından biliniyordu. Diyarbakır zindanında tutuklu olan her kes iki durumla karşı karşıyaydı. Ya düşmana kayıtsız şartsız teslim olacak, düşmanın kendisine yapacağı her şeye sessiz kalacak, ya da canını dişine takarak siyasi ve insani kişiliğini koruyacaktı. Bunun dışında üçüncü bir yol kesinlikle yoktu.

PKK komünist bir hareket olduğu, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini omuzladığı için birinci yolu seçti. Zulme ve işkenceye karşı direnilmesi için 1980 Aralık ayında bütün gruplara eylem birliği çağrısı yaptı. Bu çağrıya karşı DDKD, ÖY, Rizgari, TKP ve KUK dışında diğer gruplar olumlu cevap verdi. TKP, Rizgari, KUK, ÖY, DDKD ise; "açlık grevi ve eyleme gerek yoktur. Durumumuz iyidir. Bazı şeylere uyarak laçkalaştıracağız. Eğer direnme olursa varolan olanaklarımızda elimizden gidecek, televizyon ve radyolarımız alınacak. Direnme ve eylem işkenceyi davet etmekten başka bir şey değildir" diyorlardı. Bu söyledikleri bize resmen söyledikleri ve yazdıklarıdır. Gayri resmi olarak düşünceleri (ki bunlar onların asıl düşünceleriydi) şöyleydi: "Apocular provakatördür, dışarda provakatörlük yaptılar, cuntayı işbaşına getirdiler. Burada da provakatörlük yaparak yurtseverlere işkence ve baskı yaptıracaklar. Sonra kendileri serbest bırakılacaklardır." 1980 tarihinde anlaşıldığı gibi Rizgariciler komplo teorisini içerde de savunuyorlardı.

2 Ocak 1981 tarihinde PKK'nin önerisini kabul eden Ala Rizgari, Kawa, TİKKO, Kurtuluş, HK, Dev-Yol baskı ve işkencelerin son bulması için 12 günlük açlık grevine başladılar. 2 Ocak tarihi aynı zamanda Diyarbakır zindanında teslimiyetçi çizgi ile direnişçi çizginin pratikte ortaya çıkış tarihidir. Bu durumda Diyarbakır zindanında iki kesim ortaya çıktı. Düşmanın dayattığı her kuralla gönüllü olarak uyan, bunu akıllılığın bir gereği sayanlar ve bunun savunuculuğunu yapanlar. Bu kesimin temsilciliğini Rizgari'den Mümtaz Kotan, Ruşen Aslan, ÖY'dan Nazif Kaleli ve Yılmaz Çamlıbel yapıyorlardı. DDKD, KUK ve TKP de benzer düşünüyorlardı. Zindan kitlesi ikiye bölününce düşman direnenlere saldırarak onları da teslimiyetçilerin çizgisine ve saflarına çekmeye çalıştı. Zindanda yüzlerce komünist, devrimci, yurtsever her türlü işkenceyi göze alarak, göğüs gererek direniyordu.

Düşman direnenlere işkence yaptığı dönemde teslim olanlara karışmıyor, onlara daha iyi davranıyordu. Direnişçilere; "bakın onlar akıllıdır, rahat rahat yaşıyorlar" diyorlardı. Hatta direnişçilerin yiyeceklerini, içeceklerini onlara veriyorlardı. Teslim olanlar bu durumu uyguladıkları akıllı politika-

larına bağlayarak direnişçileri "ahmak" olarak değerlendiriyorlardı.

Açlık grevi 12. gün tümden sona erdikten bir müddet sonra Kawa'dan Mahmut Şahin ve Paşa Uzun dışında diğer tüm gruplar teslim oldular. Paşa ve Mahmut direnen PKK'lilerin arasında oldukları için PKK'lilerin takındığı tavırları destekliyorlardı. Bunlar da kendilerinin yalnızca bir devrimci olarak direndiklerini söylüyorlardı. 1981 başında 650'den fazla kadro ve sempatizan fiili olarak direniyordu. Fiili olarak direnmede her türlü işkenceye rağmen düşmanın dayattığı hiçbir kurallı kabul etmemekti. Bu tavır temelinde önderliğini M. Hayri DURMUŞ ve Kemal PİR'in yaptığı 14 kişilik PKK kadrosu 4 Mart 1981 tarihinde ölüm orucuna başladı. Eylemin 30. gününde 14 kişi daha katıldı ve eylem 44 gün sürdü. Sonuçta cezaevi idaresi direnenlere; "yalnız subaylar koğuşa geldiğinde ayağa kalkın, görüşe iki sıra düzenli gidin, başka hiçbir şey sizden istemiyoruz" dedi. Bu temelde eylem bırakıldı. Bu tarihte 110 kişi direniyordu. Kitle teslim alınmıştı ve düşman direnişçilere verdiği sözlere bağlı kalmayarak, kalanlara saldırmaya devam etti. PKK'li direnişçiler güçlerinin son noktasına kadar direndiler. Ama gönüllü olarak teslimiyet zincirini boyunlarına geçirmediler. Bu şanlı direnişi sonuna kadar götüremeyip kuralları kabul ettiler. Ama siyasi kişiliklerini tüm işkencelere rağmen korudular. Mahkemelerde siyasi savunma yapmaktan hiçbir zaman vaz geçmediler. Yeni bir direnişin başlatılması için çalışmalar içine girdiler. Bu çabadan hiçbir zaman vazgeçmediler.

Bizler işkence ile teslim alındığımızda Mümtaz'la Ruşen sevinçlerinden dört köşe oldular. "Biz demedik mi cuntaya karşı direnilmez? Apocular ahmaktır. Bakın en sonunda onlar da bizim yolumuza geldiler" diyorlardı. Tabii faşizmin son direniş odaklarını da dağıtınca bu kez teslim olanlara bilhassa gönüllü olarak teslim onlanlara şiddetle yöneldi. Çünkü ne yaparsa yapsın onlardan en ufak bir direnmenin gelmeyeceğini çok iyi biliyordu.

Koğuşlarda işkencelerin artması ile birlikte Mümtaz Kotan ile Ruşen Aslan teslimiyetin de para etmediğini anladılar. Bu kez işkenceden kurtulmanın başka yollarını aradılar. Kaldıkları koğuşun sorumlusu idarenin adamıydı. Mümtaz bu ispiyoncunun kanatları altına girerek, ona taktik vererek ek baskılardan kutulmaya çalışıyor, koğuştaki PKK'liler üzerine baskı kurduruyordu. Bunun sonucu idare vukuati istediğinde ispiyonlananlar PKK'liler oluyordu. Yüzbaşı Esat koğuşa gelip kendisine; "avukat pişman mısın" dediğinde; Mümtaz; "komutanım bin kez pişmanım" diyordu. Mümtaz eğitime çıkmamak, karnını doyurmak için gönüllü olarak yüzbaşı Esat'ın köpeği Co'nun yavrusu Şeytan'ın bakıcılığını üstlenerek dayaktan kurtulmaya çalışmıştır.

Mahkemeye çıktığında, devrimciyim demeyi bir tarafa bırakalım demokratım bile diyememiştir. Ben Kürdüm hiç diyememiştir. Cezaevinde yüzbaşı Esat'ta "komutanım bin kez pişmanım" diyen Mümtaz, Esat'ın gözünün, kulağının olduğu mahkemede bunları diyebilir miydi? Ancak mahkemede şunu diyebilmiştir: "Biz Rizgari dergisini siyasi bir amaç için değil, ticari amaç için çıkarıyorduk." Evet, aynen böyle demişti. İnanmayanlar Rizgari davasının gerekçeli kararını alıp okuyabilirler. Nihayet Mümtaz mahkeme kürsüsünde devrimciliği ticaret amacıyla yaptığını yüksek sesle kabul etmiştir.

Bu durumlara düşen Rizgariciler hala işkencelerin ve baskıların nedeni olarak PKK'lilerin direnişini görüyor, düşmana canlarını kurtarmak için yaltaklanıyorlardı. PKK önderleri, kadroları mahkeme salonlarında cuntanın işkencelerini teşhir ederken, Kürdistan davasını savunurken Mümtaz canını kurtarmak, karnını doyurmak için Esat'ın köpeğine dadılık yapıyordu.

3- Mümtaz Kotan ve Ruşen Aslan'ın; "Türk sömürgecilerinin sivil jandarmaları" olarak değerlendirdikleri PKK Önderleri Kemal PİR ve M. Hayri DURMUŞ önderliğinde bir grup PKK'li 14 Temmuz 1982 tarihinde ölüm orucuna yattı. Ölüm orucuna girenler 35. koğuştan 36. koğuşa götürüldükten bir gün sonra Mümtaz Kotan ve Ruşen Aslan 35. koğuşa getirildiler. Mümtaz 35. koğuşun 3. katının 8. hücresine PKK davasında yargılanan Hişar Ekincioğlu, Hoca İlhan ve Süleyman Güneyli'nin yanına konuldu. Bitişiklerindeki hücrede Mustafa Karasu ölüm orucunda yatıyordu. Mümtaz'la Ruşen 35. koğuşa geldiklerinde korkularından kimse ile konuşmuyorlardı. Mehdi Zana defalarca Mümtaz'ı çağırmasına rağmen, Mümtaz dilini yutmuş, sesini çıkarmıyordu. Aynı gün Mümtaz'ın koğuşunun gardiyanı hücresinin yanına geldi. "Ulan ben yavşağım de" dedi. Mümtaz önce sesini çıkarmadı. Gardiyan bağırarak; "sen nesin lan"? deyince; "ben yavşağım komutanım" dedi. Bunu 35'te kalan tüm insanlar duydu. Gardiyan dışarı çıkınca aynı hücrede kalan PKK'li sempatizanlar Mümtaz'ı bu tavrından dolayı şiddetle eleştiriyorlar. "Şimdi düşman seni lider sanıyor.", "Ben Kürtlerin liderlerine yavşağım dedirttim" diyerek sevinecek diyorlar. O da arkadaşların eleştirilerini haklı buluyor. Bunu koğuşta her zaman kendilerine dedirtiğini, artık bundan sonra böyle bir şey yapmayacağını, ama kendisinin devrimci olmadığını, devrimcilik yapmanın kolay olmadığını, PKK'nın dışında devrimci hareket tanımadığını, dışarı çıkarsa PKK'nin propagandasını yapmanın boyunun borcu olduğunu söylüyor.

Ey tarih! Ey devrimci pratik! Sen gerçekleri ne kadar berrak olarak ortaya çıkarırsın! Mümtaz'ın; "Türk sömürgecilerinin sivil jandarmaları" olarak tanımladıkları PKK önderleri Kürdistan'ın bağımsızlığı uğruna kahramanca ölüm döşeğinde yatarken, kendisi, kanı beş para etmez bir sömürgeci askere; "ben yavşağım komutanım" diyordu.

Temmuz direnişinde Kemal PİR, M. Hayri DURMUŞ, Ali ÇİÇEK, Akif YILMAZ şehit olduktan sonra 35. koğuşta baskılar önemli ölçüde kalktı. Mümtaz bizlere; "biz insanlığımızı size borçluyuz, siz bizi kurtardınız..." diyordu. Rizgari diye bir şeyin kalmadığını, PKK'siz hiçbir şeyin olamayacağını söylüyordu. Yani Mümtaz ve Ruşen bu dönemde biz insanız diyorlardı. Ama henüz devrimci bir iddiaları yoktu.

4- 1983 Eylül direnişi olduğunda 35. koğuşta Mümtaz'a direnişe katılıp katılmayacağını sorduk. "Ben hastayım (hasta falan değildi, çünkü koğuşta imtiyazlı bir durumda besleniyordu). Fiili olarak eyleme katılamam ama yüreğimle sizinleyim" demişti. Ruşen Aslan ise Eylül direnişinde 25. koğuşta kalıyordu. Direniş başlayınca; "ben direnemem" diyor. Koğuşta kalan her kes direnişe katıldığı halde kendisi direnişe katılmıyordu. Ancak Mustafa Karasu 3 arkadaş ile birlikte tek tek koğuşları dolaşıp direnişi örgütleyince Ruşen direnişin kesin başarıya ulaşacağı kanısına varıyor ve koğuştakilere; "bundan sonra sizi destekleyeceğim" diyor. Tabii her ikisinin desteği yalnız sözledir. 200 kişi ölüm orucuna yatmıştı. Kitlenin çoğu da açlık grevine girmişti. Mümtaz ile Ruşen ne açlık grevine girdiler ne de ölüm orucuna. Diyarbakır zindanında 5 Eylül'den sonra itirafçıların kaldığı 38. koğuşla Bucaklıların kaldığı koğuş dışında hiç kimse kurallara uymuyordu. Zaten kısacası onların direnişe katılması bir sürükleme biçiminde olmuştur.

Eylül direnişi zaferle sonuçlandıktan sonra biz tüm hareketlerden insanların görüşlerini alarak cezaevi genelinde bir örgütlenme oluşturmak istedik. Bu tavrımıza karşı Mümtaz Kotan bize aynen şunu söyledi: "Burada he şeyi siz yaptınız. Her şeyi PKK yaptı. Başka hareketlerin görüşüne baş vurup kendinize ortak yapmanın hiç gereği yoktur. Siz söyleyin onlar yapsınlar. Ben kendim için söylüyorum; siz ne derseniz yaparım." Zaten o dönem pratikte bu tavrı izlemiştir. Eylülden sonra tüm guruplarin ileri gelenleri bizim karşımızda boynu büküktüler. Her kes geçmişinden utanıyordu. Biz de, "bu durumlarını onlara karşı koz olarak kullanarak onları teşhir etmedik" biçiminde onları değerlendirdik, ellerinden tuttuk, onlara itibarlarını geri verdik, hareketleri adına onları muhatap olarak gördük. Meğer bizim en büyük hata ve yanılgımız buymuş. Bitmiş, tükenmiş, yıllarca düşmana uşaklık derecesinde boyun eğmiş, teslimiyetin bataklığına batıp kendine küsmüş kişilerin kafasına tekme vurup batırmak yerine onları bataktan çıkarmamız, bizler açısından affedilmeyecek bir hataydı. Bataklıktan çıkardığımız kişilerin batak çamurunu bize bulaştırmak istemeleri, bizleri de o batağa çekmeye çalışmalarının ortamını biz kendimiz hazırladık. Çünkü şimdi dışarda bize saldıran bu kişilere siyasi kimliği biz iade ettik dersek doğrusunu söylemiş oluruz. 5 Ocak 1984 direnişinde Diyarbakır zindanında işkence zoruyla elbise giydirilmeye başlanınca Mümtaz'la Ruşen 30. koğuşta kalıyorlardı. Genelde elbise giymeme kararı olmasına rağmen, koğuştaki tutuklular, sinema salonuna götürülünce, subaylar; "herkes soyunsun" emri veriyorlar; Mümtaz Kotan çırılçıplak soyunuyor. Bir subay Mümtaz'ın kilotlarını da çıkardığını görünce; "giy lan ibne, kim sana kilot çıkar dedi" diye kızıyor. Bundan sonra Mümtaz kilotunu ve tek tip elbiseyi giyiyor. Koğuşta kalan diğer insanlara —bu insanların çoğu köylü olmasına rağmen— zorla elbise giydirmeye çalışıyorlar. Kitle direnip slogan atıyor. Kitlenin ellerini kelepçeleyip elbise giydiriyorlar. Burada Ruşen Aslan da elbise giymeyeceğini söylüyor, ona da işkence zoruyla giydiriyorlar. Mümtaz 30. koğuşun tüm tutuklularının yanında; "komutanım ben elbise giyeceğim" deyince subay; "tabii oğlum giyeceksin, sen avukatsın, akıllı adamsın" diyor.

Bu durumdan sonra Mümtaz koğuşa dönünce arkadaşlar artık ciddiye almıyorlar. Mümtaz, Ruşen bundan sonra açık oynuyorlar. Kitlenin içinde; "PKK'liler bu eylemi Kızıl Haçın Diyarbakır cezaevine gelmesi için koymuşlar. Kızıl Haç gelmeyinceye kadar eylemi sürdürecekler. Burada yüz kişi ölse Kızıl Haç gelmez" diye propaganda yapıyorlar. Böyle propaganda yapmalarının nedeni kitlenin moralini bozmak, eylemi kırmaktı.

Eylem ortasında 30. koğuştaki tutuklular alınıp 35. koğuşa getirildiler. Mümtaz ve Ruşen de bunların arasındaydı. Koğuşa gelir gelmez Mümtaz ve Ruşen eylemi kırmak için diğer gruplardan insanlarla yazışıyor. Nazif Kaleli'ye yazdıkları bir notta şöyle diyorlardı: "Apocular bu eylemi bilinçli olarak koydular. Eylem idarenin saldırısı sonucu başlamış değil. Apocular kendi aralarında anlaşamadıkları için kitlelerinin dağılmasını önlemek amacıyla sürekli bunalım teorisini uyguluyorlar. Bizleri de kuyruklarına takmak istiyorlar. Apoculara engel olmamız için biz devrimci demokratlar birleşmeliyiz. Bunlardan desteğimizi çekmeliyiz. (Sanki çok büyük desteği vermişte)" Devrimci demokratik dediği "Rizgari, Ala Rizgari, KUK, DDKD, ÖY, her şeyden önce bir koğuşa toplanmalıyız ve bir adamımızı da Apocuların içinde bırakmalıyız."

Bu pusulayı Nazif Kaleli'ye yazan Mümtaz ve Ruşen bir kaç saat sonra bize gönderdikleri bir pusulada şöyle yazıyorlardı: "Arkadaşlar biz hep sizleri, PKK'yi diğer hareketlere karşı savunuyoruz. Bu yüzden diğer gruplar bizi eleştiriyorlar. Yine de biz PKK'yi savunacağız. Duyduğumuz kadarıyla diğer gruplar (DDKD, ÖY, Ala Rizri, KUK) size karşı bir cephe oluşturmak istiyorlar. Biz onlara sizin yaptığınız idarenin işine yarar demişiz, haberiniz olsun."

Mümtaz ve Ruşen'in bu üçkağıtçılığına elbette göz yumamazdık, onlara açıkça verdiğimiz cevapta; "Mümtaz 1981'den 1983'e kadar gardiyanlar sana sen nesin lan dediklerinde sen, 'ben hayvanım komutanım' diyordun. PKK cezaevinde onlarca şehit vererek baskı ve işkenceleri kaldırdı. 1983'te sen insan oldun. Ve PKK'lilere 'siz bizim insanlığımızı kurtardınız' dedin. 1984'te artık ben bir grubun adamıyım diyorsun. Dikkat edersen seni burada tekrar hem insan olarak hem de siyaset olarak yeniden yaratan PKK'dir. Ama dünyada hiçbir yaratık senin gibi kendi yaratıcısına karşı böyle soysuz davranmamıştır."

Mümtaz Kotan çevirdiği dolapların farkında olduğumuzu anlayınca Ocak 84 eyleminin sonuçlanmasından hemen sonra idareyle görüşme talebinde bulundu, gitti bir saat kadar kaldı. Geri döndükten bir saat sonra bir subay 35. koğuşa geldi. Koğuşlara dağıtılacakların isimlerini okudu. Devrimci demokratların(!) hepsi bir koğuşa verildi. 35. koğuşta yalnız Ala Rizgari'den Yılmaz Elçi kaldı. Demek ki, bu da Mümtaz'ın, "bizden birisini bunların arasında bırakalım" dediği kişiydi.

O güne kadar biz Yılmaz Elçi'yi dürüst bir kişi olarak biliyorduk. Ocak 1984 direnişindeki tavrı iyi idi. Biz de cezaevindeki geçmişini araştırma gereğini görmemiştik. Mümtaz'ın içimize sokmak istediği adam görevini üstlenince geçmişini araştırdık. Baktık ki, yakalandığından 1983 Eylülüne kadar ispiyonculuk yapmış, hatta Eylül direnişi olunca koğuşta karşı çıkıyor. Yüzbaşı Abdullah Kahraman'a; "komutanım aslında dışarda demokrasi geldiği için bunlar böyle yapıyorlar" diyor.

Yılmaz Elçi tutuklandığında 14. koğuşa götürülüyor. Bu koğuşta PKK'den itirafçı Hasan Garip yine PKK'den yargılanan Ceylanpınar sendika başkanı Mustafa Göçmen kalıyorlar. Bu iki şahıs itirafçı hem de ispiyonculuk yapıyorlardı. Yılmaz önce bunlarla ortak kantin eşyalarını alıyor. Maddi durumu iyi olduğu için bu ispiyonculara yardımcı oluyor. Mustafa Göçmen koğuş sorumlusu olunca Yılmaz Elçi'yi yardımcı yapıyor. Sonra Mustafa Göçmen başka koğuşları islah etmek için koğuş değiştirince Yılmaz Elçi 14. koğuşun sorumlusu oluyor. Aynı zamanda ispiyonculuk yapıyor. Birçok tutukluya işkence yaptırıyor. Bir müddet sonra idarenin emriyle buradan alınarak başka koğuşa götürülüyor. Burada da sorumlu yapılıyor. Bu koğuşta TİKKO'cular dahil birçok tutukluyu ispiyonlayıp işkence yaptırıyor.

Eylül direnişi kitleselleşince Yılmaz Elçi direnişe aktif katılıyor. Ölüm orucuna yatıyor. Eylem içinde ve sonrasında sivri davranarak eski suçluluğunu örtbas etmeye çalışıyor. Araştırmalarımız sonucu çok sayıda tanıktan bunu öğrendik ve tedbirlerimizi aldık.

1984 Ocak direnişi hemen sonrası Avrupa'dan bir heyet geliyor cezaevine, Mümtaz Kotan, Ruşen Aslan, Nazif Kaleli, Mehdi Zana ve Cahide Şener'le görüştürülüyorlar. Heyet bizden bazı arkadaşlarla görüşmek istiyor, idare bizi görüştürmedi. Bizi görüştürmemesinin sebebi belliydi. Biz cezaevinde olmuşbitmiş her şeyi her şartta, her kese çekinmeden anlatıyorduk. Kürdistan durumunu mahkeme kürsüleri dahil anlatmaktan geri kalmıyorduk. Cezaevi yönetimi bunu bildiği için gelen heyetleri bizimle görüştürmüyordu. Mümtaz Kotan, Ruşen Aslan ve Nazif Kaleli hiçbir zaman siyasi tavır takınmadılar. Mahkemelerde cezaevinde işkence var, bize işkence yapılıyor bile diyemediler. İbrahim Tatlıses, Esin Afşar'ın bile işkenceye karşı olduklarını açıkladıkları bir dönemde bunlar İbrahim Tatlıses kadar dürüst olamadılar. Bizlere inanmayanlar Rizgari ve Özgürlük Yolu'nun iddianame ve gerekçeli kararlarına bakabilirler. Bunlar mahkemede işkence aleyhinde tek söz söylememişler. Böylece rezilce yaşayan bu insanları idarece 34. koğuştan alıp gelen Avrupalı heyetle görüştürülüyorlar. Üçü de cezaevinde şimdi işkencenin olmadığını durumlarının iyi olduğunu söylü-

Devamı 19. sayfada

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın yurt dışındaki Kürdistanlı emekçilere gönderdiği mektubu yayınlıyoruz

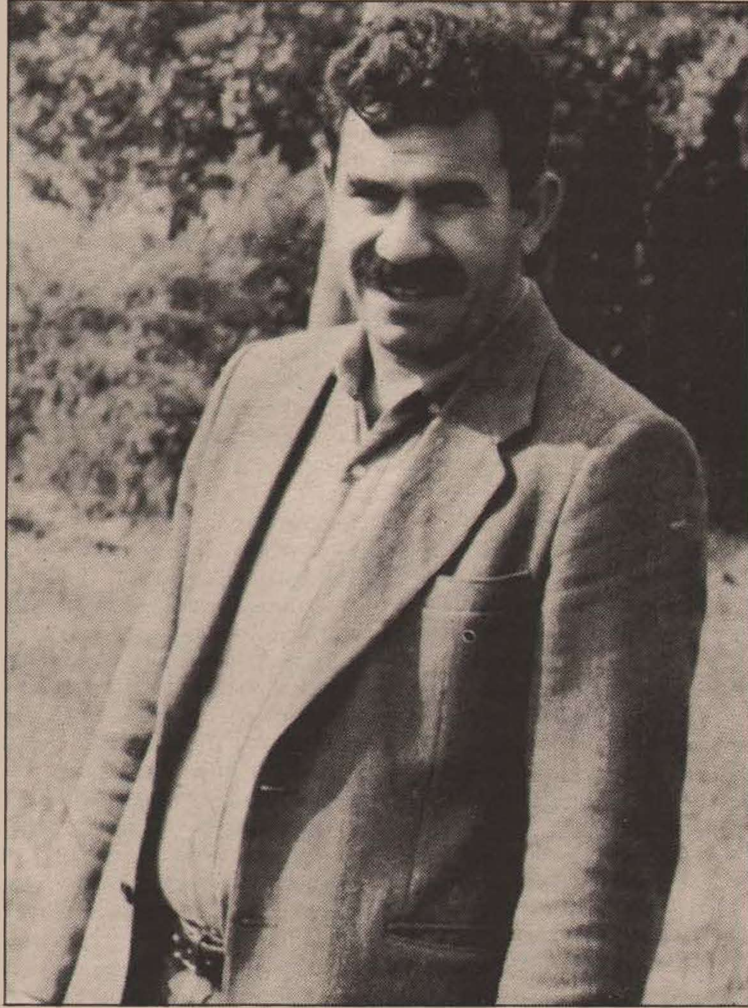
AVRUPA'DAKİ KÜRDİSTANLI YURTSEVER EMEKÇİ HALKIMA

Şimdiye kadar çok arzu etmeme rağmen, dilediğim gibi seslenme imkanını bulamadığım; halkımızın yurt dışındaki bu parçasına seslenmek istiyorum. Ulusal kurtuluş mücadelesinde daha şimdiden küçümsenmeyecek bir rol oynayan ve bundan sonra da rolünü daha iyi oynayacak olan emekçi halkımızın bu değerli kesimine, mektubuma başlarken selam ve saygılarımı iletiyorum.

Partimiz, Kürdistan genelinde olduğu gibi yurt dışındaki halkımız arasında da büyük bir taraftar kitle buluyor, bunların görülmemiş desteğini alıyor. Emekçi kitlelerimiz, halkımızın kendi öz Partisine, yani kurtuluş aracına kavuşmasını derinden kavrıyor ve bunu maddi-manevi her alanda esirgemediği desteğini sunarak kanıtlıyor. Denilebilir ki, halkımızın tarihinde kendi öz çıkarları temelinde kurtuluş için bir araya gelme, kimliğine kavuşma, gücünü oluşturma, bu denli anlamlı bir gelişim gösteriyor. Yine çok çeşitli yetersizliklerimize, özellikle de Partiyi temsil etme durumunda olan militanlarımızın hatalarına, yanlışlıklarına rağmen, bağlılığı her şeyin üstünde tutma, sürekli güvenme ve bunu sözde bırakmadan, her türlü zor koşullara, baskıya rağmen, daha güçlendirerek sürdürme, bizim de daha ileriye yönelişimizin temel güç kaynağı olmaktadır. PKK'nin başta işçi sınıfımız temel güç kaynağı olmak üzere, tüm emekçi halkımızın ulusal ve toplumsal çıkarlarını temel aldığı, yine bu temelde özgüce dayalı olarak sonuna kadar fedakarlığı, cesareti, bilinci, kısaca ne lazımsa onu geliştirerek layık olmaya çalıştığı biliniyor.

"İşte bugün buna dayanarak ve her zamankinden daha fazla kendimize duyduğumuz güvenle, cesaretle diyoruz ki; halkımız kendi özgücünün etrafında birleşebilir, ayağa kalkabilir, direnebilir ve zafere kadar da yürüyebilir. Görülmemiş büyük bir sabır ve cesaretle direndiğimiz, bütün gelişmeleri büyük bir bilinçle hazırladığımız, bugün yaratmış olduğumuz değerlerimizle ispatlanmıştır."

Partimiz, halkımızın yüzyıllardan beri muhtaç olduğu temel savaşım aracı olmaya çalışıyor ve küçümsenmeyecek gelişmeleri gösteriyor. Türk faşist sömürgeciliğinin bilinen vahşetinden ötürü, uzun bir süredir bizler de yurt dışında Partimizi geliştirmeye devam ediyoruz. Yine olduğumuz alanda da halkımızın yakın desteği ile, göstermiş olduğu yüksek fedakarlıkla bu faaliyetlerimizi başarıyla yürütüyoruz. Ve gerçekten PKK, halkımızın bu denli soylu yardımlarının eseridir. Bu kadar özgüce dayalı olarak gelişen PKK, tümüyle halkımızın emeklerinin bir ürünüdür. İster yiğit, fedakar öncü savaşçıları olsun, ister her türlü maddi-manevi donanım olsun, temel kaynak, halkımızdır. Bu gerçeklerin bilincindeyiz, bizim halkımızın temel gücünden başka, sonuna kadar bel bağlayacak gücümüz yoktur. Her emekçimiz, emekçi ailemiz bizim güç kaynağımızdır, hücremizdir. Biz, halkımıza böyle değer biçtik ve bunun doğru olduğu da ortaya çıkmıştır.

Bugün mücadelemiz, ülkemizde görülmemiş biçimlerde boy gösteriyor, yükseliyor. Bütün halkımız derinden bir dönüşümü yaşıyor, ulusal kurtuluşu, demokratik özgürlükleri temelinde; eskinin görülmemiş baskı, zülüm ve karanlık ortamını yırtarak kendi özgür yaşamını çizmeye cesaret ediyor. Bu konuda çabalarını sergiliyor ve dostun da, düşmanın da değer vereceği, hesaba katacağı bir gerçek olduğunu kanıtlıyor. Şüphesiz biz, halkımızı, Parti öncülüğünde, en az kayıpla, daha yüksek başarılara götürmek için elden gelen her şeyi yapacağız. Kolay yaratmadık, bunun için de kolay kaybetmeyeceğiz.

Biz, ülkedeki mücadeleyi geliştirmedikçe, hakımıza karşı verdiğimiz sözü yerine getiremeyeceğimizi iyi biliyoruz. Uzun bir süredir halkımıza karşı eğer yüksek sesle seslenmediysek, cevap vermediysek; bunun nedeni her şeyden önce, tarihe yaraşır, halkımıza yaraşır bir direnişi gerçekleştirme gereği idi. Halkımız laflara fazla değer vermez, ancak savaşım alanlarında kan dökerek, kahramanca direnerek kendisini kanıtlayanlara her şeyini verir, destekler. Halkımızın bu özelliğini çok iyi bildiğimiz için, olanca gücümüzle nasıl halka layık bir Parti olacağımızı, bunu nasıl kanıtlayacağımızı temel mesele yaptık ve bunu bugün çözümledik. Bugün savaş meydanlarında, herkesin güven duyabileceği Partimizi, onun doğru siyasetini ve yiğit savaşçılarını ortaya çıkarttık. İşte bugün buna dayanarak ve her zamankinden daha fazla kendimize duyduğumuz güvenle, cesaretle diyoruz ki; halkımız, kendi özgücünün etrafında birleşebilir, ayağa kalkabilir, direnebilir ve zafere kadar da yürüyebilir. Görülmemiş büyük bir sabır ve cesaretle direndiğimiz, bütün gelişimleri büyük bir bilinçle hazırladığımız, bugün yaratmış olduğumuz değerlerimizle ispatlanmıştır. Güçlüyüz, haklıyız. Ve dolayısıyla sesinin en çok dinlenmesi ve halkımızın her şeyiyle, etrafında birleşmesi gereken bir hareketiz. Bunu, biz zindanda olsun, dağlarda olsun, yurt dışında olsun yüzlerce defa kanıtladık. Hareketimizin ürettiği büyük cesaret örnekleri, düşmanın görülmemiş işkencelerini, görülmemiş direnişlerle karşılaşıyor. Dünyanın her türlü alçakça oyunlarına rağmen, kahraman silahlı güçlerimizin, gerillamızın direnişi, dünyada eşi az görülmüş bir direnişin sahipleri olarak ortaya çıkıyorlar. Yine, görülmemiş güç farkına rağmen, küçümsenmeyecek başarılar sergiliyorlar. Ülkemizin dört bir tarafından yürüyüş kolları halinde adım atmadığımız, kan dökmediğimiz, haykırmadığımız tek bir köşe, tek bir köy bırakmadık. Bunlar, halkımıza bağlı olmamızın, saygılı olmamızın gerçek örnekleridir. Biz başka türlü bağlılığı istemiyoruz, tanımıyoruz. İşte biraz bilinçlenmiş tüm halkımızın da gördüğü gibi, Partimiz bu noktaya kadar ulaşmasını başarmıştır.

Ben şimdiye kadar cesaretle, gelin birleşin, ayağa kalkın diyemezdim. Neden? Çünkü, Parti her şeyden önce eskiden böyle bir çağrıyı karşılamaya hazır değil düşüncesindeydim. Ama, şimdi çok açıkça belirtiyorum; Parti hazırlandı, güç biriktirdi; Partiye yaraşır ve Partimizi layıkıyla her alanda temsil edebilir savaşçılar da ortaya çıktı. Dünya ölçülerine göre öyle küçümsenmeyecek bir eylemin altına imzalarını attılar. İşte böylesine bir Partiye sahip olmamızdan aldığımız cesaretle diyorum ki, halkımız temel kurtuluş aracına, öz örgütüne güvenebilir, eksiklikleri de olsa bunun etrafında birleşebilir. Bu örgütlenmeyi gittikçe daha da geliştirebilir.

Bu temelde Avrupa'daki yurtsever Kürdistanlı kitlemize ve görevlerine baktığımızda onlar için neler söyleyebiliriz, görevlerini, Partiye yaklaşımlarını nasıl daha sağlam ve güçlü kılabiliriz. Kısaca buna da değinmek istiyorum.

Bu konuyu ele almamızın bir nedeni de Avrupa'daki kitlelemiz üzerinde de emperyalist güçlerin çok çeşitli oyunları var, halkımızı orda da rahat bırakmıyorlar. İl il, farklı kültür çevreleri halinde bölüp kendilerine bağlamak istiyorlar. Özlerinden boşaltıp kendileriyle farkedemeyecekleri biçimde oynayıp, kendi ülkelerine karşı çıkarmak istiyorlar. Binbir oyun, yoksulluk, gericilik var, bunların hepsini kullanmaya çalışıyorlar. Zaten en büyük oyunu başta TC yapmış. Bugün emperyalizmle elbirliği ederek bir daha dirilmemecesine halkımızın aleyhine bu oyunu tamamlamak istiyorlar. Elbette Partimiz bu konuda çok şey söyleyecek, dayatılan faşist-emperyalist, gerici, baskıları, oyunları kabul etmeyecek, doğru yolu ısrarla savunacak, neye mal olursa olsun her şeyini ortaya koyacak ve halkımıza sahip çıkmasını bilecektir.

Daha biz, yurt dışına ilk çıkar çıkmaz, hatta ülke içindeyken bile emekçi halkımızın bu kesimini mutlaka Partimizin öncülüğünde örgütleyerek, mücadelemizde oynaması gereken büyük rolünü oynatmak konusunda ısrarlıydık. Ve görüldüğü gibi yurt dışına çıkışımızdan bugüne kadar da bu rolü epey sıkıntılara, kayıplara, mal olsa da oynattık ve böylece azımsanmayacak, küçümsenmeyecek sonuçlara ulaştık:

"Ben şimdiye kadar cesaretle, gelin birleşin, ayağa kalkın diyemezdim. Neden? Çünkü, Parti her şeyden önce eskiden böyle bir çağrıyı karşılamaya hazır değil düşüncesindeydim. Ama, şimdi çok açıkça belirtiyorum; Parti hazırlandı, güç biriktirdi; Partiye yaraşır ve Partimizi layıkıyla her alanda temsil edebilir savaşçılar da ortaya çıktı... İşte böylesine bir Partiye sahip olmamızdan aldığımız cesaretle diyorum ki, halkımız temel kurtuluş aracına, öz örgütüne güvenebilir, eksiklikleri de olsa bunun etrafında birleşebilir..."

1960'lardan itibaren TC ve efendisi emperyalizm (özellikle de Alman emperyalizmi) ucuz iş gücü sağlamak, Türkiye'deki sınıf savaşımını zayıflatmak, bireysel kurtuluş umutlarını körüklemek, görülmemiş bir vatansızlaştırma hareketi yaratmak; özellikle Kürdistan'da işsizlikten ötürü herkese köyünden, mahallesinden kopuşu bir kurtuluş olarak dayatmak için son derece ileri, sinsi oyunları sürdürüyor.

Kürdistan'da işçi sınıfı, daha yıllar öncesinde Türkiye'nin ucuz işgücü haline getirildi. Hatırlarız, 1950'lerde Çukurova tarıma genişçe açıldığında, Kürdistan'ın geniş işgücünü buraya çektiler. Çok ucuza çalıştırdılar. Ve Çukurova'yı sermaye birikiminin sağlandığı bir alan haline getirirken, halkımızı da karın tokluğuna sonuna kadar çalıştırarak korkunç bir sömürü altına aldılar. Kendileri sermaye sahibi olurken, halkımızı ise göçmen ırgat haline getirdiler. Nüfusun önemli bir kesimini burada gündelikçi ırgat olarak çalıştırdılar. 1950-60'larda Kürdistan'ın Urfa, Mardin, Antep yöreleri başta olmak üzere halkımızı böylesine toprağından kopartarak, Türkiye'nin bu kesimine aktararak çelişkileri örtbas etmeye ve Türkiye içinde eritmeye çalıştılar. Bir yandan Çukurova gibi bir yerde çok ucuz çalıştırılıp sermaye birikimine hizmet ettirme, diğer yandan ise ülkelerinden de uzaklaştırılarak, dolayısıyla ulusal-toplumsal çelişkilerin olgunlaşmasını engelleyerek, kendi lehlerine sonuç almak istedi Türk sömürgeciliği. Yine Kuzey kesimde Kars, Dersim, Malatya Elazığ, Sivas gibi yörelerinden başta İstanbul olmak üzere, Türkiye'nin metropollerine kapıcılık ve diğer tortu işlerde çalıştırılmak için halkımızı göç ettirildi. Böylece, yüzbinlerce emekçimiz köyünden, kentinden göç ettirilerek, Türkiye'nin tüm ayak işlerine koşturuldu. Bundan amaçlanan neydi? Sömürgeci kapitalizmin ucuz işgücü deposunu yaratmak, geniş bir işsizler ordusunu oluşturmak, Kürdistan'daki sınıf çelişkilerini zayıflatmak ve ağır baskı ve sömürü altında insanlarımızın gözlerini açtırmadan sömürgeci egemenliğin devamını sağlamaktı.

1960'lara kadar Kürdistan'da böylesine bir göç ettirme politikası vardı. Şüphesiz burda görünüşte zorakilik yoktu. Ama biraz altı eşilirse hiçbir ekonomik imkan yaratmadan sanayileşme, hatta tarımda bile modernleştirme imkanı verilmezse ne olur; nüfus arttıkça sürekli kendini besleyecek alanlara kayar. İşte ekonomik nedeni, sömürgeciliktir dediğimiz göç ettirme olgusu budur. Ve burada en azından siyasal baskı yöntemiyle sağlanan mecburi iskan kadar tehlikeli bir iskantarzıdır. TC, 1925-40 yılları arasında direnen bütün aşiretleri, aileleri ve halkımızı siyasal-askeri zor temelinde mecburi iskana tabi tuttu. Çok sayıda köyümüzü Batıya sürgüne gönderdi. Bu, cumhuriyetin kuruluş yıllarında sürgünler de zora dayanır. 1950-60 dönemindeki sürgün, ekonomik nedenlidir, ama o da en azından siyasi mecburi iskan kadar tehlikeli sonuçları olan bir göç ettirmedir.

1960'lardan günümüze kadar devam eden göç ettirmeye, bu sefer Avrupa metropollerine yönelik ekonomik nedenli ama sonuçları daha tehlikeli olan bir göç ettirmedir. Kürdistanlı kitleyi yine bu temelde yaygın bir biçimde Avrupa'ya ve günümüzde de daha çok Ortadoğu'ya Arap çöllerinde iliklerine kadar sömürülerek, nefes aldırılmayarak, bütün gençliklerini böy-

lece emeklerinin üzerinde güçlü sömürü geliştirerek tüketmek istiyor.

Son zamanlarda özellikle ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişmiş olduğu tüm yörelerde göç ettirme politikası uygulanmaya başlandı. Başta Pazarcık, Dersim, Bingöl olmak üzere, mücadelemizin yaygınlaştığı diğer alanlarda da giderek genç nüfus bırakılmadı. Kolayca pasaport vererek ve baskıyı dayatarak, göç ettiriyor. Ve gerçekten, özellikle de gençlik bu alanlarda adeta mumla aransa bulunamayacak kadar azaltıldı. Bu, tehlikeli, sömürgeci bir oyundur. Ulusal kurtuluş mücadelemizin dayanabileceği güçleri fiziksel olarak ortadan kaldırmanın, yani öldürmenin diğer bir biçimidir. Hem de hissettirmeden yapılmak isteniyor. Bu savurma işi hala devam ediyor. Sömürgecilik, hareketimize kanalize olabilecek ne kadar genç nüfus varsa hepsini dünyanın dörtbir tarafına savuruyor. Denilebilir ki, Kürdistan'daki nüfusun önemli bir bölümü yurt dışındadır. Hele hele Kürdistan'da kalan insanların da kadın, çocuk, ihtiyar ve hastalıklı bir özellikte olduğu gözönüne getirilirse, eli iş tutabilecek, savaşabilecek nüfusumuzun ezici bir kesimi göç ettirilmiştir.

Evet, Türkiye tarihinde soykırımlar var. Birçok halk ülkelerinden kopartılmıştır. Daha yakın dönemde bir Ermeni halkı toptan katliamlarla sürgüne tabi tutulmuştur. Ama hiç olmazsa bu açıkça biliniyor. Bunların durumunu tarih açıkça yazar. En tehlikelisi Kürdistan'daki böylesine bir sürülme olayı olduğu halde; sanki gönüllüce, herkes kendi keyfince bunu yapıyor gibi bir havada, bir ortamda yapılmış ve hatta herkesin eline geçmez bir fırsatmış

''O halde, bunun derin bilinciyle biraz gerçeklerimize bakacağız. Evet, yurt dışında çalışılır, ama üzerimizde oynanmak istenen büyük oyunları da bilmemiz gerekir. Biz nasıl yurt dışına çıktık? Faşist Türk sömürgecilerinin amaçları neydi?.. Bizim onların oyunlarını bozmak için görevlerimiz nedir? Bunları çok iyi bildiğimizde, nasıl ki bir zamanlar burjuvazi proletaryayı yaratarak kendi mezar kazıcılarını hazırlamış oluyorsa, TC de bizi yurt dışına savurmakla kendi mezar kazıcılarını yaratmıştır. Yine ülkemizi nasıl bizim için yaşanmaz bir alan haline getirmişse, biz de orayı onun için bir mezar haline getireceğimizi göstereceğiz...''

gibi konuluyor. Yani kim yurt dışına kaçarsa, bu bir kurtuluştur, hatta şanslıdır gibi gösterilmek isteniyor. Halbuki dünyanın hiçbir ülkesinde bu kadar sayıda ve bu biçimde kopuş olmuyor. Burada mühim olan başka ülkelerde de görüldüğü gibi, yurt dışına işçi gönderme değil bir ulusu, bunun en direnebilecek, savaşabilecek kesiminden kopartmadır... Emperyalizmin ve gericiliğin güçlü olduğu merkezlere gönderilen insanlarımız eritilme, posasını çıkarma gibi büyük bir oyunla karşı karşıyalar. İşte bu oyun, ulusun tümü üzerinde oynanıyor ve sürekli yapılıyor.

O halde, bunun derin bilinciyle biraz gerçeklerimize bakacağız. Evet, yurt dışında çalışılır, ama üzerimizde oynanmak istenen büyük oyunları da bilmemiz gerekir. Biz nasıl yurt dışına çıktık? Faşist Türk sömürgecilerinin amaçları neydi? Onların oyunları neydi? Bizim onların oyunlarını bozmak için görevlerimiz nedir? Bunları çok iyi bildiğimizde, nasıl ki bir zamanlar burjuvazi proletaryayı yaratarak kendi mezar kazıcılarını hazırlamış oluyorsa, TC de bizi yurt dışına savurmakla kendi mezar kazıcılarını yaratmıştır. Yine ülkemizi nasıl bizim için yaşanmaz bir alan haline getirmişse, biz de orayı, onun için bir mezar haline getireceğimizi göstereceğiz. Eğer yurt dışına sürülmemiz bu biçimde kavranıp ve biz bundan derin sonuçlar çıkarırsak, TC'nin emperyalizmle, özellikle de Alman emperyalizmiyle geliştirmiş olduğu oyunları tek tek her bölge, her kültür kolumuz üzerinde nasıl oynandığını bilirsek ve bu temelde ulusal gerçeklerimizi, ulusal kurtuluşumuzu, onun önder örgütünü doğru kavrarsak; şüphesiz, ona, geliştirdiği oyunu ağır ödetmek ve onu kendi politikası içinde boğmak, ülkemizdeki mezar sessizliğine onu gömecek bir savaş alanına dönüştürerek sonuçlandırmak mümkündür. Yapılması gereken en doğru yol da budur. İşte tam bizim de bugün yakaladığımız halka budur. Öyle ki, bugün faşist TC de bunu çok iyi kavradığı için tüm gücüyle yurt dışı emekçilerine yükleniyor, onların Partimize destek vermesini önlemek istiyor.

Daha düne kadar bir yandan Alman içişleri bakanı, diğer yandan Türk içişleri bakanı bu gelişimi nasıl engelleyebileceklerine dair görüşmeler yapıyorlar. Ama bu oyun artık ters tepmiştir. Bu, aynı zamanda bizim büyük bir başarımızdır.

İşte bu gerçekleri kısaca belirttiğimizde göreceğiz ki, düşmanın oyunları var. Özellikle hemen şunu söyleyelim; her bölgemizde, değişik kesimlere değişik oyunlar oynatılıyor. Dersim en eskiden göç ettirildi, başlangıçta katliamlar temelinde isyan ettirildi. Daha sonra Türkiye'nin metropollerine İstanbul'a, Bursa'ya tüm Batıya iskan ettirildiler. Bu yetmedi. Şimdi Avrupa'ya 20 bin işçinin göç ettirildiğini bizzat istatistikler gösteriyor. Küçücük bir vilayetimizde bunlar oluyor. Neden? Çünkü, en çok direnen zemin ve TC'nin en çok korktuğu alan olduğu için böyle dünyanın dört bir tarafına savurarak, bunlardan kurtulmak istiyor.

Halkımızın yurtsever bir kesimi daha var, Yezidiler. Bütün ulusal özelliklerini canlı olarak yaşıyor. Bunların hepsini ülkemizden sürdü. Neden? Böylesine özellikler tehlikeli olmasın diye. Yine Pazarcık, hareketimizin en çok geliştiği bir yöredir. Onu olduğu gibi taşıdı ki, burada temel bulamayalım. Hemen hemen her alan için, hatta yurtsever özellikleri olan bütün insan kesimimiz için bunları yaptı. İşte biz bunları ortaya koyduk. Bu oyunların tehlikeli olduğunu belirttik. Partimizin bu konudaki belirlemelerini, çağrılarını, halkımız kavradı ve etrafında yoğunlaşmaya çalıştı. İşte burada bir yarış başladı. Bir

''Uzun yıllardır gurbette olan emekçilerimize layık olmak için biz gittikçe daha fazla özgürleşen bir vatan hareketi olarak gelişiyoruz. Böyle bir hareketle onları karşılamak istiyoruz. Tüm gurbetteki emekçilerimize, ülkelerinin bağımsız, özgür gelişecek bir ülke haline getirilmesiyle onlara gerçek anlamda layık olduğumuzu göstereceğiz. Görevlerimizin başında bu vardır. Bu görevlerimize sımsıkı bağlıyız ve başta da belirttiğimiz gibi, bu bağlılığımızı kanıtladık... Bu temelde yurt dışı emekçilerimizin de görevleri vardır... Parti-Cephe görevleri vardır. Her zamankinden daha fazla görevlerine sımsıkı sarılmalarını ve eksikliklerimiz varsa bunları doğruyla gidermelerini isteyeceğiz.''

yandan TC'nin organları, bazıları bunu direkt yaparken, bazıları da gerçekten mezhepçilik, bölgecilik adına çeşitli tarikatlar yoluyla, halkımızı bölük-pörçük hale getirmeye çalıştılar. Kesinlikle eğer üzeri eşilirse bunların altında da Türk devletinin bilinçli ajanlarının çalıştığı görülecektir. 40 türlü sahte sol fraksiyonun, dinci örgütler hatta çeşitli dernekler hep bunun için kuruldu. Biz hep bunlara dikkat çektik. Ulusal birlik-bütünlüğümüzü parçalamak, sahte çelişkiler yaratarak birliği bozup, güçsüzlüğü yaratmak istiyorlar. Ve bugün bu temelde açığa vurduğumuz gerçekleri halkımız da görüyor. Ve tüm bölgelerden halkımız Partimizin doğru siyaseti etrafında yoğunlaşıyor.

İşte en son bu gelişmelerin, artık ekonomik oyunlarla, onların kültürleriyle, gerilikleriyle oynayarak durdurulamayacaklarını kavradıklarında daha somut polisiye baskılara başvurdular. Özellikle son bir yıl içerisinde girdiği çeşitli baskılar vardır. Alman polisi, gizliden yürütemediği, başaramadıklarını şimdi sert baskı ve sindirme yöntemlerine başvurarak bu konuda Türk konsolosluklarıyla yoğun ilişki içinde çalışarak sonuç almak istiyor. Şüphesiz bazı zararları verdirmiştir ve bu beklenmeyecek bir durum da değildi. Her zaman daha fazla baskı geliştirebilirler, zarar verebilirler. Bu, onların görevidir. Başta onların niyetiydi. Şimdi de ve ileride daha da tehlikeli hale getirebilirler. Ama bu böyledir diye bizim de eski hataları, yanlışlıkları yaşamaya, hele hele bazılarının Parti adına bunu yapmaya hakları yoktur. Biz, bu konuda halkımızın eleştirileri olduğunu biliyoruz. Halkıdır bu eleşiriler. Ben de çok eleştirdim.

Yine çok çeşitli kesimler var. Bir ara düşman Dersimli kitlemiz üzerinde oynamak istedi. ''İşte Parti Dersimliler'i sevmiyor, onları ayırıyor'' vs. Halbuki öyle değil, Partimizin en yiğit direnişçilerinin ve hem de sayıca çokları bu bölgemizde ortaya çıkıyor. Ülkemizin her tarafında savaşıyorlar. Düşman her alanda olduğu gibi, burada da birkaç alçak bulabilir. Ve bunları kullanabilir. Örneğin; Semir alçağının ortaya çıkması ve hakkettiği sona uğraması, bilakis Dersim'in ve halkının bu tip düşkünlerden, alçaklardan, hainlerden kurtulmasının olumluluğu olarak görülmelidir. Bunlar bir basit yaşam uğruna ve ardına kadar TC'ye açık bir yaşamı, hem de tümüyle Partimizi yerle bir ederek zafere götürmek istediler. Bunlar, kahramanca gelişen Dersim direnişimizi ve TC tarafından yürütülen katliamları görmemezlikten gelerek, TC'yi yaşayarak ve yaşatmak isteyerek, bunu yapmak istediler. Ki, bunun affedilmeyecek bir yan olduğu açıktır. Bugün halk hareketimizin en çok direnen ve birleşen kesimi Dersim'dir.

Bir Yezidi kesimi üzerinde oynanan oyunlar vardır. Biz halkımızın en yurtsever kesiminden biri olarak gördük ve en başta örgütlemek istedik. Üzerindeki her türlü dinsel baskıyı, anti-demokratik uygulamaları, ülke içinde ve dışında göğüsleyerek yurtseverlik mücadelemizin seçkin bir örneği haline getiriyoruz. Ve küçümsenmeyecek bir gelişmeyi yaratıyoruz. Ve diğer bölgelerimiz, hepsinin sorunları var, çelişkiler var. Hepsine doğru yaklaşarak örgütlemek istiyoruz. Bu konuda da Partiyi temsil edenler gerektiğince dikkatli hareket etmemiş olabilirler. Ama unutmayalım ki, Parti bunlarla ölçülmüyor. Ben bile her zaman şunu söyledim: Layıkıyla PKK'ye önderlik ettiğim oranda, halkın davasını her koşul altında temsil ettiğim oranda, bağlı olunmalıdır. Yoldan çıktığımda ben bile affedilmemeliyim. Ben bunu her zaman söyledim. Ve bu herkes için geçerlidir. Hareketimizin değerlerine uygun hareket edenlerin başımızın üstünde değeri var. Bundan sapanlar, gerekeni gerektiği gibi yerine getirmeyenler, önce eleştirilir, ısrarla sürdürülürse biz onları saflarımızdan atarız. İşte böyle kavranılırsa yanlışlıklar, hatalar açığa çıkartılır. Nedenleri bulunur, tedbir alınır, giderilir.

Avrupa'daki halkımızın Parti-Cephe faaliyeti içinde örgütlenmesi için yüksek bir dikkatle, duyarlılıkla faaliyetleri sürdürüyoruz. Daha güçlü bir yönetim, örgütlenmeyi geliştirmeye çalışıyoruz. Özellikle son tutuklanmalara rağmen, Avrupa örgütümüzün her düzeyde gelişmesi için talimatlarla, değerlendirmelerle güçlendirmeye çalışıyoruz. Ve bir yığın kadro aktardık, yenileri eğitiliyor, özellikle halkı doğru örgütlemeleri, halka doğru yaklaşmaları için, kesin emirler de veriyoruz. Umuyoruz ki, yakın bir sürede halkımızın sonuna kadar memnun olabileceği bir örgütlenme ortaya çıkar.

Bugün büyük bir yürüyüş halindeyiz. Buna herkes birçok şeyiyle kendisini katabilir. Ailesini, komşularını eğitebilir. Bunlar hep görevdir. Yavaş yavaş en ileri olanları, daha ileri görevler içine itebilir. Ve tabandan da böylesine güçlü bir çıkış gerçekleşmeli derken, tam da doğru olanı söylüyoruz. Ve bu eksikliklerin, yanlışlıkların aşılmasında çok belirgin bir rol oynayacaktır.

Tabii ki Partiyi temsil edenler de bundan sonra daha çok dikkatli-duyarlı olacaklardır. Bu emredilmiştir. Sürekli dostlarımızı arttırmalıyız. Bizimle ilişkiye geçmek isteyen halkımızın çok sayıda ögesi var. Adeta yarış yapmalıyız. Her gün yeni aileler, yeni ilişkiler kazanmalı ve bunları hep ülkeye taşırmalıyız. Biz devrimi böyle kazanacağız. Yani birazda damlaya damlaya göl olacağız. Kendi deneyimimden de bunu çok iyi biliyorum. Ben bunları uzun uzun yazdım. Ve bu konularda konuştum. Halkımız bugün bunu çok daha iyi görüyor. Bunun için diyorum ki, küçümsemeyelim, herkesin emeğinin bir damla olduğunu ve bizim selimizin de bu damlaların birikmesiyle başlayacağını bilelim.

Uzun yıllardır gurbette olan emekçilerimize layık olmak için biz gittikçe daha fazla özgürleşen bir vatan hareketi olarak gelişiyoruz. Böyle bir hareketle onları karşılamak istiyoruz. Tüm gurbetteki emekçilerimize, ülkelerinin bağımsız, özgür gelişecek bir ülke haline getirilmesiyle onlara gerçek anlamda layık olduğumuzu göstereceğiz. Görevlerimizin başında bu vardır. Bu görevlerimize sımsıkı bağlıyız ve başta da belirttiğimiz gibi, bu bağlılığımızı kanıtladık. Tüm gücümüzle bundan sonra da ağırlık vereceğiz. Bu temelde yurt dışı emekçilerimizin de görevleri vardır. Onları da biraz ortaya koymaya çalıştık. Parti-Cephe görevleri vardır. Her zamankinden daha fazla görevlerine sımsıkı sarılmalarını ve eksikliklerini varsa bunları doğru gidermelerini isteyeceğiz. Özellikle Partimizi bu sahada temsil edenler vardır, her zamankinden daha fazla birlik ve uyum içinde bir faaliyet yürütmelerini talep ediyoruz. Herkes olduğu yerde bir partili gibi hareket ederek üzerine düşeni yaptığı oranda, biz bu işlerde daha fazla başarı sağlayacağız. Bu temelde yeni bir ruhla Parti örgütü etrafında Cephe silahıyla daha iyi savaşım için, daha cesaretle, daha fedakarlıkla ileri atılalım. Bu konuda üzerimize düşeni her zamankinden daha fazla yerine getirelim.

Avrupa alanında birçok şehidimizin aileleri de var. Son şehitlerimiz Abdullah SEVGAT, Seyit ŞENPINAR, yine en son Dersim'de şehit düşen Celal ÇETİNKAYA yoldaşımızın da ailesi Avrupa'dadır. Bunların yanısıra birçok şehidimizin daha ailesi Avrupa'dadır. Mesela Partimizin Merkez Komite üyeleri Mustafa YÖNTEM ve Haydar KARASUNGUR yoldaşlar başta olmak üzere Mustafa ÖMÜRCAN, Abdulhalim ZEREY, Haydar KURU, Baki KAN, Mehmet GÜLER, Mustafa BİLMEN, Azime ve Kazım DEMİRTAŞ, Rauf AKBAY ve ismini sayamadığım daha birçok şehidimizin ailesi ve yakınları Avrupa'dadır. Bütün bu ailelerimize, şehitlerimize sonuna kadar layık olmalarını belirtiyoruz. Evet şehitlerimiz bunların evlatlarıydı, ama bilelim ki, kendilerinden daha fazla onlar Partimizin evlatlarıydılar. Onların gerçek sahipleri Partimizdir. Biz, Partimize layık olmasını bileceğiz. Ailelerimiz de Partiye layık olmasını bilmelidirler. Ancak, bu şekilde şehitlerimize gerçek anlamda bir bağlılığı yerine getirebilir ve gerçekleştirebiliriz.

Bu temelde, tüm emekçilere; selam, saygı ve sevgilerimi sunar, işlerinde üstün ve sürekli başarılar dilerim.

25 Mayıs 1988

Kürdistan'da Ailecilik ve Faşist Türk Sömürgeciliğinin Oyunları

Baştarafı 1. sayfada

Osmanlı egemenleri, Kürdistan'da aşiretçiliğe ve Kürt egemenlerinin uşaklığına dayanarak 1890'la birlikte **Hamidiye Alaylarını** örgütlemişlerdir. İlk elde 52.000 civarında örgütlendirilen Hamidiye Alayları, aşiret reislerine dayalı milisliği Kürdistan'da kurumlaştırmıştır. Sadece Hamidiye Alayları değil, Zedegan okullarında yetiştirilen Kürt aşiret reislerinin çocukları, uşaklığı ideolojik ve siyasal alana yansıtarak toplumsal ve ulusal tahribatı daha da derinleştirmişlerdir. 1908'de Kurulan **Kürt Taali Cemiyeti**'nde temsil edilen otonomicilik, Zedegan okullarından geçen Kürt aydın aristokratlarının bu uşakça çıkarlarının ifadesi olmuştur. Hamidiye Alayları, başka halkların direnmesini bastırmada kullanıldıkları gibi, Kürt halkını da baskı ve talanla kırarak, toplumumuzda en büyük tahribat öğesi olmuştur.

Aşiret egemenlerinin bu uşaklığı kemalist Türk burjuva egemenliğinin de yükselmesine zemin olmuştur. Gerçekte Kürt egemenlerinin kemalistlere verdikleri destek, iki hakim sınıfın bir ittifakı olmamış, tarihsel uşaklığın daha kötü koşullarda devamı olmuştur. Kemalist burjuvazi, Kürdistan'a egemen olurken yine en çok geri toplumsal yapımızdan ve aşiret, mezhep çelişkilerinden yararlanmıştır. Aşiret, bilinç ve ayrılıkları ulusal bilinç ve örgütlenmeyi hemen hemen olanaksız kılmıştır. Kemalizm, ekonomik ve siyasal olarak güçsüzken Kürdistan'a kapitalizmi sokarak toplumsal yapıyı hareketlendirmeyi göze alamazdı. Bir halk da ne denli geri olursa olsun bile bile ulusal imhaya sessiz duramazdı. Ama bu halkın egemenleri uşaklaştırılmış, ulusal bilinç ve örgütlenmesi yok, toplum geri bir düşünce ve üretim içinde tutulmuş ve atomlarına kadar bölünmüş; yoksul ve sefil bir yaşam içinde tutulmuş, insanları yaşamlarından nefret edecek duruma getirilmiş, bu sefalet halka karşı bir silah durumuna getirilmiş ve halk geleceğe dair umutsuzluk içine girmişse, o halkın asimilasyona karşı yapacak bir şeyi olamaz.

Tarihte askeri zorla imha edilen halklara örnek az verilebilir. Fakat, bir halk ideolojisiz ve örgütsüz bırakılarak imha edilebilir. Kemalist egemenlik altında halkımızın geçirdiği tahribatı ancak bu gerçeklikle izah edebiliriz. Kürdistan'da ailecilik, kemalist egemenliğin işini böyle kolaylaştırdı. Kemalizm de, Osmanlı egemenlerinden devr aldığı aşiretçlik politikasını çok iyi kullandı, itinayla toplumsal yapımızda aşiretçilik ve mezhepçilik ile bundan kaynaklanan ayrılıkların çok usta bir şekilde muhafaza etti ve kullandı.

Kemalist burjuvazi, aşiretçilik ve mezhepçilik kurumuna dayanarak 1925'te Şeyh Sait ayaklanmasını bastırdı. Türk burjuvazisi, 1925'te 'Kuvvay-i Milliye' adı altında aşiret ağalarından çete örgütledi. Askeri müfettişlik yasası ile milislik yasal duruma getirildi. 1930 Ağrı isyanında aynı durum tekrarlandı. 1938'de Dersim direniş önderlerine karşı geliştirilen meşhur **Rayber** haininde simgeleşen komploculuk yine ailecilik zeminine dayanarak geliştirildi.

Artık Kemalizmin işi kolaydı. Planını hayata geçirebilirdi. Toplumumuz parçalanmış, savunmasız, her türlü örgütlenmeden yoksun kılınmış, bilinç geriliği ve yoksulluk içinde ulusal değerlere ilgisiz, konumuna düşman bir duruma getirildiğine göre, Misak-i Millicilik, bütün tahribatıyla hayata geçirilebilirdi.

Otoriteleri ezilen aşiret egemenleri ve feodalleri, kompradorlaştırıldılar. Kasır yerine apartmanlara taşındılar. At'ı Mercedes'le değiştirdiler. Sarığın yerine fotörü ve ilginç kemalist medeniyet elbiseleri giydiler. 'Medeniyet dili' olan Türkçeden(!) ilginç bir dil türettiler. Buna kemalist medeniyet yolu dendi. Böylece kemalist asimilasyonunun Kürt toplumuna taşıyıcıları Kürt feodal egemenleri oldu. Ortaya yoz mu yoz, uşak mı uşak, biçimsiz bir sınıf çıkar. Bunların sattıkları cakaya bakılırsa gören de Avrupa burjuvazisinin sanat değerlerini yaratmış, siyasal kavgasını vermiş sanacak.

Sadece Kürt egemenleri mi? Hayır, Türk kültür kurumları ve sosyal yaşamından geçen, kılık ve yaşamında, dilinde Türklüğü temsil ve taklit eden, ne Türk ne de Kürt, ara durumda olan ama Türk burjuva yaşamına tutkun, ona varmak isteyen, bir maaş kulluğunu nimet sayan ilginç, ama zavallı bir küçük-burjuva sınıfı ortaya çıkar. Özellikle küçük-burjuva unsurlar bu soysuz konumun temsilciliğini yaparlar.

Savunmasız halkın yapacak fazla bir şeyi yoktur. Hızlı bir ekonomik ve toplumsal çözülüş gelişir. Kemalizm; siyasal, sosyal, kültürel ve ekonomik vb. tüm kurum ve alışkanlıklarıyla toplumun üzerine çöker. Öyle ki savunmasız hale getirilen birey fazla direnmeden bu sürece boyun eğer. Askeri zorun ürünü olarak gerçekleştirilen göçün yerini saydığımız politikaların ürünü olan göç alır. ''Ekmek neredeyse orası vatandır'' slogan yapılır. Gerçekte verilen ekmek hem acıdır, hem de yeni vatan onun değildir. Dili, kıyafeti, kültürü ve sosyal ilişkileriyle her şeyi kendine yabancı bir vatana adım atar. Bu vatan, Kürt insanı için tuzaklarla doludur. Onu, asimilasyon ve yoksulluk beklemektedir. Ama, baskı ve açlık o kadar yıldırmıştır ki, Kürt insanını fazla düşünmeden bu tehlikeli akıntıya bırakır kendisini.

Kürt insanına verilen yeni 'vatan' ve 'kimlik'in nasıl olduğu ortada. Ama ondan alınan, dili, kıyafeti, gelenekleri, ülkesi, ülke zenginlikleri ve ulusal kişiliği idi.

Ama toplum bireylerimizin bu kadar kolay ülke değerlerinden vaz geçmeleri ve ülke değerlerinin yağmalanmasına seyirci kalmalarının izahının tek yolu vardır; sömürgeci politika, hakim sınıfların ihaneti ve temelinde ailecilik, kabilecilik ve mezhepçiliğin olduğu geri toplumsal yapımız ile bunların insanlarımız üzerindeki düşünce tahribatıdır.

İnsanlık, sosyalizmi dünyanın üçte birinde inşa ediyor ve dünyanın çoğu toplumu gelişmiş bir ulusal yapıyı yaşarken, bizlerin halk olarak halen sömürgeci egemenlik altında bulunmamız ve henüz kölelik öncesi dönemin örgütlenmesi olan ailecilik ve mezhepçiliğin devrimci tarzda tasfiyesiyle uğraşmamız, sorunun büyüklüğünü gösteriyor.

Bugün faşist Türk sömürgeciliği aile kurumunu bile sömürü ve toplumu yozlaştırmanın aracı haline getirirken, Kürdistan'da özellikle aşiretçilik, mezhepçilik ve aileciliğin 'erdemlerinin' yüceltilmesinin, ulusal bağımsızlık savaşımıza karşı, bu konumun ne denli tehlikeli boyutlarda tahripkar bir rol oynadığı ile doğrudan bağ içerisindedir.

Ailecilik ve Aile Bilinci

Kemalist Tahribatın Ürünü Olan Aile

Türk sömürgeciliği somut bir olgu olarak, Kürdistan'da geri toplumsal yapıyı muhafaza etmiştir. Muhafaza etmekle kalmamıştır; ekonomik olarak güçsüz, bilinç olarak geri, örgütsüz ve örgüt anlayışı olarak ilkel biçimlerin ötesini düşünemeyen, temelinde aşiretçi-kabile ve mezhepçiliğin olduğu ve sömürgeciliğe direnme gücü olmayan geri toplumsal yapı, yine sömürgecilik tarafından Türk burjuva ulusçuluğunun yayılma alanı olarak kullanılmaktadır. Bilinç, ekonomik, sosyal ve politik güç olarak güçsüzleştirilen toplumun sömürgeci politikalara ilgisizliğinin başka izahı olamaz.

Türk sömürgeciliği, toplumu bu denli bölüp güçsüzleştirdikten sonra gelişimi için aileyi ve bireyi zemin olarak almıştır. Burada sömürgeci politikalara karşı farklı sınıfların farklı tutumundan bahsedilebilir. Ancak, önemli olan bu farkı ortaya çıkarmak değildir. Önemli olan toplumumuzun bütün sınıf ve tabakalarının, sömürgeci politikanın hedefi oldukları ve tahribatı yaşadıkları gerçeğinin tespitidir.

Kemalist burjuva sömürgeciliğinin yoz ve inkarcı sosyal politikaları altında ailenin geçirdiği değişim ilginçtir. Türk burjuvazisi, Kürdistan toplumunun feodal yapısını yarı yarıya burjuva topluma dönüştürmüş, bu sürecin objektif ürünü olarak proletarya doğmuştur. Ancak, bu çözülüşün siyasi, askeri, sosyal, ekonomik ve ideolojik önlemleri önceden alınmış, tepeden, çarpık, yoz ve ulusal imhacı bir çözülüş olmuştur. Burjuva anlamda bile olsa Kemalizm, kendini Kürdistan'a taşırken, hiçbir ahlaki kural tanımamış, en yoz ve inkarcı yanını Kürdistan'a yansıtmıştır. Bu süreçten geçen aile hangi sınıftan olursa olsun, özü zedelenecek, kemalist burjuva tahribatın etkilerini fazlasıyla taşıyacaktır.

Çünkü, kendisinden istenen Türk olmak, tarihine, ülkesine yabancılaşmak, hatta nefret etmektir. Örgütsüz, ideolojik olarak boş, tarih ve ülkesine karşı ilgisiz bırakılan bireyin ülkesinden Türkiye metropollerinin gecekondu kentlerine ve hatta Avrupalara kadar rahat yayılması ve buraları kendine yurt edinmesi, Kemalizmin karakteri ve geri toplumsal yapımızın bu ilişkisine dayanmaktadır.

Biliyoruz ki toplum bireylerin toplamıdır. Toplumsuz birey düşünelemez. Bireyi var eden, onda ruhi şekillenmeye yol açan onun sosyal alanı, çevresi, halkı, ulusu ve ülkesidir. Burada tahribatı için Kemalizm, bireyi ve aileyi hedef seçip dönüştürdüğüne göre yitirilen sadece birey ve aile olmamakta, ulusal değerler ve ülke yitirilmektedir.

Kemalist tahribatın değişik sınıflar üzerindeki etkisinin değişik olmasının yanısıra ülkemizin farklı bölgelerindeki tahribatı da farklı olmuştur. Örneğin, bir Dersim'i alalım. 1920'den itibaren hedef olarak alınan ve 1938'de katliama uğratılan Dersim'e askeri şiddetten de etkili kültürel ve sosyal politikalar uygulanmıştır. Askeri zorun Demoklesin kılıcı gibi tepesinde tutulduğu Dersim, ekonomik yoksulluk içinde tutulup göç çemberinden geçirilir. Kültürel, sosyal asimilasyona tabi tutulur. Ortaya çıkan yapı bellidir. Aşiret kahramanlığı yerine ezik, içe kapalı, geçmişle avunan ve bir yığın olumsuz, inkarcı etkiyi üzerinde taşıyan bir yapı ortaya çıkmıştır. Toplum kendi kendine karşı dinamitlenmiştir. Sarılınılan Kürtlük bile çoğu yerinden Kemalizmin yamandığı bir Kürtlüktür. Bir Maraş'ı alalım. Türkiye'ye sınır ve Türk tahribatının tarihinin çok eskilere dayandığı bir alanımız. Buradaki Türk kitlesi, Ermeniler üzerinde gerçekleştirilen katliamlarla palazlanır. Kürt kitlesi sürekli baskı altında tutulur ve Kemalizm bütün ögeleriyle şırınga edilir. Neticede ne tam Türk ne de Kürt, ne proleter ne de küçük-burjuva, ne şehirli ne de köylü olan ve her şeyi ile ara durumu ifade eden, ekonomik güçsüzlüğü ideolojik boşluğu ve asimilasyonu yaşayan bir statü doğar. Gelişene tepki duyar, gücü yetmez, eskiye sarılır beceremez. Neticede aileye sarılır. Aile, birey için bir korunak, güçsüzlük ve zaaflarını gizleyen bir dergah olur. Aile bireyin siyasal okulu olur. Ailenin verdiği bilinç de konumunun, bilincinin ve ekonomik durumunun yansısı olarak kaderciliği, bireyciliği, fırsatçılığı, boyuneğmeciliği, sürekli aile çıkarlarını her şeyin üstünde tutmanın felsefesini öğretir. Bu sosyal koşulların ürünü olan birey, kutsal olan ulus değerlerini temsil etmede zorlanacak, onlara oportünistçe yaklaşacak, sömürgecilik de tahribatının ürünülerine dayanarak bu yapının ürünlerini rahatlıkla kullanabilecektir.

Kapitalist ilişkiler Kürdistan'a taşırılırken bunlar özü ile algılanamıyor. Çünkü Kürdistan toplumunun iç dinamizmi ile gelişen bir kapitalizm sözkonusu değildir. Öz evrimsel iç dinamizmle korunur. Halbuki Kemalizmin yaptığı iç dinamizmi öldürmek, dış ögeyi belirleyici kılmaktır. Bu nedenle her şey çarpık ve biçimde algılanır. Kemalist medeniyet adı altında Kürdistan aile ve bireyinin kaptığı bu biçimselliktir. İlginç bir dil, kıyafet ve sosyal yaşam biçimi ortaya çıkar. Ama kişi bunlardan her birini edindiğinde yerine ulusal değerlerinden birinden kopmakta ve uzaklaşmaktadır.

Esas olarak aile ve bireye benimsetilen ilgisizlik ve boyun eğmeciliktir. Birey ve aile çıkarı en öne alınacak, bireyin üç şeyi kavraması telkin edilecektir: ''Kemalizm medeniyettir, Türklük ekmek kapısıdır, Kürtlük geriliktir.'' Bireye ülke ve tarihinin kendisine bir şey vermediği kavratılır.

Bu sürecin ürünleri korkunçtur. İnkarcılık ve yozlaşma en çok Kürt egemen ve ara sınıfları üzerinde görülüyorsa da, bu tahribat bütün sınıflar üzerinde somuttur. Çünkü, ürün Türkiye'deki sosyal sınıflaşmanın bir uzantısı ve artığı olmaktadır. Bu konum Kürdistan'ın bütün sınıfları için geçerlidir.

Geri de olsa kendi geleneksel çevre ve yaşamından koparılan aile ve birey, inkarcı ve tahrip edici 'yeni'ye tepki duyar. Ama güç getiremez ve çaresizleşir. Kendi eski maddi yaşamından koparılan birey yeni bir maddi ortama alınmaktadır. Eski ve yeni, bireyde çatışırlar. Eski geri, 'yeni' ise inkarcıdır. Eski aşiretçilik, mezhepçilik ve kabilecilik; yeni ise asimilasyon ve burjuva yozluğudur. En ala burjuva ortamına giren Kürdistan bireyinin bu çarpık ve ani ortam değişikliği sonucu feodal değerleri bile ısrarla koruduğu görülen Kürt hakim sınıflarına bakalım. Türk burjuvalarını her şeyi ile taklit etmeye çalışan korkunç bir zavallılık sergiliyorlar. Sözde aydın olan bireylerin, kılık kıyafetindeki biçimsellik bir yana bırakılırsa bile, ortamını bulduğunda en ala ağalıktan tutalım, aşiretçi zavallılık ve taşıdığı idealist değerleri sergilemesi, onun içine alındığı inkarcı politika ve sürecin ürünüdür.

Özetlersek; Kemalizmin dönüşüme uğrattığı Kürdistan ailesi ve bireyi ideolojik olarak boşluğu, Türkiye'deki sınıflara sosyal eklenti olmayı, ulus ve ülke değerlerinden uzaklaşmayı, özü zedelenmiş, kişisel çıkarı temel felsefe yapan, güçsüz, korkak ve boyun eğmeci, her şeyi biçimde algılayan bir kişilik yaratmıştır. Kişiyi güçlü kılan onun tutarlı sosyal ilişkileri ve bundan kaynaklanan ideolojisi ise, kemalist tahribata uğratılan Kürdistan ailesinde bu ölçü aranamaz.

İşte günümüzde faşist Türk sömürgeciliği, ulusal bağımsızlık mücadelemize karşı özel savaş ögelerini geliştirirken, tümüyle ulusal yapımız ve halk bireylerimizde yarattığı bu tahribatı temel alacaktır.

Aşiretçi-Feodal Yapının Ürünü Olan Aile

Sömürgeci egemenlik altında feodal yapının çözülüşü, iç dinamizmle gelişen bir sosyal ilerlemeye tekabül etmemiş; aşiret gelenekleri, dini taassubu, dar bilinci, dar sosyal dünyası, kıt ve geri üretimiyle adeta çağın dışına itilmiş, sömürgeci politikalara karşı çaresiz, ulusal değerlere karşı ilgisiz ve bir yerde bu değerleri tanımaz, aşiret reisi ve dini kurumların yönlendirdiği bir aile tipi ortaya çıkar.

Aşiret egemenleri yenilmiş, bir daha direnme güçlerini kaybetmiş, sömürgecilikle bütünleşmişlerdir. Aşiret bireyi en yüksek otorite olarak aşiret reisinde somutlaşan aşiret gücünü bilmektedir. O da yenildiğine göre onda da topu, tankı ve ordusuyla düşmanın yenilemeyeceği inancı yer eder. Gördüğü düşmanın vahşeti, ondaki bu inancın kökleşmesine yol açar. Dış tehlike ile başedemediğine göre içe yönelir. Sarıldığı aile kurumu ve bağları olur.

DEVAM EDECEK

Tarihten Günümüze Dersim

Av. Hüseyin YILDIRIM

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Umumi Müfettişlik Uygulaması

1927 Koçan savaşlarında sonuç alamayan ve ağır yenilgilerden sonra Türk devleti, Dersim'i topyekün imha planlarını oluşturmaya başladı. Oluşturulan planın en önemli halkası meclis ve hükümetin yetkilerine sahip ve yalnız Mustafa Kemal'e karşı sorumlu **"Umumi Müfettişlik"**'ti 1928 yılında merkezi Diyarbakır'da olan Birinci Umumi Müfettişlik, merkezi Trakya'da olan İkinci Umumi Müfettişlik, merkezi Erzurum'da olan Üçüncü Umumi Müfettişlik, daha sonra da merkezi Elazığ'da olan Dördüncü Umumi Müfettişlik kuruldu. Dersim kasabı **Abdullah Alpdoğan**'ın karargah olarak kullandığı bina bugün dahi müfettişlik adıyla bilinir ve halen Elazığ'da bulunan 8. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanlığı Karargahı olarak kullanılmaktadır.

Birinci Umum müfettişliğine Mustafa Kemal'in sadık adamı İbrahim Tali getirilmişti. Arap kökenli İbrahim Tali, Erzurum ve Sivas Kongrelerinde Mustafa Kemal'e destek olmuş ve sonuna kadar Mustafa Kemal'e sadık kalmıştır. Kürdistan halkının katliamlara uğratılmasında büyük pay sahibi olan, mevkii ve servet düşkünü bu kişi, Kürt halkının Trakya ve Batı Anadolu'ya sürgününe bizzat öncülük etmiş, sürgün yollarında kırılan onbinlerce Kürt kadını ve çocuğunun katili olmuştur. İbrahim Tali, vurgun ve talan yüzünden Elazığ Valisi Ali Cemal'le ihtilafa düşmüş, Dersim'de sömürgeci ordunun başarısızlığını Ali Cemal'e yüklemiştir. Mustafa Kemal'in bütün desteğine rağmen kendisi de başarısız addedilmiş, umumi müfettişlik görevinden addedilerek, Ankara'da mebuslukla görevi sınırlandırılmıştır.

İbrahim Tali, müfettişken Dersim'e gelerek, aşiret reisleri ile görüşür, nasihatlarda bulunur ve Türk devletine itaate çağırır. Ancak,İbrahim Tali, Diyarbakır'a dönünce Kürtlere yönelik zülme devam eder. Bunun üzerine Dersim aşiret kuvvetleri, Türk ordu birlik ve karakollarına olan akınlarını devam ettirirler.

Elazığ Valisi Ali Cemal, Dersim'e gider, Seyit Rıza ile görüşür ve sorunlara dostane bir çözüm bulmak için, onu İbrahim Tali ile görüşmeye razı eder. Dersim aşiretleri saldırılarına ara verirler. Seyit Rıza ve Dr. Nuri Dersimi, Diyarbakır'a giderek İbrahim Tali ile görüşürler. Görüşmelerde İbrahim Tali, tehditkar ifadeler kullanınca, Seyit Rıza, Dersim'e dönerek, Türk ordusuna akınları yeniden başlatır. Vali Ali Cemal, tekrar Dersim'e gelerek akınların durdurulmasını ve Koçgiri haini Murat Paşayı öldüren Dersimli fedailerin Türk devletine teslimini istemişse de sonuç alamaz. Bu durumu hazmedemeyen Ankara hükümeti, Ali Cemal'i kendilerini aldatmakla suçlayarak Elazığ Valiliğinden alır ve Çorum'a nakledilir.

Müfettiş İbrahim Tali de diğer Türk vali ve komutanlarının sahtekarlığını sergilemiş, bir yandan Diyarbakır'a gelen ve Seyit Rıza'nın büyük oğlu Şeyh Hasan, Karabalan aşiret reisi Kango oğlu Mehmet Ali, Farhadan aşiret reisi Cemşit ağa, Aşağı Abbasan reisi Zeyno oğlu Ahmet ile Dr. Nuri Dersimi'den oluşan Dersim heyetini kibar ve saygı ile karşılayıp, hediyelere boğarken, diğer yandan sahte istihbarat raporlarına dayanarak Dersim'i suçlamıştır.

Bir Delinin Çılgınlığı ve Akibeti

Ali Cemal'den sonra, Elazığ valiliğine Deli Fahri adıyla maruf bir kişi atandı. Bu kişi, Hakkari valiliğinden atanıyordu. Daha önce de Yozgat valiliğinde bulunmuş, Çapanoğlu ayaklanmasını, Çerkez Ethem güçlerine dayanarak, zalimce katliamlar yapmış ve bu özelliğinden dolayı Deli Fahri adı verilmiştir.

Deli Fahri, Elazığ'a gelirgelmez vilayetin askeri ve mülki erkanı ile toplantı yapmış, toplantıda sokak kabadayısı edasıyla tehditler savurmuş ve Dersim'i mahfedeceğini söylemişti. Sokakta karşılaştığı Dr. Nuri Dersimi'ye etrafındaki güruh ile birlikte saldırarak yumruklamış, bu adi tutum Dersim'de büyük bir nefret uyandırmış ve Dersim aşiretleri Türk devlet temsilcileri ile tüm ilişkilerini keserek ve sömürgeci orduya saldırılarını artırarak, deli Fahri'nin saldırganlığını cevaplamışlardır.

Seyit Rıza

Deli Fahri, umumi müfettişlikten aldığı talimatlar doğrultusunda Dersim aşiret reislerini birer birer Elazığ'a getirerek Batı Anadolu'ya sürgün planları yapmış, ancak başarılı olamamıştır. Bir ara Seyit Rıza'nın büyük oğlu Şeyh Hasan'ı hile ile Elazığ'a getirmeyi becerir ve tutuklayarak Diyarbakır'a gönderir. Seyit Rıza, tutuklama olayına pek önem vermez ve bu şantaja boyun eğmeyerek, tutumunda diretmesi üzerine, sömürgeciler Şeyh Hasan'ı serbest bırakmak zorunda kalırlar.

Deli Fahri, Seyit Rıza'yı yıpratmak için aşiretler içinde ve aşiretler arasında komplolar peşinde koşmuş, Miço oğlu Hüseyin'e büyük miktarda para vererek Seyit Rıza'nın çok sevdiği damadı İbrahim ağayı öldürtmüştür. Bu olay üzerine Seyit Rıza, katillerin köyünü basarak, köyü yakıp yıkar.

Deli Fahri, her tarafı jandarma birlikleri ile takviye etmiş, kaymakam ve mutasarrıflıklar nezdinde büyük tedbirler aldıktan sonra Dersim aşiretlerine çağrıda bulunarak, itaate, silahlarını teslim ve Koçgiri haini Murat paşayı öldüren Dersim fedailerinin hükümete teslimini istemiş, aksi takdirde Dersim'i imha edeceğini bildirmişti. Dersim aşiret kuvvetleri, Deli Fahri'nin çağrısını büyük saldırılarla cevapladılar.

Çarpışmalarda Türk ordusunun büyük kayıplar vermesi, İsmet İnönü'nün Elazığ'a kadar gelerek Elazığ ve Çemişgezek Türk beyleri ile toplantılar yapmasına yol açar. Toplantılarda İsmet İnönü, Umumi Müfettiş İbrahim Tali ile Elazığ Valisi Deli Fahri'nin icraatını beğenmediğini belirtir.

İsmet İnönü, Ankara'ya döndükten sonra, Deli Fahri daha da kudurur. Sık sık Çemişgezek, Hozat ve Mazgirt merkezlerine giderek ve kimi çevrelerle görüşerek tehditler savurur. Deli Fahri, karargahını da Elazığ'dan Mazgirt'e taşır. İlk planda, Yusufan ağası Kamber'i Mazgirt'e getirtmek için tam teçhizatlı 120 süvariyi Kamber ağanın üzerine gönderir. Yusufan aşireti, bu 120 süvariyi esir alır. Kamber ağa, esir birlik komutanı vasıtasıyla Deli Fahri'ye anlamlı, aşağılayıcı ve alaycı selam gönderir. Deli Fahri, bu davranışı **kendisine yedirmez**, daha da kudurur, tabancasını eline alarak, Kamber ağayı bizzat kendisinin öldüreceğini bağırır.

Deli Fahri, Elazığ'dan getirttiği jandarma alayı ile birlikte Yusufan aşireti üzerine yürür. Alay, Pah köprüsüne varınca, Yusufan aşiret kuvvetlerinin köprünün öbür yakasında mevzilendiğini görür. Telaş ve paniğe kapılan Deli Fahri, Kamber ağaya elçi göndererek dostça(!) görüşme talebinde bulunur. Kamber ağa, elçiyle gönderdiği cevabında, önce kendisi ve tüm askeri kuvvetinin teslim olmasını, tüm silah ve teçhizatın da aşiret kuvvetlerine teslim edilmesini ve ancak bundan sonra kendisiyle görüşebileceğini, aksi hareket durumunda ise, kendisinin ve birliklerinin imha edileceğini Deli Fahri'ye bildirir.

Kamber ağanın bu cevabı üzerine Deli Fahri'nin dili tutulur, sinir krizleri geçirir ve komaya girer. Jandarma alayı nezaretinde Mazgirt merkezine getirilir. Elazığ'dan getirtilen doktorların tüm çabalarına rağmen başarısızlık ve korku komasına girer Deli Fahri, kurtarılamaz ve can verir.

Türk sömürgecileri, bu cani valileri için büyük bir cenaze töreni düzenlerler. Deli Fahri'nin cenazesi önce Ankara'ya oradan da İstanbul'a götürülür.

Ağrı Ayaklanmasında Dersim

1925 ve 26 yılından beri Ağrı Dağına çekilen Kürt savaşçıları İhsan Nuri komutasında örgütlenerek 1930 yılında Türk ordusuna yönelik saldırılara başlamışlardı. Kürt savaşçıları Seyit Rıza'ya haber göndererek yardım ve destek talebinde bulunmuşlardı. Dersim, Şeyh Sait ayaklanmasında düştüğü hataya düşmemiş, Seyit Rıza ve Keçelan aşiret kuvvetleri, Erzincan ve Erzurum'da bulunan Türk ordu birliklerine şiddetli akınlara başlamışlardı. Seyit Rıza'nın başlattığı isyan hareketinin her gün büyümesi üzerine Türk Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak, Erzincan'a gelerek 3. orduya hareket emrini vermiştir.

3. ordu kurmay başkanı Rüştü, on piyade taburu, onbeş top, on uçak ile Dersim üzerine harekete geçer. Dersim'e komşu illerin jandarma kuvvetleri de harekete katılırlar. 3. ordu kurmay başkanı Rüştü, Erzurum ve Erzincan çevrelerinden Dersim'in yolu ve geçitlerini bilenlerden paralı milis gücünü de oluşturarak Desim'e hücüma başlamıştır. Ekim 1930 tarihinde Doğu Dersim üzerinde uçuş yapan Türk uçak filosundan bir uçak isabet alarak düşer, diğerleri üslerine dönmek zorunda kalırlar.

Seyit Rıza Pülümür cephesine büyük bir kuvvet gönderir. Bırman, Haydaran ve Demanan aşiret kuvvetleri de yardıma yetişerek Türk ordusuna öncülük eden milis çetelerini imha ederler. Türk ordusunun şiddetli hücümlerı büyük bir direnişle karşılanmış, büyük kayıplar veren Türk ordusu geri çekilmek zorunda kalmıştır. Dersim aşiretler kuvveti, Erzincan üzerine yaptıkları bir hücumda bir Türk taburunu tamamen imha eder, silah ve teçhizatına el koyarlar. Türk ordusuna yardım eden Erzincan ve çevresindeki Türk köylerini yağma ederler.

Dersim aşiret kuvvetlerinin bu başarısı üzerine Lolan, Balaban ve Karsanan aşiret kuvvetleri de hücuma başlayarak Erzincan'ı ablukaya alırlar. Dersim kuvvetleri Merg geçitini tutarak ellerinde esir bulunan Pülümür kaymakamını Türk ordu komutanına göndererek kayıtsız-şartsız teslim olmasını bildirirler. Komutan Rüştü, gelen takviye kuvvetle yön değiştirir ve yol güzergahındaki Abbasan köylerini yakar.

27.10.1930 tarihinde Dersim aşiret kuvvetleri tekrar hücuma geçer, büyük bir Türk askeri birliğini imha eder, onbirinci tabur komutanı Sırrı, taburu ile birlikte Dersim aşiret kuvvetlerine teslim olur.

Ağrı savaşlarından dönen Fırka Komutanı Ömer Halis paşa, Erzincan'da komutan Rüştü kuvvetleri ile birleşerek Kasım 1930 tarihinde tekrar hücuma başlamışlarsa da büyük kayıplar vererek geri çekilmek zorunda kalmışlardır.

Ağrı ayaklanması kahramanca direnişlere rağmen, yenilmiştir. Ağrı direnişi yenildiğinde, Dersim direnerek varlığını sürdüren tek Kürdistan eyaletidir.

DEVAM EDECEK

BERXWEDAN'IN NOTU:

Ağrı Direnişi

4 yıldan fazla süren Ağrı direnmesi, 1920-40 döneminde Kürdistan'da gelişen direnmelerin en örgütlüsüdür. Ayaklanmanın öncülüğünün aşiretçi karakterde olmasına rağmen, Ağrı direnişinin gerçeği budur.

1925'ten itibaren Ağrı ve Zilan aşiretleri direnme halindedir. 1925 Şeyh Sait ayaklanmasını bastıran kemalist ordu, Misak-i Milli içine aldığı Ağrı'nın üzerine yürür.

Kemalist orduya karşı direnişin başını Celali aşireti ağalarından İbrahim Huske çeker. İhsan Nuri'nin askeri komutan olarak direnişe katılması, ayaklanmaya daha örgütlü karakter kazandırır. Direnişçiler, hükümet karakteri taşıyan öncü bir komite kurarlar.

Kemalizmden umudu kesen bir kısım Kürt aristokratlarının 1927'de kurdukları Hoybun (Özbenlik) cemiyeti, ağrı direnişini benimser. Daha doğrusu Ağrı onlar için tek umut olur. Hoybun, direnişin boğulmaması için, direnişi diğer Kürdistan bölgelerine yayma kararı alır. İç istikrarsızlığından dolayı karar hayata geçirilemez. Ağrı'nın dışta siyasal temsilciliğini yapmaya soyunur. Ermeni örgütleri ile ilişki arar. Bu çabalar, ayaklanmanın gelişim ve kaderi üzerinde etkili olamaz.

Ağrı direnişçileri silahsızdırlar. Direnişi yaygınlaştırmada başarılı olamazlar. Muş, Van, Kars, Bulanık ve Malazgirt'e kadar öncü kollar şeklinde yayılır.

Türk ordusu Ağrı'nın üzerine imha savaşı ile gider. Zilan'da katliam yapar. Yüzlerce köyü yerle bir eder. Türk ordusu, çok sayıda savaş uçağı kullanır. Buna rağmen Türk ordusu, bir avuç direnişçi karşısında büyük hezimetler alır.

Türk hükümeti, direniş önderliğini bölmek ve aşiret kitlesini direnişi desteklemekten vazgeçirmek için af çıkarır. Af, aşiret reisleri üzerinde etkisini gösterir. Yine Türk hükümeti, Küçük Ağırı bölgesini İran'a bırakarak İran'la anlaşır. Böylece ayaklanma arkadan da kuşatılarak, Ağrı izole edilir.

60.000 kişilik güçle Ağrı üzerine yürüyen Türk ordusu, geçtiği yerde canlı bırakmaz. Ayaklanmanın askeri önderi İhsan Nuri, İran'a geçer. İbrahim Huske ise adamlarıyla Ağrı'dan ayrılmaz ve direnmeye devam eder.

"Yazgımız Aynıydı, Aynı Özlemleri Paylaşıyorduk..."

08.03.88 tarihli mektubun tam bir bahar havasının yaşandığı, güneşli ve bizler için anlamı büyük olan 21 Mart günü, havalandırmada halayların çekildiği, zılgıtların çalındığı, günün anlamını dile getiren türkülerin söylendiği bir anda elime geçti. Aynı anda, daha önceleri yanımızdan Urfa ve Antep cezaevlerine götürülen arkadaşlardan da mektuplar aldık. Zaten biz de o arkadaşların durumlarını merak ediyorduk. Arkadaşlar da mektuplarında, buradan çıkışı, yoldaki, oraya varış durumlarını, oradaki kendi ve cezaevi durumunu ayrıntılı bir biçimde yazıp, durumlarıyla ilgili bizleri de bilgilendirmiş oldular.

Biliyorsun, Antep ve Urfa'ya götürülen arkadaşlar kısa bir süre önce burada yapılan açlık grevinden sonra gönderildi. Bu arkadaşlar daha davaları sonuçlanmayan Anadava grubundan 40 arkadaştı. Arkadaşlar normal bir sevk ve nakil olayı dışında bir uygulamaya maruz bırakıldılar. Tabii ki, bunu normal kabullenmemiz düşünülemezdi. Biz bu durumu bir sürgün olarak gördük ve öyleydi de. Bu haksız olayı protesto etmek ve yetkili mercileri bu konuda uyarı niteliği taşıyan üç günlük açlık grevine gittik. Herhalde siz de bu durumları basın vb. yayınlarda izlemiş veya duymuşsunuz.

Yıllardır mektuplaşıyoruz; sanırsam sizler de buradaki yaşantımızı tam olmasa da üç aşağı-beş yukarı anlıyabilmişsinizdir. Felsefi olarak "yaşanılarak öğrenilir" deniliyor. Bu, yadsınamaz bir gerçek olmakla birlikte, kişinin bizzat kendisinin olup-bitenleri yaşaması anlamına da gelmez. Burada olup bitenleri yaşamadan da anlamak mümkündür. Bunu, özellikle bizlerle; yani cezaevindeki insanlarla yakın ilişkide bulunan, adeta et ve kemik gibi ayrılmaz bir bütün ve yekvucut olduğumuz analarımız başta olmak üzere diğer akrabalarımız ve dostlarımız da anlıyor. Bizlerin onlar için, onların da bizler için var oldukları, onurlu ve insanca yaşamın ancak ve ancak böyle mümkün olacağı yadsınmaz bir gerçek olarak son dönemde bu cezevinde yaşanan açlık greviyle pratikte ispatlanmıştır. Analarımız, bacılarımız, kardeşlerimizle acıyı ve sevinci paylaşıyor, zorluklara birlikte göğüs geriyor, onurlu ve insanca yaşamanın çabasını birlikte verecek ve birlikte yaşayacağız.

Bilindiği gibi yıllardır cezaevlerinde yaşıyoruz. Tabii ki, yıllar öyle kolay akıp gitmedi; birçok şeyler gördük ve yaşadık. Günlük yaşamda basit ve insani birçok haktan mahrum bırakılarak baskı ve cezalandırmalar uygulanıyordu. Artık bu uygulamalar günlük yaşamımızın bir parçası olmuştu. Bunlardan birkaç basit örnek vereceğim: Şimdiye kadar buraya limon ve sarmısak girmiyordu, yani kendi paramızla bunları alamıyorduk, bir cam bardakta su veya çay içmenin özlemini çekiyorduk, analarımızın veya bacılarımızın getirecekleri yiyecekleri tatmak, demir parmaklıklar arkasında da olsa onlarla rahat konuşabilmek, her insan gibi radyo ve teyp dinlemek, bir dostuna veya akrabana yazacağın mektubun gibip gitmeyeceğinin endişesinden uzak günül rahatlığıyla yazmak... Daha da örneklendirebiliriz. Kimisi yıllardır burada yatıyor ama yakınlarıyla —eşi ve çocukları da dahil— görüşememiştir. Suçları(!) da Türkçe bilmemektir. İnsanın insani bağlarının zerresinden anlayamayanlar kendilerini daha fazla saklayamadan hemen açığa vuruyorlar...

İnsanlar üretimle ilgilenip hayvanlaşmaktan kurtulduklarında, bibirlerine olan zorunlu ihtiyaç ve ilişkilerinde çıkardıkları çeşitli sesler zamanla gelişip insanların anlaşabilmesini sağlayan dil olmuştur. Dil insanlık tarihinde insanlığı ve toplumsal yapıyı geliştiren, insanı hayvanlaşmaktan kurtaran ve ayıran en önemli ögelerden biridir. Halk arasında kullanılan bir söz vardır: "İnsanlar konuşarak, hayvanlar koklaşarak anlaşır." Fakat kimileri, her ne kadar fiziki yapısıyla evrimleşerek insan görümünü kazanmışsa da, kafa yapıları olarak; düşünsel olarak insanlık öncesi dönemi yaşıyorlar ki, "konuşmalarına gerek yok, bakışarak ve koklaşarak da anlaşabilirler" diyebiliyorlar. 20. yüzyılın son çeyreğinde bunları duymak veya görmek insanlık için utanç vericidir.

Evet; özcesi burada bu durumlar yaşanıyordu. Onurlu ve insanca yaşamanın yolu, insanlık onuruna ve çağa kasteden anlayış ve uygulamalara karşı çıkmak, bu tür anlayışları mahküm etmek ve bu uygulamaları ortadan kaldırmaktan geçerdi. Ve biz de bu anlayış ve uygulamaları ortadan kaldırmak, insanca yaşamanın gerekleri olan imkanları yaratmak amacıyla 9 Şubat'ta istem ve taleplerimizi içeren 37 maddelik dilekçeleri gerekli mercilere sunarak süresiz açlık grevine başladık... Eğer gazete ve dergileri takip etmişsen açlık grevinin nasıl geçtiğini, özellikle görüşçülerimizin, yani yakınlarımızın bizlere verdikleri desteği öğrenmişsin... Gazetelerin yanısıra haftalık ve aylık dergiler de soruna değindiler. Tabii herkes kendi açısından bir yaklaşım göstererek değerlendirmeye gitti. Bu dergiler içinde Yeni Çözüm buradaki durumlara daha çok yer verdi, ayrıyeten de görüşçülerle röporajlar da yapmıştı. Bu dergi buradaki durumların bir değerlendirmesini yapmıştı. Ama nasıl?.. Tamamıyla pragmatik bir anlayışla hareket etmişti... Bir de aynı dergide açlık grevi döneminde Diyarbakır'a gelen bir TAYAD üyesiyle röportaj vardı. O da kendi rolünü sürekli ön plana çıkarmış, yakınlarımızın rolünü ise geri plana itmiştir.

Oysa olayın gelişimi ve seyri çok daha farklı bir durum arz ediyordu. Yeni Çözüm ve İstanbul'dan gelen TAYAD üyesinin düşünemedikleri ve akıllarının ucundan bile geçiremedikleri gelişmeler ve olaylarla karşılaşıyorlar. Buradaki ailelerin durumlarını anlayamadıkları daha başından belliydi. Çünkü, ailelerimizin bizi desteklemek için açlık grevine başlayacaklarını açıklamaları üzerine, TAYAD üyesi ailelerin açlık grevini Diyarbakır'da yapmalarına karşı çıkar. O, açlık grevinin Ankara'da yapılmasını istiyor. Tabii ki aileler bunu kabul etmiyorlar. Ve bizi desteklemek için aileler Diyarbakır SHP binasında açlık grevine başlarlar. Açlık greviyle birlikte aileler parti binalarına, yetkili mercilere yürüyüşler yaparak ve dayatmalarda bulunarak bizlere; yani çocuklarına ve kardeşlerine olan bağlıklarını en saygıdeğer bir biçimde göstermişlerdir. İşte TAYAD üyesi beklemediği bu azim, kararlılık, bağlılık ve cesaretli gelişmelerin akışına kendini bırakmak ve belli mercilerde brokratik ilişkiler dışında önemli bir rolü olmamıştır.

Düşünebiliyor musun; bir ana, bir elinde benzin dolu bidon, diğer elinde kibrit; "çocuklarımıza insanca yaşamanın şartları yaratılmazsa kendimi yakarım" diyebiliyor. Daha 10-12 yaşlarında çocuk; bir gazetecinin; "açlık grevi uzun sürerse ne yaparsın" sorusuna teredütsüz; "kendimi yakarım" cevabını veriyor. Oğlunu açlık grevinde kaybeden bir ana zafer işareti yaparak; "oğlum onurlu ve insanca bir yaşam uğruna öldü. Oğlum öldü ama diğer analar çocuklarıyla rahat görüşme imkanına kavuşabildiler" diyebiliyor. Bunlar onur kaynağımızdır. Artık çocuğum değil, çocuklarımız diyen analarımız var, artık kardeşim değil, kardeşlerimiz ve abilerimiz diyen bacılarımız, kardeşlerimiz var... Açlık grevinin zorluklarını yakınlarımızla birlikte böyle yaşadık. Direnişimizin onbirinci gününde isteklerimizin kabul edilmesi ile sonuçlanmasının mutluluğunu da...

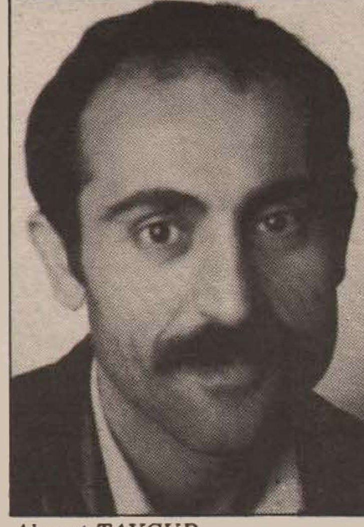
Tüm taleplerimizin kabülünden sonra:

Yıllardır Türkçe bilmedikleri için yakınlarıyla görüşemeyenler görüşme imkanına kavuştular. Görüştüler de.

Yıllardır Radyo ve teyp dinlememiştik. Şimdi bizim 35. koğuşta iki teypli radyo ve bir radyo vardır. Kasetler de piyasada serbest olanlardır. Örneğin; Ahmet Kaya, Hüseyin Aydın, Ruhi Su, Zülfü Livaneli, Hasret Gültekin, Grup Merhaba, Grup yorum vs. vs. Yani anlayacağın gönlümüze göre elimizde kaset yoktur, ancak bunları da dinliyoruz. Ayreten koğuşumuzda iki renkli televizyon vardır. Ancak, televizyon eskisi gibi rağbet görmüyor. Televizyonda hep tekdüze bir program var; hep aynı türküler ve şarkılar, hep aynı tip filmler... Artık değişik sesler ve türküler dinliyebiliyoruz. Radyodan çeşitli istasyonları dinleme imkanımız var. Sana bu mektubu yazdığımda radyodan bazen bizim seslerden güzel türküler çıkıyor. Onları dinliyor, tekrar kaldığım yerden mektubuma devam ediyorum. Yani bizim havaları kaçırmak istemiyorum. Bir de Türkçe yayın yapan BBC, Amerika'nın Sesi, Moskova, Almanya'nın Sesi vs. vs. radyoları dinliyoruz. Anlayacağın yıllardır uzak kaldığımız bu aletlerle ilgileniyor ve tadını çıkarıyoruz. Müzik aletlerinden saz da koğuşumuzda vardır, bilen arkadaşlar çalıyor biz de dinliyoruz.

Dışardan analar ve bacılarımızın kendi elleriyle yaptıkları ve bize getirdikleri yiyecekleri büyük bir iştah ve ağız tadıyla yiyoruz. Bu yiyecekler üzerine söyleşiler, espriler eksik olmuyor.

Ahmet'i (Ahmet TAYÇUR

Ahmet TAYÇUR

Kozluk'ta şehit düştü) yazmıştın. Onun şehit düştüğünü bilmiyordum, durumunu senden öğrenmek istiyordum, merak ediyordum. Onun şehadetini mektubunda okuduğumda, hayatı bir film şeridi gibi gözlerimin önünden geçti. Ahmet'le aynı köyde büyüdük, birlikte yaşadık. Bir gün olsun birbirimizi kırmadık. Hep dost olduk, birbirimize dostça davrandık ve dost kaldık. Çünkü yazgımız aynıydı, aynı özlemleri paylaşıyorduk. Ailelerimiz arasında sıcak ve yakın bir ilişki olmamasına rağmen bu bizim dostluğumuzu engelleyemedi. Köydeyken onunla sık sık birbirimizi arar bulur ve koyu sohbetlere dalardık. Zaman zaman kır gezisine çıkardık. Özellikle ilkbaharda mantarların bittiği dönemde, mantar toplamaya çıkar bir yandan mantar arardık, diğer bir yandan da o dağlarımızın temiz havasını solar, pınarlar üstünde oturup soğuk sular içer, acıktığımızda dağda konaklayan göçerlerin evlerine misafir olurduk... Ahmet'le aynı köyde yaşamamıza rağmen, onun durumu bizden biraz daha farklıydı. Bizim ailemizin durumu o zamanlar iyiydi. En azından bir geçim kaynağımız vardı. Ahmet'in, yoksul bir ailenin çocuğu olması ve küçük yaşta babasız kalması onu hayatın zorluklarıyla erkenden tanıştırdı. Hayatın tüm zorluklarını ve haksızlıklarını daha gencecik yaştayken bedeninde hissetti ve yaşadı. Ahmet yaşamını sürdürebilmek ve var olabilmek için sürekli hayatın zorluklarıyla bir kavga içindeydi. Yoksulluğun kendi yazgısı olduğunu kabullenmiyordu. Bunda bir haksızlığın olduğunu ve bundan kurtulmanın bir yolu olması gerektiğine inanıyordu. Köydeki bu çekilmez yaşamdan ve yoksulluktan kurtulmak için köyü terk edip İstanbul'a gitti. Amaç köydeki çekilmez yaşamdan ve yoksulluktan kurtulmaktı. Bu gayeyle İstanbul'a gitti. Ancak yoksulluk ve çekilmez yaşam adeta beraberinde İstanbul'a gitti, yakasını bırakmadı. Yaşamın zorlukları İstanbul'da daha da kendini gösterdi, hem de en acımasız bir biçimde. Ahmet zorluklar içinde, zorluklarla mücadele içinde yaşamını sürdürmeye çalıştı... İstanbul'da iken Ahmet'le iyi bir dosttuk, o zaman dünyada olup bitenlerden az da olsa haberdar olmuştuk. Bu bizi daha da dost kılmıştı... Ahmet'in Almanya'da ve özellikle ondan sonraki olumlu adımları benim ona karşı olan sevgi ve saygımı daha da arttırdı. Ahmet ve benzeri durumlardakilere olan saygı ve sevgimizi bu şekilde, bir kaç satırlık yazıyla yerine getiremeyiz. Onlar için çırpınıp duruyoruz. Bir kafes içinde ellerimiz, kollarımız bağlı, bir şeyler yapamayışın acısı içindeyiz. Acısını yaşarız ama acılara gömülüp, ağıtlar yakıp yaşamdan bıkmayız. Biz acıları yeni yaşamıyoruz, acılar yaşamımızın birer parçası olmuş, onlarla birlikte yaşıyoruz. Bir şairin dediği gibi: "Üç bin yılın acısıyla etna olmuş yüreğim." Görülüyor ki, acılarımız birikmiş bir volkana dönüşmüş, hem de patlayacak...

Sizin de bildiğiniz gibi Elazığ'da iken bir protesto dilekçesini vermiştik. Bu dilekçeden dolayı hakkımızda (7 kişinin) dava açıldı. Dava, burada, yani Diyarbakır askeri mahkemesinde açıldı, üç duruşmaya çıktık. Dilekçeyle ilgili ifademiz alındı. Dilekçedeki görüşlerin bize ait olduğunu belirttik, yani ifademizi dilekçenin içeriği doğrultusunda verdik... Ancak daha sonra davamız Elazığ askeri mahkemesine devredildi. Elazığ askeri mahkemesi de Erzincan DGM'ne devretti. Erzincan DGM de Diyarbakır DGM aracılığıyla davayı burada (Diyarbakır) yeniden açtı. İşte 30 Mart'ta DGM'de açılan bu davanın ilk duruşmasına çıktık. Duruşma açıldığında önceden hazırladığımız dilekçeyi okuduk —dilekçenin bir sureti de Kürtçeydi—. Yeni verdiğimiz bu dilekçede bundan sonra mahkemelerde takınacağımız tavrı belirtmiştik. Tavrımız bundan sonraki mahkemelerde kendi dilimizde savunma yapmak. Dilekçeyi okuyup duruşma hakimine verdikten sonra artık sorulan sorulara Türkçe cevap vermedik, kendi dilimizle cevapladık. Ve mahkeme heyetinden bundan böyle mahkemeye bir tercümanın getirilmesini istedik. Mahkemede Kürtçe yaptığımız bu konuşmaları, mahkemede bulunan bir görevli (mübaşir) tarafından mahkeme heyetine tercüme ediliyordu. Bu duruşma böyle sonuçlandı. Biz Türkçe ifade vermedik, onlar da Kürtçe ifade vermemizi kabul etmediler. İleriki duruşmanın tarihi de daha bize bildirilmedi. Yani anlayacağın, bundan sonra çıkacağımız her mahkemede savunmalarımızı —yazılı veya sözlü— kendi dilimizle yapacağız. Bunu doğal bir hakımız olarak görüyoruz. Her insanın kendi diliyle savunma yapması gibi doğal bir şey yoktur. Başka dili (Türkçeyi) bilmediğimizden değil, bunun gerekliliğine inandığımızdandır ki, kendi dilimizle savunma yapıyoruz. Mahkeme heyeti; "çok iyi Türkçe konuşmalarına rağmen ısrarla Türkçe ifade vermeyi reddediyorlar" diye tutanaklara geçti. Sanırsam hakkımızda bu konuda; yani Kürtçe ile ilgili yeni bir dava açılacak. Çünkü burada bu konuyla ilgili birçok arkadaşa dava açıldı.

Diğer davamız; yani esas davamız yargıtaya gitmiş ancak ne zaman açılacağı belli değildir. Kanımca fazla sürmez, birkaç ay içinde açılır. Sonucun ne olacağını tabii ki şimdilik bilmiyoruz. Fakat davanın sürekli gıyabımızda sürmesi kararın bile gıyabımızda okunması bir ölçüde davanın bozulması ve yeniden görülmesi için

Devamı 19. sayfada

Tutuklu yurtsever İbrahim Kadah

"Hiçbir Komplo, Saldırı Ve Ceza Bizleri Yıldıramaz"

Alman devletinin biz yurtseverleri tutuklamasının tarihi ve derin nedenleri vardır. Durum hiç de Federal Savcı Kurt Rebmann'ın öne sürdüğü gerekçeler değildir. Bunu görmemek, anlamamak için aptal olmak gerekir. Zira sayın Rebmann'ın iddialarına kargalar bile güler. Hakkımızdaki tutuklama kararı ve iddia edilen gerekçelerin gerçekle hiçbir alakası olmadığı gibi, insani ahlak ve hukuk ilkeleriyle de bağdaşmıyor. Üç ayı aşkın bir süredir tutuklu olduğumuz halde, tek bir kelime olsun ifademiz alınmamış ve bugüne kadar herhangi bir suç unsuru da bulunamamış, soruşturma adı altında süreci uzatmaktan başka ileri gidilmemiştir. Tabii burada TC ile yapılan anlaşma ve pazarlıkları da hesaba katmak gerekiyor. Bizi tutuklamak için sayın Rebmann'ın dayandığı tek bir nokta vardır; o da Türk MİT'nın polis karakolunda yaptığı teşhis ve bir uşağın iftiralarıdır. Sayin Rebmann açıkça bize şunu dayatıyor: "İnsanlık onurunuzu korumaktan vazgeçin." Biz sayın Rebmann'a hayal görmekten vazgeçmesini salık veriyoruz. Çünkü faşist Türk sömürgeciliği tüm vahşetiyle yüz yıldır bu hayalin peşinde koştuğu halde başaramadı ve sonunda acı yenilgisini itiraf etmek zorunda kaldı. Her şeyden önce bütün dünya şu gerçeği iyi bilmeli: Hiç kimse Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesini savunduğumuzu neden göstererek bizi "terörist" ilan ederek yargılama hakkına sahip değildir. Bizi yargılayacak tek meşru bir güç varsa o da halkımızdır. Yani yurtsever Kürdistan halkıdır. halkımız bizi yargılama hakkına sahiptir. Bunun dışındakiler gayri meşrudur ve asla bizi yargılayamaz. Ama sayın Rebmann bu isteğinde biraz iddialı gibi görünüyor, bu iddianın altında yatan nedenleri biraz önce açıkladık, kısaca FAC ile TC sömürgeciliği arasındaki ilişkilerin döğüm noktası Kürdistan meselesi olduğunu söylemekle sadece bir gerçeği dile getirmiş oluruz. En son olarak Alman devletinin TC'den aldığı bazı ihaleler var, TC yetkililerinin Almanya ziyaretleri bazı görüşmelerin yanısıra gizli pazarlıklar ve anlaşmalar var. İçişleri Bakanı M. Kalemli 26 Mart Dortmund konuşmasında bunu resmen açıkladı. M. Kalemli'nin konuşması şöyledir: "Ben Almanya temaslarım sırasında Çalışma Bakanı sayın Blüm ile konuştum. Almanya'da çıkarılması için hazırlığı yapılan yabancılar yasası ile bölücü-yıkıcı faaliyetler konusunda düşünce ve endişelerimi sayın Blüm'e anlattım. Sağlık durumu nedeniyle İçişleri Bakanı Zimmermann ile görüşemedim..." Demek ki, sayın Rebmann'ın bunca çabası boşuna değildir. Çünkü faşist TC sömürgeciliğine verilmiş bir söz ve anlaşma vardır: Bölücülere dersleri verilecektir."

Biraz da tanık olduğumuz uygulamaların bir bölümünü açıklarsak gerçekler biraz daha iyi görülecektir. Alman devleti 15 Şubat 88'de başlattığı operasyonlara büyük bir umut bağlamıştı. Çünkü öylesi planlar ve hazırlıklar yapılmıştı ki, GSG-9 timleri büyük bir güçle operasyonlara başladı. Sokaklarda bile bazı yurtseverleri tutukladı. Gece saat 02'de karakola götürüldüğümüzde, Kürtçe-türkçe tercümanlar kolları çoktan sıvamışlardı bile. Tabii ki burada yanılmamak gerekir. Bu tercümanlar ifadelerimizi almak için değil, sadece "teröristlerin" kendi aralarında yapacakları konuşmaları gizliden rapor etmekle görevliydiler. 16 şubat sabah hücrelerimizin kapıları tek tek açıldı ve bir salona toplatıldık, fotoğraflarımızı çekmek için her birimizin eline bir numara tutuşturuldu; fotoğraf makinası "bozuk" olduğu için fotoğraf çekme süreci bir saatten fazla sürdü. Burada da yanılmamak gerekir, makina bozukluğu bahaneydi, çünkü karşımızdaki aynanın arkasında Türkiye masası kurulmuş, ellerinde dosyalar ve fotoğraflar tek tek teşhir ediliyorduk. Lakin sayın Rebmann da bunu inkar etmedi, hakkımızdaki tutuklama kararlarını açıklarken karakolda birileriyle karşılaştırıldığımızı söyledi.

Gerçekten de hazırlanan senaryonun kendisi tam bir komedi sahnesini andırıyordu. Bizim için özel helikopter bile hazırlamışlardı. Altı kişi helikopterle Köln'den Karlsruhe'ye götürüldük, oradan da hakımızdaki tutuklama kararı okunduktan sonra, arabalarla çeşitli cezaevlerine dağıtıldık ve bizi hücrelere koydular. Benimle birlikte tutuklananlar hakkında bugüne kadar tek bir bilgi almış değilim. Ben 22 günlük açlık grevi ile bize yapılan insanlık dışı uygulamaları protesto ettim. Bu açlık grevi eylemim kamuoyundan gizlendiği gibi, sürekli doktorların, gardiyanların ve Federal Savcılığın mektuplarıyla tehdit edildim. Açlık grevinden vazgeçmemi istediler. Aksi taktirde zorla yemek yedireceklerini söylediler.

Üç aydan fazla bir süredir hücrelerde ve tecritteyiz, diğer tutuklulara tanınan hakların hiçbirisi bizim için geçerli sayılmamaktadır. Tabii ki, bunun gerekçesi de hazır; 129. madde. Bu madde öylesi bir madde ki, insan hakları dışında her şey için geçerlidir. Almanca bilmediğimiz halde ziyaretçilerimizle ya Almanca ya da tercüman aracılığıyla konuşmak zorundayız. Çünkü başımızda bir saniye dahi ayrılmayan siyasi polis pür-dikkat kesiliyor ve tüm konuşmalarımızı not ediyor, dışımızdaki bütün tutuklular görüşmeleri tek bir salonda yaparlarken, biz özel odalarda görüşme yapmak zorundayız. Avukatlarımızla dahi yan yana gelip rahat konuşma olanaklarımız yoktur. Aramızda sürekli bir cemaken bulunmaktadır. Evet bütün bunlar yetmiyormuş gibi, hücrelerimiz sürekli aranıyor, iki satırlık bir yazıya dahi el konuluyor. Dışardan kitap, dergi vb. alma hakkımız elimizden alındığı gibi, hücremizde yazı yazmamız dahi engelleniyor. Adeta dünya ile ilişkilerimiz koparılmak isteniyor. Bana radyo müsadesi verildiği halde, bir buçuk aydır radyomu vermediler. Cezaevi yönetimi bize haftada iki adet türkçe kitap veriyor. Bu kitaplar TC adalet bakanlığının denetiminden geçmiş, romanlar, Atatürk'ün hayatı ve hikayeleri, dini kitaplar vb. gibidir. Kısaca açıkladığımız bu birkaç örnek bile üzerimizde oynanmak istenen oyunların ne olduğunu, bize hangi ahlak ve kültürün aşılanmak istendiğini görmek için yeterlidir.

Alman devleti neyin peşindedir ve nereye varmak istiyor? Yurtsever Kürdistan halkından ne isteniliyor? Neden bizlerlen bu kadar uğraşılıyor? Halkını ve ülkesini sevmek suç veya terörist olmaya gerekçe edilebilir mi? Gerçekten terörizm nedir, terörist olan kimdir, hayatları boyunca hep suç işleyenler kimlerdir? Kendi sınıf ve ulus çıkarları uğruna, ezilen mazlum halkları en vahşi katliamlardan geçirenler sömürgeciler ve emperyalistler değiler midir? O halde ezilen halkların en ufak bir uyanışı ve gelişmesi karşısında, devlet terörünü uygulayan bu güçler neden kendi keplerini bize giydirmeye çalışıyorlar? Çünkü her geçen gün işledikleri suçları daha açık ortaya çıkarılıyor da ondan. Konunun başında da değindiğimiz gibi, halkımızın kaderinde TC sömürgeciliğinin işlediği suçlar kadar en az o oranda Alman devleti de suçludur. İşte hesap verme saatleri yaklaştıkça korkuları daha da artan bu güçler saldırılarını yoğunlaştırarak halkımızı yıldırmak istiyorlar. Bizleri onur ve haysiyetimizi korumaktan vazgeçirtmeye çalışıyorlar. Bizlere teslimiyet politikası dayatılıyor, bizim mücadelesiz, ruhsuz, yoz, kişiliksiz, köle bir insan tipi olmamız isteniyor. Bağımsızlık ve özgürlük davasına sempati duymak emperyalist felsefeye göre terörist olmaktır. Aynı suçlama Vietnam ve Küba halklarına karşı da yapılmadı mı? Bugün Filistin halkı da emperyalislerce terörist gösterilmiyor mu? Peki faşist TC sömürgeciliği de halkımıza karşı aynı politikayı uygulamıyor mu? Hedefler ve amaçlar bakımında da TC sömürgeciliği ile emperyalistler arasında bir fark var mı? Hikaye yine aynı hikaye değil midir? Ama gerçekler çok inatçıdırlar. Hiç kimsenin göz yaşlarına bakmaz, ona ayak uyduramayanlara öylesi bir acı tadtırır ki dünyalarını başlarına yıkar.

Ve nihayet "dağ doğura doğura fare doğurmuştur" misali sayın Rebmann'ın bütün çaba ve uğraşları bir sonuç vermemiş, var olan planlar suya düşmüştür. Büyük bir heyecanla hazırlanan senaryo sahibini utandırmaktan ileri gitmemiş ve başka yere gitmesi de düşünülemez. Gerçeklere savaş açanların treni ne kadar yol gidebilir ki, yalancının mumu yatsıya kadar yanar misali. Sayın Rebmann gerçekleri görüp bu sevdadan vazgeçmeli, yoksa dünyada hiç kimseye yaramayacak bir iki uşağın iftiralarına dayanılarak bir yere varılamayacağı açıktır. Bizde bir ata sözü var: "Kelin merhemi olsa başına çalar" derler, ama sayın Rebmann ince bir buz tabakası üzerinde yürüdüğü için, suya düşen yılana sarılır misali, kendine göre bir melodi tutturmuş gidiyor. Mutlaka bize yüklenecek bir suç bulmaya çabalıyor. Türkiye'deki dosyalarımızı dahi birkaç gün içerisinde getirtdi. Bu gerçeklik bize çok meraklı bir avcının durumunu hatırlatıyor. Ama biz ancak sayın Rebmann'a Hans Holmer'in akibetini hatırlatabiliriz ve tarihte çokça görüldüğü gibi, rüzgar ekenler fırtına biçmişlerdir.

Bizleri insan haklarını ihlal etmekle ve terörizm iddialarıyla suçlayanlara soruyoruz. Bir kaşık suda fırtına koparıyorsunuz. Bunca operasyonlarla nereye vardınız? Bizleri aylarca sorgusuz tutuklayabilecek hangi kanıt var elinizde veya buldunuz? Bunları kimlerden ve hangi kaynaktan aldınız? Bütün bunları neden kamuoyuna açıklamıyorsunuz. Evet açıklayamazsınız; çünkü elinizde gerçeğe yakın, kamuoyunu tatmin edebilecek hiçbir kanıt yoktur. O halde bir anda özgürlük kurtarıcıları rolüne giren sizler, daha ağzımızda bir laf almadığımız halde, bizleri terörist ilan etme, isimlerimizi faşist Türk sömürgecilerine verme hakkını nereden alıyorsunuz, bunu kim size verdi? Hiç kuşkusuz her onurlu dürüst Kürt TC'nin gözünde bir bölücü ve yıkıcıdır. Peki insan hak ve hukuk ilkelerini sakız gibi ağzınızda çiğneyen sizler, bu uygulamalarınızla TC'ye en açık desteği vermiyor musunuz? Yaramaz bir uşağın iftiralarına dayanarak onlarca insanın hayatını tehlikeye atmakla nereye varmak istiyorsunuz? Ki kamuoyuna terörist olarak ilan ettiğiniz insanlardan bir kaçını bıraktınız. Peki yarın bu insanlarımızın başlarına gelebilecek herhangi bir durum karşısında kim sorumlu tutulacaktır? Oyunlarınızın farkında mısınız?

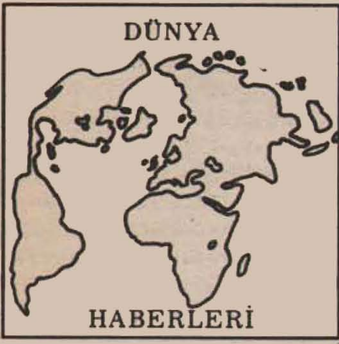
Şunu iyi bilin ki, kimseyi kandıramasınız, Kürt geçmişi yaşamıyor artık. Uyanmıştır ve zorla örülen karanlık perdeleri bir bir kaldırıyor. Her şeyden önce halkımız AĞRI dağı kadar yüce bir önderliğe sahiptir, bu öncünün yüzlerce şehidi, binlerce tutuklusu ve milyonlarca yaşayanı vardır. Hangi güç sırtımızı yere getirebilir ki? İnsan olarak, halk olarak zaten çok şeyimizi yitirmişiz, bundan böyle neyimizi kayb etme korkusuna kapılabiliriz ki, kölelik zincirlerimizden başka?

Biz mazlum Kürdistan halkının çilekeş çocuklarıyız, bugün sesimiz devrimci intikam namlularında Hakkari'den Dersim'e, Diyarbakır'dan Urfa'ya kadar yankılanmaktadır. Kürdistan artık yaşayan bir direniş kalesidir ve sömürgecilere mezar olmaya devam ediyor. Hiçbir baskı ve barbarlık başkoyduğumuz Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi yolundan (ki bu insanlığa giden yoldur) alıkoyamaz ve yıldıramaz. Saldırılar hangi güçten ve nereden gelirse gelsin, tarihte de bütün halkların deneyinde görüldüğü gibi meşru bir hakkın sahibi olan Kürdistan halkı kazanacaktır.

Halkımız ve öncüsü etrafında şaibeler yaratmaya çalışan ve giderek bunu bir yargı gücüne dönüştürmek isteyenlere diyoruz ki: İnsan hak, hukuk ve yasaları bir de bizim halkımız için uygulansın; ama insanlığı, medeniyeti ve uygarlığı ilerleten hukuk yasaları uygulansın, gerici barbarların, Hitler'in, Reagan'ın hukuku değil. Gerçek adalete dayanan ve insanlık için eşitliğe bağlı kalan, kısaca adalet dağıtan hukuk uygulansın istiyoruz. O zaman haklı ve haksız olan, suçlu ile suçsuz olanları gerçek yerlerine oturtmak mümkündür, çünkü günümüzde çok açık olarak görüldüğü gibi bunlar yer değiştirmişlerdir; kimin gücü varsa haklı olan odur ve suçsuz olan yine odur; hep haksız ve suçlular mazlumlardır. Peki sözümona bizi yargılamak isteyenler bunu kabul ederler mi; etmiyorlarsa bizlere hangi çağın hukukunu uygulamak istediğini açıklasınlar. Buna yanaşmayacaklarını çok iyi biliyoruz, çünkü onların sınıfsal ve ulusal çıkarlarının temelinde adaletsizlik yatar. Bu biraz deşilirse, halkların nasıl katliamlardan geçirildiği çıkar ortaya. O halde, tüm haklılığımızla haykırıyoruz. Halkımızı ve insanlarımızı çağdışı bir yaşama mahkum edenler, emeğimizi kanımızı ve zenginliklerimizi kene gibi emenler, ülkemizi zindana çevirenler, düşünce ve duygularımıza zincir vuranlar, halkımızın kanı ve emeği üzerinde işbirliği yapanlar ve kendilerini masum insanlar olarak göstermeye çalışanlar gerçek teröristlerdir. Hesap vermesi gerekenler bunlardır. Birisinin tarihinde Ermeni, Kürt ve birçok halkın katliamı daha tazeyken, diğeri ise 2. Dünya Savaşını başlatarak, elli milyon insanın ölümüne, ve son olarak da Irak'a kimyasal silah vererek 5.000 Kürdün ölümüne sebep olmuştur. Bizleri, cezaevleri kurup insanları tutuklamakla, işkence yapmakla ve öldürmekle suçlayanlar; "halk mahkemeleri" kurarak "suçsuz" insanları yargılayıp cezalandırdığını söyleyenler, tüm ülkemizi zindana çeviren ve cezaevleri ile donatarak halkımızı yediden yetmişe işkenceden geçiren, tutuklayan, idam üzerine idam yağdıranlara destek olup arka çıkanlardır. Alman devletine sormak gerekir, faşist Türk sömürgeciliğine verdiğimiz kurt köpekleri, özel itinayla yetiştirdiğiniz rambolar, silahlar, işkence aletleri, helikopterler, panzerler, fantom uçakları kime karşı kullanılıyor, bugün bunlar kimin hizmetindedir ve ne iş görüyorlar? Bütün bunları gizleyeceğinizi mi sanıyorsunuz, yavuz hırsız misalı, hem suçlu hem de güçlü olup çıkarsınız değil mi! Bütün bu yaptıklarınız yetmiyormuş gibi, hergün halkımıza karşı yeni komplolar kurmakla meşgul oluyorsunuz, havadan sudan bahanelerle operasyonlar yapıyorsunuz; gece yarıları evler, dernekler basılıyor, kapıları kırılıyor, sokak ortasında insanlar tutuklanıyor; cezaevlerinde dahi üzerimizde çeşitli oyunlar oynanmak isteniyor. Bu yaptıklarınızla halkımızı yıldıracağınızı mı sanıyorsunuz? Şunu iyi bilin ki, çok kötü aldanıyorsunuz, zira bugün milyonlarca halkımızın tek şiarı, "Ya Özgür Vatan, Ya Ölüm"dür. Bizleri çeşitli baskı ve cezalarla korkutamazsınız.

CEZAYİR-LÜBNAN-FİLİSTİN:

Cezayir Arap Zirvesinin Kararları Filistin Halkının Lehinde

7 Haziran'da Cezayir'de toplanan Arap ülkeleri zirvesi, Filistin sorununu temel alarak ele alan ilk olağanüstü Arap zirvesi. Zirveye 1979'da İsrail'le Camp-David antlaşmasını imzaladığından dolayı Arap Birliği'nden atılan Mısır katılmıyor. Irak Devlet Başkanı Saddam Hüseyin de İran'la savaşı gerekçe göstererek zirveye katılmadı. Yerine Taha Yasin Ramadan katıldı. Batı Sahra savaşı nedeniyle 12 yıldır Cezayir'le ilişkileri kesik Fas Kralı II. Hasan'ın zirveye katılmasıyla iki ülke arasındaki ilişkiler yeniden kuruldu.

Zirveden önce Cezayir'e giden ve çeşitli Arap ülkeleri temsilcileri, bu arada Sovyet temsilcileriyle görüşen FKÖ başkanı Yaser Arafat, zirvede FKÖ lehine toplu kararın ön çalışmalarını yürüttü. FKÖ, bağımsız Filistin talebini ve bunun uluslararası Ortadoğu Barış Konferansı'nda tüm Arap ülkelerinin görüşü olarak savunulmasını istiyor. Bu Mısır ve Ürdün'ün özerkliği temel alan görüşmelerine set çekmek demekti.

Cezayir Arap Zirvesi, Filistin ayaklanması ve FKÖ'nun bağımsız Filistin talebi doğrultusunda kararlar aldı. Cezayir Zirvesi, İran-Irak savaşı ve Mısır'ın Arap Birliği'ne dönmesi vb. konuları da görüşmesine rağmen, bu konularda bağlayıcı karar almadı.

Kasım '87 tarihinde yapılan Amman Arap Zirvesi'nde Filistin sorunu gündemin üçüncü sorunu olmuş, bu zirvede daha çok gerici Arap ülkeleri etkin olmuştu. Yine Amman Zirvesi, İran-Irak savaşını temel almış, Suriye ve Libya'nın katılmadığı Irak lehine bir bildiriyi yayınlamış, isteyen Arap devletinin Mısır'la ilişki geliştirmede serbest olduğunu karar altına almıştı.

Amman Zirvesi'nin aksine Cezayir Zirvesi gündemin temel konusunu Filistin sorununa ayırması ve Filistin ayaklanması ile FKÖ'nun yanında olduğunu karar altına alması, FKÖ ve radikal Arap devletlerinin önemli bir siyasal başarısı olarak gösterilmektedir.

Shultz'un boş inadı

6 Haziran'da Ortadoğu'ya dördüncü gezisini gerçekleştiren ABD Dışişleri Bakanı George Shultz, bilinen Tel Aviv-Kudüs, Kahire, Amman ve Şam duraklarında İsrail, Mısır, Ürdün ve Suriye devlet yetkilileriyle görüşmeler yaparak başarısız gezisini tamamladı.

Bilindiği üzere Shultz, Ortadoğu'ya iki aşamada gerçekleşebilecek ve Ürdün denetiminde olacak dar bir özerklikle yetinecek Filistin, bunun için de İsrail-Arap görüşmelerinin gerçekleştirilmesi planı ile gidiyor. Daha önceki gezilerinde de ABD planının başarısızlığı ortaya çıkmıştı. Shultz, bunu bile bile ve gezisinden fazla bir şey beklenmediğini açıklamasına rağmen yaptığı ve sonuçsuz kalan bu dördüncü ziyaretine yorumcular fazla anlam veremediler.

Gezinin Moskova Zirvesi'nden sonra olması ve Cezayir Arap Zirvesi'nden önce olması çeşitli varsayımları gündeme getirdi. Fakat Sovyetler'in Kahire Büyükelçisi Gennadi Zhuravlyov yaptığı açıklamada, bilinen Sovyet görüşünü tekrarladı. Sovyetler, İsrail'in işgal ettiği Arap topraklarından çekilmesini, Birleşmiş Milletler'in bu doğrultuda aldığı 242 ve 338 sayılı kararların temel alınmasını ve Filistin sorununun çözümüne yetkili uluslararası bir bölge konferansının toplanmasını istiyor. Sovyet görüşü, bir Filistin devletini içeriyor.

Gerek Sovyet temsilcisinin, gerekse de Shultz'un açıklamaları ve gezi pratiği, Moskova'da Filistin sorunu görüşülmesine rağmen, tarafların Afganistan benzeri bir çözümden uzak olduklarını göstermekte.

Shultz'un gezisinin, Cezayir Arap Zirvesi'yle bağına gelince: Libya resmi haber ajansı **Jana**, geziyi Arap Zirvesi'ne karşı bir provokasyon olarak değerlendirdi ve ABD planına yatkınlık gösteren Arap liderlerini ABD ajanlığı ile suçladı.

Cezayir Arap Zirvesi'nin Filistin halkı lehine aldığı karar, aynı zamanda ABD planının toplu reddi anlamına gelmektedir.

Filistin halkının ayaklanmasında son durum

İşgal altındaki halkın direnmesi hızından bir şey yitirmeden sürüyor. 1967 savaşının yıldönümü dolayısıyla Batı Şeria, Gazze ve Kudüs'te başarılı grev, kepenk kapatma ve boykot eylemleri gerçekleştirildi.

Şimdi de Filistin halkı, 1982 savaşının yıldönümü dolayısıyla eyleme kalkmıştır. 1982 Haziran'ında İsrail, Filistin direnişine saldırmış, Güney Lübnan'ı işgal etmiş, Beyrut günlerce muhasara uçak ve top atışları içinde tutulmuş, binlerce Filistinli ve Lübnanlı bu savaşta hayatını kaybetmişti.

Filistin ayaklanmasının başladığı 1987 sonlarından itibaren kapatılan Gazze ve Batı Şeria'daki okullar tekrar öğrenime başladı. Binlerce gencin bir araya gelmesi anlamına bu gelişme, Filistin direnişinin bir zaferi olarak değerlendirilmekte. Halen 3000 dolayındaki çoğu 18 yaşının altındaki Filistinli genç ve çocuk Necef çölündeki kamplarda tutuklu bulunuyor.

Lübnan'da derinleşen iç çatışmalar, Suriye'nin rolünü artırdı

Güney Lübnan ve Beyrut'un şii semtlerinde İran yanlısı Hizbullah örgütü ile Şii Emel örgütü arasında uzun süredir devam eden kanlı çatışmalar, Suriye'nin arabuluculuğuyla sona erdirildi. Çok sayıda insanın öldüğü çarpışmalar İsrail'in saldırılarına da gerekçe oluşturmuş, İsrail son bir ay içinde dört defa Hizbullah mevzilerine savaş uçaklarıyla saldırıda bulunmuş, bu saldırılarda çok sayıda insan ölmüş ve çok sayıda bina yıkılmıştır.

Diğer yandan Sayda, Sur ve Beyrut'ta Fattah'ın Yaser Arafat ile Ebu Musa kanatları arasındaki kanlı çatışmalar zaman zaman şiddetlenerek sürmektedir.

Çarpışmalar ve Emel-Hizbullah antlaşması Güney ve Batı Beyrut'ta gözlemci olarak konumlanması şartını getiriyor.

Lübnan'daki çatışmalar ve çözümsüzlük bir yerde 1982 öncesini andırıyor. Lübnan direniş güçleri insiyatifi ellerinde tutmalarına rağmen güçlü birliklere gidemiyorlar. Filistin silahlı güçleri hızlı bir toparlanma içindeler. Fakat yine aralarındaki çatışmalar eksik olmuyor.

Bu durum, toparlayıcı ve yönlendirici olarak Suriye'nin rolünü artırıyor. Mevcut durum 1982 savaşında başarı elde eden İsrail ve ABD emperyalizminin aleyhine dönmüştür. Durum bir kısır döngüyü andırmasına rağmen, ortada olan gerçek emperyalizm ve İsrail'in güçlü Filistin-Lübnan-Suriye direniş bloku ile karşı karşıya olduğudur.

O. Palme Cinayetinde Yeni Bir Gelişme

Cinayetin sorumluluğunu PKK'ye yüklemeye çalışan ve bu amaçla Adalet Bakanlığı ile İsveç Güvenlik Örgütü SÄPO bünyesinde özel komisyon kuran Adalet Bakanı bayan Anna Greta Leijon istifa ettirildi.

İsveç'te neredeyse politik bunalım durumuna gelen bayan bakanın istifası doğrudan Palme olayı ile ilgili. Olof Palme, 26 Şubat 1986'da öldürülmüştü. Anna Greta Leijon, o zamandan beri adalet bakanı. Bayan bakan, planlı bir şekilde cinayetten dolayı PKK'yi suçlamış, büyük bir siyasi kampanya ve kovuşturma furyası başlatmıştı.

Bayan bakan, SÄPO ve adalet bakanlığı içinde son derece yetkili özel bir örgütlenmeye gitmişti. SÄPO ve bu özel komisyonun çalışmaları sonunda radyo, basın ve televizyon PKK ile Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi aleyhine sistematik programlar hazırlayarak yayın yapmış, halen dünyada örneği az görünen bir şekilde kontrol altında tutulan çok sayıda yurtseveri tutuklamış ve mahkemeye sevketmiştir.

Bayan bakanın maharetleri ilginçtir. Telefon dinletmekte, mektupları açmakta, takibe aldığı kişileri gizli kameralarla filme almakta ve gizli elektronik aygıtlarla dinletmekte...

Bayan bakan, bunları İsveç devleti ve hükümetinin onayı ile yapıyordu. Bu yöntemlerin CIA yöntemleri olduğu ve CIA'nın SÄPO üzerindeki fiili denetimine kuşku bırakmadığını ortaya çıkarmaktadır.

Aradan iki yıldan fazla bir süre geçmesine rağmen, bayan bakan hiçbir ipucu bulamadı. Bulamazdı da, çünkü gerçek aranacaksa, her şeyden önce maharetli bayan bakanı yönetenler soruşturulmalıydı.

Evdeki hesap çarşıya uymadı. Bazı İsveç demokratları ve gazetecileri, SÄPO'nun provokasyoncu yöntemlerini ve uygulamalarını teşhir ettiler. Yapılanlar İsveç kamuoyunu rahatsız ediyor, İsveç hukukunu ciddi olarak zedeliyordu.

27 Mayıs '87 tarihli **Swenka Dagbladet** gazetesinde **Roger Magnergard**, SÄPO'nun başarısızlığını yazısıyla belgeliyordu. SÄPO eski yöneticilerinden **Krister Hansen**, *"PKK'nin terörist olmadığını, Palme cinayeti ile ilişkisinin bulunmadığını, Kürtlerin tutuklanmasının amaçlı olduğunu"* söylüyordu. Diğer bir gazeteci olan **Thomas Kanger** de *"Kürtlerin Palme olayı ile bir ilişkilerinin tespit edilemediğini, suçsuz oldukları için cezalandırıldıklarını"* yazıyordu.

SÄPO'nun rezaletini belgeleyen bu tür yazılar ve araştırmalar çoğalmaya başladı. Bu yazılarda SÄPO'nun Türk istihbarat güçlerine ve İsveç'e sığınan bazı Kürt ihanetçi gruplarının bilgilerine dayandığı da belgelendi.

Almanya'da yayınlanan **Der Spiegel** (48-49-50 sayılar) dergisi de "Palme soruşturması" dolayısıyla yaptığı araştırmada, *"Palme cinayetinde Kürtlere yönelik iddia fiyasko"* başlığını attı ve İsveç hükümetiyle SÄPO'nun hukuku nasıl komikleştirdiğini yazdı.

İsveç hükümeti ve SÄPO, İveç kamuoyunu PKK ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı şartlandırmayı da beceremedi. Tutuklu ve gözaltına alınan yurtseverlerin haklarını korumak için ciddi bir dayanışma kampanyası gelişti.

SÄPO komplosunun başarısızlığı kurban yemeye başladı. Önce Savcı Zaime ile SÄPO şefi Hans Holmer birbirine girdiler. Zaime, Holmer için "mutlaka gitmelidir" dedi. Holmer de, Zaime'i "sabotaj yapmakla" suçladı... 4 Şubat '87'de bu iki başarısız uzman İsveç Başbakanı Ingvar Carlsson tarafından görevlerinden alındılar.

Sorun burada bitmedi. Çünkü, SÄPO'nun gürültülü kampanyası İsveç kamuoyunu rahatsız etmiş, basını harekete geçirmişti. İsveç'te **Kürdistan Halkının Dostları**'nın inisiyatifi altında, Kürdistan yurtseverleriyle dayanışma kampanyası gelişti.

Bilirkişi olarak devreye sokulan birtakım piyonların gerçek kimlikleri ortaya çıktı. Ayrıca SÄPO-MİT ve SÄPO-CIA ortaklığına dair kanıtlar basında yer almaya başladı. Öyle ki hükümet yanlısı gazeteler bile yapılanların riski konusunda hükümeti uyardılar.

Palme komplosunun sorumlularının ortaya çıkarılamaması ve SÄPO'nun yürüttüğü soruşturmaların daha çok amacın yönünü saptırmaya hizmet ettiğinin ortaya çıkması ve Kürt yurtseverlerine yapılan baskılara karşı oluşan geniş kamuoyu İsveç'te büyük bir hukuki skandala ve hükümet bunalımına yol açtı.

Son olarak iktidar yanlısı bir yayıncı olan Ebbe Carlsson, Adalet Bakanının direktifleriyle oluşturulan özel bir gizli ekibin başında olduğu ve bunun da CIA ile yakın bağ içinde olduğu basına yansıdı.

Muhalefet partileri, sosyal-demokrat iktidarı destekleyen Komünist Parti'nin de desteğini alan bir gensoru önergesi verdiler. Hükümet, Adalet Bakanı Anna Greta Leijon'u istifa ettirerek güven oylamasından çıkmayı hedefliyor.

Sorun bitmiş değildir. Palme olayı ve ardındaki CIA-MİT işbirliği ile geliştirilen SÄPO kovuşturması daha birçok gerçeğin ortaya çıkmasına yol açacak.

Şimdiden varılan sonuç, komplonun sorumlusu olarak PKK'yi gösterme tezi ve kamuoyunu şartlandırma çabasının boşa çıktığını ispatlıyor. Bundan sonra giz halkalarının tek tek çözülmesi, SÄPO-MİT-CIA bağlantılarının ve İsveç'te kullanılan bazı Kürt uşaklarının rollerinin ve iftiralarının ortaya serilmesi beklenmelidir.

Devrimciler, Demokratlar, İlericiler...

Baştarafı 11. sayfada

yorlar.

Yalnız Mehdi Zana ve Cahide Şener cezaevindeki uygulama ve işkenceleri kolordu yetkililerinin yanında açıkça söylüyorlar. Bir gün sonra Milliyet gazetesi Mehdi Zana ve Cahide Şener'in anlattıklarını yazdı.

Mümtaz, Ruşen ve Nazif Kaleli koğuşa dönünce arkadaşlar heyetle ne konuştuklarını soruyorlar. Onlar da konuştuklarını anlatıyorlar. "Neden buradaki uygulama, işkence ve işlenen cinayetleri anlatmadınız" diye sorduğumuzda; "bize eskisi değil, şu anda işkence yapılıyor mu diye sordular. Biz de hayır dedik. Eskiyi sormadılar ki anlatalım..." demişler. Aslında Diyarbakır zindanında heyetler geldiğinde idare itirafçılarla bu tip bitmiş tükenmiş kişileri görüştürüyor. Kamuoyunu aldatmaya çalışıyordu.

Biz Ocak 1984 tarihinde 6 ölü (Necmettin BÜYÜKKAYA, Orhan KESKİN, Cemal ARAT, Yılmaz DEMİR, Remzi AYTÜRK, İsmet KARAK) verdik. Bu şehitlerin kamuoyunda yarattığı etki sonucu Avrupa'dan heyetler Diyarbakır zindanına geldi. Fakat, Mümtaz Kotan, Ruşen Aslan ve Nazif Kaleli; "Diyarbakır cezaevinde işkence yoktur, durumumuz iyidir" diyerek düşmana yardımcı oldular. Mümtaz Kotan diğer devrimci demokratlarla(!) 34. koğuşa gidince oradaki sorumlu arkadaşa "biz bir grup değiliz, biz yurtseveriz, diğer hareketlerin görüşlerini alsanız da bizimkini almanıza gerek yok, siz 40 kişisiniz, biz 4 kişiyiz. Bundan sonra 44 kişi adına konuşursunuz. Siz ne derseniz biz dediklerinize uyarız" diyor. Arkadaşlar da bunu kabulleniyorlar. O dönemde koğuşlar arası ilişki çok güç olduğu için biz Mümtaz'ın durumunu koğuşlara iletemedik. Fakat tüm kitlemiz Mümtaz'ın cezaevindeki geçmişini bildiğinden ona karşı tam kinci davranıyordu.

Mümtaz 34. koğuşta arkadaşların arasına girince arkadaşlar arasında bizimle diğer gruplar arasında sudan bahanelerle çelişkiler yaratıp kitleyi bunalıma sokmak istiyor. Örneğin diğer hareketlerden kişilere Apocularla bütün hareketler birbirlerinden adam öldürmüşler. Bunlarla aynı koğuşta, aynı komünde yaşanmaz diye propaganda yapıyor. Aynı görüşünü bir toplantıda söyleyince Özgürlük Yolu'ndan Nazif Kaleli; "ben Mümtaz'ın görüşüne katılmıyorum. Dışarda birbirimize silah sıkmış olabiliriz. Ama biz aşiret kafasıyla hareket etmiyoruz. Biz koğuşun durumundan memnunuz" diyor. 34.koğuş 90 kişinin bulunduğu bir koğuştu. Mümtaz bu koğuşta çelişkileri derinleştirip bizle diğer hareketleri birbiriyle karşı karşıya getirmek bu temelde ortak yaşamı parçalamak istedi. Fakat onun bu oyununu diğer hareketlerden unsurlar da sezdiğinden Mümtaz tam deşifre ve tecrit oluyor. Ve burada ortak yaşamdan ayrılıp Ruşen ve diğer iki Rizgariciyi alıp 2. koğuşa gidiyor. Diğer koğuştaki Rizgaricileri orada topluyor.

Sonuç olarak Diyarbakır cezaevinde yıllarca çile çeken, halkın davasını en zor kuşullarda ne pahasına olursa olsun savunan biz tutsakları en fazla rahatsız eden sorunlardan birisi cezaevi mücadelesinde tutumları olumsuz olmuş kişilerin dışarı çıktıklarında kendilerini, utanmazca, zulme direnen kahramanlar gibi göstermeleridir. Hatta içlerinde kitap yazmaya yeltenenler olduğunu dahi duymaktayız. Kendi rezilliklerini mi yazacaklar? Yoksa bir halkın mücadelesinin mirasını bireyci ve bencil siyasi çıkarları uğruna düşünce kalıpları içine mi sokacaklar?

Bu kişilerin tümüne yakını PKK tutsakları ve onun kahraman önderleri olmasaydı bırakalım siyasi kişiliklerini insani kişiliklerini dahi yitirmiş olacaklardı. Bugün bakıyoruz PKK'ye çok borçlu olan bu kişiler PKK'ye saldırarak kendilerini gündemde tutmaya çalışıyorlar. Böylelikle PKK'den hoşnut olmayan çevreler ve Avrupa ülkelerinin belirli odaklarınca ciddiye alınacaklarını sanıyorlar herhalde. Diyarbakır cezaevindeki rezilliklerini de unutturmayı umuyorlar. İşte bu tutumlar biz tutsakların emeğine, kanına, canına en büyük saygısızlıktır. Diyarbakır cezaevi hakkında olumlu olumsuz tek kelime konuşmaya hakları olmayan bu tür kişilerin edepsizce demeçler verip ahkam kesmeleri ülkemiz ve dünya kamuoyunun bu kişilerin cezaevi yaşamını bilmemelerinden kaynaklanmaktadır. Başkalarının bilgisizlikleri üzerinde bir an gelip bloklaşarak kalabalık bir topluluk arasında çırılçıplak kalmışlar. İşte Diyarbakır'dan çıkıp caka satanların geleceği de böyle olacaktır.

PKK'ye saldırmak birçok çevrece sempatiyle karşılanabilir. Hele yaşadıkları mülteci ortamında itibar da görebilirler. Ancak bunlar halkımız ve onların yiğit evlatları gözünde kişiliği olmayan bukalemunlardır. Zor koşullarda Kürt ve Kürdistan lafından vebadan kaçar gibi kaçan dışarı çıkınca en zor koşullarda bu kavramlara sahip çıkan halkın kurtuluşuna ve sosyalizme inancını mahkeme kürsülerinde, dağlarda bangır bangır bağıranlara saldırıyorlar. Bu kadar yozlaşma ve saygısızlık bir insana daha kötü şeyler de yaptırır. Hele cezaevinde, dağlarda direnenleri PKK önderliğinden ayrı görmek bu insanların bilimden zerre kadar nasibini alamadıklarını gösteriyor. Cezaevinde ve dağlarda direnen en başta PKK Önderliğidir. Bu kişilerin toplamının kilosu kadar siyasi savunma yaptılar ve direndiler. PKK önderliğinin direktifini yerine getiriyorlardı. Ancak Mümtaz, Ruşen vb. lider geçinenler, önder kadrolar ise teslimiyeti ve uslu durmayı öneriyorlardı. Bunların bırakın Diyarbakır adına konuşmayı, dışardaki siyasi gelişmeler adına konuşmaya bile hakları olmadığı gibi, başta halkının olmak üzere tüm insanlığa saygısızlıktan başka bir şey değildir. Bu durumda olan insanların neden PKK'ye saldırdıkları açık değil mi? Eğer bugün hala demeçler veriyor sağa sola laf atıp ortalıkta dolaşıyorlarsa bunun nedeni yukarıda belirttiğimiz gibi insanlığın, Kürdistan yurtseverlerinin ve demokratlarının bunlar hakkındaki bilgisizlikleridir. O halde bunların kim olduğunu, Diyarbakır'da neler yaptıklarını öğrenelim!

Şimdiye kadar Mümtaz, Ruşen ve benzerlerini teşhir etme yolunu seçmedik. Çünkü cezaevi koşullarının onların düşüncelerinde bazı değişmeler yarattığını sanıyorduk. Cezaevindeki PKK'lilere yaklaşımı böyleydi. Eskisi gibi ön yargılı ve art niyetli değil de biraz dürüst yaklaşım içine girdiklerini sanıyorduk. Meğer bu tutumları cezaevinden dışarı çıkana kadarmış. Dışarıya çıkıpta siyaset tüccarlığına tekrar başladıklarında PKK'ye saldırmanın yarattığı kârdan faydalanma yolunu seçmişler. Çünkü çeşitli burjuva ve küçük burjuva çevrelerinde yer edinmenin en kolay yolu PKK'ye saldırmaktır.

Şu da bilinmelidir ki, biz zindanlardaki PKK tutsakları, eski Rizgari şefleri ve benzerlerini teşhir etme konusunda izlenilen yolu eleştirmek bir yana şimdiye kadar ortalıkta dolaşan bu tür edepsiz inkarcı küçükburjuva teslimiyetçilerinin neden hala susturulamadığına üzülüyoruz. Bunların konuşacak neleri kalmış ki?

Saygılarımızla
Mustafa Karasu,
Selim Çürükkaya, İdris Güzel,
Ali Serçek, Mehmet Tanboğa,
Bedrettin Kavak

"Yazgımız Aynıydı, Aynı Özlemleri...

Baştarafı 16. sayfada

bir gerekçedir. Yani bu dava bir emrivakiyle sonuçlandı. Bakalım yargıtayda da aynı durum sürecek mi? Aksini pek düşünmüyorum. Ancak kendi yasalarına göre de olsa bazı formaliteleri yerine getirmeleri gerekiyor. Ancak bu temelde davanın bozulmasına ve yeniden görülmesine gidilebilir. Davanın tümden bozulması ve yeniden görülmesi dışında tek tek kişilerin, yani bazıları bozulup yeniden görülebilir. Benim için bu ihtimal çok uzak görünüyor. Gerçi bu durumlarla ilgili görüşlerimi daha önce sana yazmıştım, tekrarlamaya gerek yok, nasıl olsa bu vb. konulardaki tavrımı biliyorsun.

..., buraya kadar yazdıklarımı bundan bir ay önce yazmıştım. Ancak yazıtımı tamamlamadan bize mektup cezası geldi. Bu durumu biraz açayım:

Mektubunu 21 Mart'ta aldım. Cevabı, mahkeme durumunu da yazmak için 30 Mart'ta ertelemiştim. Mahkemeden döndüğüm akşam yazıtıma başladım. Ancak yazıtımı tamamlayamadan, 1 Nisan'da bize mektup cezası geldi. Ben de yazıtımı kaldığım yerde bıraktım. Bir aylık bir süreden sonra kaldığım yerden Nisan içinde olup bitenleri de ekleyerek yazmaya çalışacağım. Yani bu paragraftan önceki yazı Nisan ayından önceki yazıdır, değiştirmedim. Tabii o yazıdan sonra bir açık görüşümüz oldu.

Bize verilen mektup cezasının nedenine gelince:

Bir aylık mektup cezası bıyık bıraktığımızdan dolayı verildi. Bıyık sorununa yazıtım içinde değinmiştim. Onu yazdığımda ceza gelmemişti. Yani yönetmenliğe aykırı bıyık bıraktığımız için bize bir aylık mektup cezası verildi.

Buradaki açlık grevi içinde M. Emin Yavuz'u yitirdiğimizi duymuşsunuzdur. Bu arkadaşla 36. koğuşta tanıştık. Daha sonra birlikte 35. koğuşa geldik. Daha önceki sayfalarda değindiğim sorunlardan dolayı açlık grevine gittik. Açlık grevi süresi içinde bu arkadaşı yitirdik. M. Emin Yavuz'un Annesi de 23 Nisan münasebetiyle yapılan açık görüşe gelmişti. Bir oğlu daha var. Bizim koğuştadır.

..., biraz önce senden bir mektup aldım 21 Nisan tarihliydi. Tabii aldığım gibi okudum, Şamil de okudu. Ayreten diğer arkadaşlar da okudular. Biliyorsun biz bu konularda özel veya ayrıcalıklı davranmıyoruz. Özellikle bu tür mektupları isteyen arkadaş okuyabilir.

Bizim bura sivile devredilecek. Askerler gidecek yerine siviller gelecek. Bu devir işlemleri ve formaliteleri aslında tamamlanmış. Yalnız fiili olarak devir işi kalmış. Bu da fazla sürmez. Söylediklerine göre pazartesi (9.5.88) devredecekler. Zaten buraya sivil gardiyanlar gelmişler, alışmaya çalışıyorlar, ama resmen göreve başlamamışlar. Gazetenin birinde; "Diyarbakır cezaevinin sivile devredilmesi, tutuklular arasında sevinç yarattı" diye yazıyor. Bu, tamamıyla gazetenin kuruntusudur. Pratikte böyle bir şeyin olmayışıyla birlikte, anlayış olarak da bizim açımızdan bir şey ifade etmiyor. Sonuç olarak her iki kapı da aynı yere açılıyor. Kıyafet değişikliği özü değiştirmiyor.

Buradaki arkadaşların durumu iyidir, selamlarımızı yaz diyorlar. Tek tek yazmak biraz masraflı iş oluyor. Hepsinin sana ve arkadaşlarına selamları var.

Burada yazıtımı noktalarken en iyi dileklerimle selamlarımı sunar, uğraşlarınızda başarılı olmanızı dilerim. Ayreten oradaki arkadaşlarına da dostça selamlarımı iletirsin. Mektuplarınızı bekleriz.

5.5.88
Hasan Baraçkılıç.

17 Mayıs Dörtler Eylemi...

Baştarafı 2. sayfada

nı vurmaya başladılar. Ama nedense ne cezaevi idaresinden gelen var, ne giden. Oysa hiç beklemediğin bir anda, gece yarısı yüzlerce gardiyan ellerinde sopalarla koğuşlara girerdi. Ama o gece kimse gelmiyordu, gelmediler de.

Ve daha dolu gelir isyan.
Büyür kavga,
büyür güneş,
büyür toprak
ve kan gölcüğü olur gözlerimiz.
Umuttur
tutuduğumuz alevler içinde.
Yanar ha yanarız,
paramparça avuçlarımız

Ateşin dumanı bütün cezaevini kara bir bulut gibi kaplamıştı. Ve nihayet cezaevi idaresi subay ve gardiyanlarıyla birlikte geldiler. Önce içeri girmediler. Korkuyorlardı. Aralarında cezaevi iç emniyet amiri Esat Oktay Yıldıran da vardı. Sonra bir isyan olmadığını anlayınca koğuşa girdiler. Ve tüm bedenleri yanan dört yiğit insanı bataniyelere koyup hastaneye kaldırdılar. Ama hepsi de komadaydı, öleceklerdi ve nitekim akşama doğru Eşref ve ardından Necmi hayatını yitirdi. Ardından Mahmut ve en sonunda Ferhat'ı kaybettik.

Sabah saat 9.00 koğuşa bir askeri savcı geldi. Önce koğuşu gezdi. Gitti eylem yerini inceledi. Bir ara savcının; "Bunlar nasıl insanlar, nasıl bir iradeydi bu" diyerek hayretini dile getirdiği görüldü. Görülen başka şeyler de vardı. İşkencecilerin bu soylu ve onurlu eylem karşısında boyun eğişleri...

4 yiğitin, 4 onurlu insanın bir de eylem öncesi yoldaşlarına başlıklı son söz bildirisi vardı. Orada kısa ve öz olarak neden böyle bir yola başvurduklarını açıklıyorlardı. Eylemin amacı Diyarbakır askeri cezaevinde sürdürülen işkencelere son verilmesi ve sözde samimi itiraf adı altında yapılan haksızlıkların ve itiraf için kimseye işkence yapılmaması ve son olarak da bildiri şu tümcelerle bitiyordu:

"Halkımızın ve dünya devriminin umutları olduğumuz için bu protesto eylemini koyuyoruz."

"Kahrolsun Sömürgecilik!"

"Ferhat, Necmi, Mahmut, Eşref"

Bu bildiriden cezaevi idaresinin hiçbir haberi olmadı. Eylem anında bırakıldığı yerde okutulup imha edildi.

Bugün bile bütün sıcaklığıyla yüreğimizdedir.

Ölümsüzleşmelerinin 6. yılında Onları bir kez daha saygıyla anıyoruz.

Mehmet Tanboğa
İdris Güzel
Urfa Kapalı Cezaevi 1. Koğuş

Impressum:
M. Atar
Göttinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Berxwedan
c/o Feyka-Kurdistan
Postfach: 15 31
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG.-Bonn
Konto Nr: 12 05 24 21 00
BLZ: 380 101 11

Avustralya	3.—	$	Hollanda	3.—	hfl.
Avusturya	18.—	s.	İngiltere	0.80	£
Belçika	60.—	bfr.	İsveç	6.—	skr
Danimarka	8.—	dkr.	İsviçre	2.50	sfr.
Fransa	6.—	ff.	Norveç	10.—	nkr

Metelokên Kurdî

Mirovê bê welat mîna çûka bê per û bask e

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

NAZIM HİKMET

Bu yıl büyük şair Nazım'ın 86. doğum yıldönümü anılıyor. Nazım üzerine kampanyalar, toplantılar bugün Türkiye'nin gündeminde en çok dikkatlerin yoğunlaştırıldığı noktalardan biri. Nazım Hikmet, özel olarak hatırlatılmaya ihtiyaç duyulmayan, kendisini unutulmamak üzere Türkiye tarihine maleden bir isimdir.

Ancak Nazım'ın, adına yazılanlara-söyleyenlere, bugün de sürdürülen kampanyalara rağmen yeterince anlaşıldığını söylemek mümkün müdür? Burada sözkonusu olan Nazım'ın büyük sanat gücü de değil. Nazım'ın içinde bulunduğu dünya görüşü itibariyle, sanat mutlaka bir sınıf gerçeğine dayandığında, bir sınıfın çıkarlarını ifade ettiğine göre, Nazım'a Türkiye'deki sınıf mücadelesi gerçeğinden bakmak, onun gerçeğini bu zemine oturtmak gerekiyor.

Nazım Hikmet'in, Türkiye'nin büyük dramını kendinde en iyi yansıtan bir şahsiyet olduğunu söylemek yanılgılı olmayacaktır. O, belkide bu gerçeği kendisinde en çok ifade etmeyi sağlayan şahsiyet olduğu içindir ki, aynı zamanda bir tarihin anlatımını kendisinde gerçekleştirerek, unutulmaz bir isim haline gelmiştir.

Nazım için övgü sözlerine gerek yok. Çünkü onun buna ihtiyacı yok. Sadece Türkiye'de değil tüm dünyada özellikle sanatsal alanda kendisini kabul ettirmiş, kendi dalında bir otorite olan Nazım için fazladan söz söylemeye gerek yoktur. Ama şuna ihtiyaç vardır: Mademki onlar, yaşadıkları günde insanlığı geleceğe çağıran ve yaşadıkları günü geleceğe aktaran insanlardır, o halde temsil ettikleri gerçeğin doğru yorumu için irdelenmelidirler.

Nazım'a bu açıdan bakıyorum. Onu, yaşamı ve eserlerinin bütünlüğü içerisinde ele aldığımda Türkiye'deki "sosyalizm"in eleştirisinde ve özellikle bunun sanat alanına yansıyışında mutlaka değerlendirilmesi gereken bir halka olarak görüyorum.

Nazım Hikmet, Bolşevik ihtilalı dalgası Rusya'dan tüm dünyaya yayıldığında bunun etkisini en çok duyan ve sosyalizmi temiz yüreklilikle seven Türk aydınlarından birisidir. O, Türk halkının gerçekten özgür yaşamasına inanmış ve bunu sosyalizmde görmüştür. Bütün yaşamını buna adadığı da bir gerçektir. Ne var ki, sanatçı yüreğinin duygusal sevgisini aşmış, sınıf mücadelesiyle bütünleşen, kemalist burjuvazinin Türkiye proletaryasının başına ördüğü ağdan kurtulmasını sağlayabilecek bir çıkışın sesi olma gücüne erişememiştir. Tam tersine, Nazım da kendi amaçlarına rağmen, bu ağın içerisinde kalarak, kendi şahsında Türkiye aydını ve sosyalistlerinin çelişkisini sembolize etmiştir.

Türkiye'de sosyalizmin bilimsel temellerine oturtulamadığı, bir aydın hareketi olmaktan öteye varmadığı özellikle vurgulanması gereken bir gerçektir. Kendi sınıf temeline oturmayan bir hareket ise daha başlangıçtan başka sınıfların hakimiyettinde olma kaderini çizmiş demektir. Burada Türkiye sosyalist hareketinin eleştirisine girmek mümkün olmasa da, Nazım Hikmet'i tanımlayacak ifadelerin bu gerçekten uzaklaşarak bulunamayacağını söylemek gerekir. Üstelik, bu bağdan kopuş, Nazım'ın tanımından da kopuş demektir.

Türkiye sosyalistlerince Kemalizmin doğru tahlilinin yapılamaması 1920'lere varıldığında, Türkiye sosyalistlerine çok pahalıya patladı. TKP önderlerinden Mustafa Suphi ve arkadaşları Karadeniz'de Kemalizm tarafından yutuldular. Proletarya önderliğine soyunanların, Türkiye'deki sınıf mücadelesi gerçeğine soyut yaklaşımından kaynaklanan bu durum, geride kalanların Kemalizm tarafından teslim alınmasıyla birleşince günümüze kadar uzanan bir tasfiyecilik hareketi zinciri oluşturldu. 1920-30'lardan bu yana tek tek bazı isimler bu zincirin bir halkası olmamaya çaba gösterseler de, sosyalizmi kendi sınıf temeline oturan bir hareket haline getirmenin bir ön halkası olma gücünü de gösteremediler. Kemalizm politik alanda parçalanmadığı, özgür sınıf hareketi geliştirilmediği için bu durum etkisini kaçınılmaz olarak her alana da yansıttı. Türkiye'de kültür ve sanat ve sanatçı bunun en net aynası gibidir. Hele hele 12 Eylül koşullarında bu en uç noktada kendisini ele vermiştir. Bu perspektiften bakıldığında, Nazım Hikmet'in yeri nedir? O, Türkiye işçi sınıfının ufkunun karartıcısı olan Kemalizm perdesini, işçi sınıfının gözlerinden indirmeye ne kadar çaba sarfetmiş, buna ne ölçüde güç göstermiştir?

İşte buna olumlu bir cevap veremiyoruz. İşte onun dramı da bu noktada. Nasıl ki, Türkiye sınıflar gerçeğine ve sosyalizm mücadelesine bilimsel gerçeklikle bakamayış TKP önderlerini gözlerinin önündeki büyük komployu göremeyecek kadar miyoplaştırmışsa, Nazım'da aynı gerçekliğin içindedir. Şiirlerinde sosyalizme bir çağrı vardır, sevdirir sosyalizmi, insanları karamsarlığa değil umuda sürükler götürür, ama bütün güzel umutlarını, kafasındaki kavgayı yıkmak üzere olan bir canavarın karnını deşerek aydınlığa çıkması gerektiğini gördüğünü ve gösterdiğini söylemek onun açısından da mümkün değildir. Bu çelişki bütün yaşamına damgasını vurur, acı çeker onun acısı bu noktadadır.

Ve elbetteki Nazım Hikmet her şeye rağmen bir feryattır, bir arayıştır. Kendi halkının acılarını yüreğinde en çok duyan, bunları türküleştiren bir ozandır.

Nazım'a Kürdistan'dan baktığımda, onun gerçekliğine biraz daha yaklaştığımı görüyorum. Nazım, Küba'dan Afrika'ya kadar bütün dünya halklarını dizelerinde ne güzel konuşturuyor. Ama Nazım'da Kürdistan yok. Nazım Kürdistan'ı tanımıyor, o nedenle ki kendi sesini Kürdistan'ın sesine katamıyor. O zaman satırlarında Afrika halkının türküsü yavaş yavaş yavaş duyulmaz hale geliyor. Sosyalizm için mücadeleye, yüreklerini güneşe katmaya çağırdığı Türkiye proleterleri ellerinin havada-boşlukta kaldığını görüyorlar. Çünkü Türkiye'de güneşe giden yol, bütün dünya proleterlerinin ve sömürge halklarının yüreklerinin birleştiği güneşin zaptı, Kürdistan üzerindeki Türk sömürgeci egemenliğinin yıkılmasından, Kemalizmin paramparça edilmesinden geçiyor. Ve işte burada Nazım, herkesi içinde yanmaya çağırdığı güneşten uzaklaşıyor..., uzaklaşıyor. Onun bu uzaklığını yakalamak, onun gerçekliğine ve onun şahsında da Türkiye sosyalist hareketinin gerçekliğine en çok yaklaşmaktır.

Nazım Hikmet için sürdürülen kampanyalar ortamında, bir demokrat olarak Nazım'a, Nazım'da gerçeği yakalamak çabasıyla yaklaştım. Burada bir noktayı özellikle vurgulamak gerekir: Bugün 12 Eylül faşizminin gölgesinde kendilerine yer tutmaya çalışan sol siyasiler, yazarlar, çizerler, sanatçılar Nazım'a en büyük saldırıyı yapıyorlar. "TC" vatandaşlığı için mücadele kampanyası içinde gerçekte kendilerinin faşizmle uzlaşmasını, Türkiye proletaryası ve halkına ihanetlerini meşru göstermeye çalışıyorlar.

Hayır! Her şeye, Kemalizmin zırhını delememiş olmasına rağmen Nazım, bu değildi. Kimse unutmasın ki, Nazım'ın dün yoldaşım dese de, Kemalizme sığınıp alçakça ihanet yolunu seçenlere karşı takındığı bir tutum vardı. Nazım o yolu seçmediği için "vatan haini" oldu. Nazım Hikmet'in TC vatandaşlığından atılmış olması onun için bir "haksızlık" değil, onurdur. Onun, günümüzün büyük ihanetinin örtüsü haline getirilmek istenmesi asla kabul görmeyecek ve affedilmeyecektir.

Nazım'a, burjuvazinin bayrağının dalgalandığı değil, faşizmin ve sömürgeciliğin kara şalının kaldırılıp atıldığı bir Türkiye vatandaşlığı için mücadele, kalemlerde, fırçalarda ve türkülerde bu özlemin anlatılması gerekir.

F. Yalaz

ŞIVAN Û ZERÊ

Diyar

—4—

—Aho! Zerê! Mala te tu ketî xema çê! Ez ne bê çekim, çeka min heye. Çeka min billûra min e. Kengê te dengê miqama hewarê bihîst ji billûra min, hinge bizanibe ku cerdevan hatine. Wê gavê tu dikarî gelê zomê pê bihesînî.

—Dê nexwe başe Şivanê min, bila qewlê min û te ev be. Bi xatirê te, eve ez diçime malê.

Bi xatirxwestinê, Zerê bera xwe da malê. Çû bin reşmala xwe de raket. Di wê heyamê de giya jî li dora zomê kêm bibû. Sê-çar roj tê re buhurîn, çêrî ji bo pez li dora zomê nema. Şivan bêçare ma ku, pezê xwe bibe dûriyan. Dû-sê caran pezê xwe bir û li hewêzên dûr ma. Dema heyanê, gava ku rojê dihilat, dîsa dianî pişteroja caran, ango cihê berê. Lê cerdevan ji çiyê, bi dûrbînan didît ku, li ba pez, Şivanek tenê bi serê xwe û billûra xwe, nêzîkî pênc seetan dimîne. Pezê xwe digerîne. Şivantiyê bi serê xwe dike. Cerdevan heyranî vî Şivanî man. Lê dîsa jî şêwr û meşêwra xwe kirin, ku bi şev bên Şivanî. Wî bikujin û pezê wî bibin. Ew li ser vê daxwaza xwe man. Şivan jî danê êvarî kete pêşiya pezê xwe û dest bi lêxistina billûra xwe kir. Bû kal-kala pezê wî. Ji alîkî pezê wî diçêriya, ji aliyê din li du dengê billûrê diçû ber bi hewêza şevê. Şivan, li kendalekî Çiyayê Çarçelê pezê xwe hewêz kir. Dure reşî kete erdê. Demek ji şevê buhurî, cerdevan derdorên pez û Şivan girtin. Şivan dêhna xwe dayê ku, gelek mirov dora wî girtine. Şivan deng li wan kir:

—Lo hun kîne! Hun çi kes in?

—E min!..

—Ez we nasnakim, hun kîne, xwe ji min re bêjin.

—Em cerdevan in. Hatine pezê te bibin. Xwe tev ne de. Çeka te hebê, çeka xwe dane!

—Hun baş dizanin ku çeka min nîne, lewra hun wusa bi kotekê têne ser min.

—Tu tenê yî?

—Belê ez bi tenê me.

Cerdevanan pez ji hewêzê rakirin. Şivan girtin û destên wî girêdan û çûn. Lê belê cerdevan kirin û nekirin, nekarîn pez bi rê bixin. Ji ber ku, Şivanî, pezê xwe hînî billûrê kiribû. Dengê billûrê nehatiba, pez diçêrî û nediçû. Şev, ber bi beyanê ve diçû. Cerdevan rind zanîn ku, nikarin pezî ji zozanê dûrbixin. Di nava hev de şêwra xwe çêkirin. Wan dizanî ku pez bi dengê billûrê rêvediçe. Bêçare man ku destê Şivên vekin û wî bidin pêşiya pez:

—Şivano! Pezê te bi çi rengî li du te diçe?

—Li ser dengê billûra min li du min tê.

—Ka were bikeve pêşiya pez, lê dengê billûra xwe gelek bilind neke!

Şivanê ku hebekî azadî di nava destê wan de ji xwe re dît, ê din keyfxweş dibû, ji ber ku dê kilama hewarê lêxistiba. Şivan kete pêşiya pez û dest bi billûra xwe kir. Lê Şivan kilama şevînê lêdixist, daku pez li dora wî li hev bicive. Pezî xwe li dora wî komkir. Cerdevan dêhn û bala xwe danê, hay lo... her pezek çû bi derekêve, hema bi lez Şivan girtin:

—Me ji te re got ku, pezî bi rê bixe! Me ji te re negotiye ku bicivîne. Tu çi dikî lawo!..

—Hun wekî min bi pezê min nizanin û nasnakin. Heke pezê min birçî be, li du dengê billûrê nayê. Divê hun hebekî bêhna xwe fireh bigirin. Bila devekê biçêre, vêca ez wê çawa bînim serhev, hun wê hingê bibînin.

—Nexêr em dereng ketin. Derenge, zu bîne serhev!

—Başe ez tênim serhev. Belê zubizu nayê serhev, ez baş dizanim.

—Lezke! Zu, zu...

—Başe! Ez dixwazim herim ser wî kevirî.

Şivan çû ser kevir. Dest bi kilama hewarê kir. Bû kalkala pezê wî. Lê ev miqam, miqamekî nûh bû. Lewma pez jî dikalî û dinaliya, lê nedihat serhev. Cerdevan gotin:

—Hê hê... Ev me dixapîne. Hewarê dike zomê!

Cerdevan xwe komkirin. Şêwr li nava xwe danîn. Gotin hev; "Şivan civanokên xwe li me dike. Baştire ku em Şivan bikujin û pezê xwe kombikin biçin." Lê hinekan nepejirand. Gotin, "Heke em Şivan bikujin, em nikarin pezî bibin." Şivan jî li ser kevirî rawestiyî mabû. Her zedetir miqamê hewarê lêdixist û nediguhurand. Bi vî awahî xwe radigirt. Hinek ji cerdevanan got; "Bila kilama xwe biguhurîne, çêtire ku em wî nekujin. Lê em tiliyeka wî jêbikin. Wê miqam jî bê guhartin." Li ser vê yeke lihevdu hatin û gazî Şivên kirin:

—Kuro Şivano!

—Belê we çiye?

—Ka were xwarê! Were ser vî kevirî!

—Dê hedarê bikin, pezê min hêdî-hêdî tê.

—Dibêjine te were xwarê, lê zu!

Şivan, ji ser kevirî dakete jêr. Çar mêran Şivan girtin. Xencera xwe anîn der. Tiliya Şivan a celeve (duwemîn) jêkirin û gotin.

—Vê carê miqamekî din lêxe ha!... Zu bikeve pêşiya pez, bilezîne!..

Şivan kete pêşiya pez. Lê dîsa jî hewarê lêdixist, belê bi kûr, bi dilekî şewitî. Ji ber ku tiliya wî hatibû jêkirin, miqam jî bi tiliyeka kêm, mîna ku xeyidiye, dihat guhan.

• • •

DÛMAHIK HEYE

Pîkoliyên nuh li girtîgehan

Destpêk di rûpela dawî de

warê de hikûmet rexne kir û bicihanîna mafên mirovan xwest. Hîkmet Çêtin, piştî hevdîtinekê digel malbatan vê duxuyaniya xwe da eşkere kirin.

Provakasiyona li Aydinê, û pîkoliyên ku dure birêketin, rûçika rejîmê ya derî mirovahî datînin holê. Ev provakasiyon ne ya yekemîn e. Berî niha li Amedê, Eskîşehîr û Sînopê jî hatibû ceribandin.

Lê tu pîkolî û hingavtin nekarîn berxwedana girtiyên endamên PKK ya ji bo rûmetiya mirovahiyê, bişikînin. Dîliyên şer ên di hucran de, bi berxwedana bi neynûk û mejiyên xwe, faşîzm berûpaşve birin, hinde maf ji xwe re bidest anîn, hevkariyeka mezin derxistin holê, û girtîgeh qulibandin dibistanekê.

Mêtingeriya faşîst jî êrîşî vê rastiyê dike. Armancên mêtingeran diyar in: Dixwazin berxwedana dîliyên şer bişikînin, ku berpirsiyarên Têkoşîna Rizgariya Netewiya Kurdistan in.

ESKÎŞEHÎR:

Komek ji girtiyên li Aydinê anîn girtîgeha bajarê Eskîşehîrê. Mêtinger ji bo rawestandina berxwedanê, girtiyan kirin hucran. Di nav girtiyên hucran de, Muzaffer Ayata û Alî Riza Altun jî hene.

Berpirsiyarên girtîgahê, êrîşek birin ser hucran û hucran sehkirin. Hemû tiştên girtiyan tarûmar kirin. Dest li ser hinekan jî danîn. Xwendina pirtûkan qedexe kirin. Dîtina hejmareka rojnama "Serxwebûn", ji bo vê pîkoliya xwe kirin hicet.

Dîliyên şer xebata xwe dikin, ku li vir jî provokasyonek neyê birêve birin. Lê ji ber ku derfeta hevdîtinê nîne, ne gengaze ku em nûçe ji girtîgehê bi firehî bistînin.

DÎLUK (ENTAB):

Di destpêka meha Gûlanê de dîliyên şer li bajarê Dîlukê dest bi berxwedanekê kiribûn. Lê berpirsiyarên qirtîgehê, naxwazin wan mafên ku di girtîgehên din de bo girtiyan hatine pejirandin, li vir bipejirînin. Hînkar; li Dîlukê xwendina pirtûkan û guhdarkirina radiyo qedexe ye. Ev qedexe jî bi dijwarî dihên berdewam kirin. Ev jî diyar dike, ku berxwedana li Dîlukê wê ji nuh ve bilind bibe.

AMED (DIYARBEKIR):

Li Amedê hatibû duxuyanîkirin, ku destpêka meha Gûlanê de girtîgeha leşkerî teslîmî ya nefermî hatiye kirin. Lê di bikaranîna azînên taybetî de tiştek nehate guhartin. Ev jî ji me re diyar dike, ku çuqas mêtinger du-rû û sextekar in. Ji ber ku pirsên hevdîtinê, xwarinê, xwendinê canxweşiyê û pîkoliyan weke berê man. Pêwist malbat nikarin law û keçên xwe bibînin an nameyan ji wan re bişînin.

Komên taybetî yên pirsyariyê niha jî karên xwe berdewam dikin û hingavtinên xwe bikardihênin. Serekê belediya bajarê Kosarê (Kiziltepe) yê kevn Selanîk Oner, ku di girtîgeha Amedê de girtiye, duxuyankir ku pîkolî li ser wî û welatperwerên din bi dijwarî berdewam dikin. Û wan pîkoliyan protesto kir.

Serekê belediya Amedê yê kevn Mehdî Zana dîsa xwe li pêşiya dadgehê bi zimanê Kurdî parast. Lê axafa wî hat birrîn û ji eywana dadgehê bi kotekê hat derxistin.

Ji hêla din, malbatên girtiyan li Amedê **Komeleyeka Hevkariyê** damezirandin. Navenda komelê li Amedê ye û ji niha ve gelek malbat bûne endamên komelê. Mêtinger jî, ji niha ve destpêkirin, ku komelê qedexe bikin û zehmetiyan derxînin pêşiya endamên komelê.

"Em rêça azadiya xwe bi destên xwe deynin"

"Di cengê de zaro dibin mêr
Lê Mêr wê çawa bibin?

Bi vê gotinê Tewfîq Ziyad li ser rewşa helbestvan Mehmod Derwîş dest bi nivîsa xwe kir.

Lê me xwendevanan heya niha çi kiriye? Rewşa xwendevanên Kurd gihiştiye kîjan merhelê?

Di dîroka cîhanê de em xweş dibînin, çawa xwendevnên gelên bindest bi karê xwe û erkên xwe rabûn û radibin. Heryek biqasî hîma xwe xebat û lebat ji bo rizgariya welat û gel kirin, gelek ji wan canên xwe bo gelên xwe dan.

"Ji min xuyadibe jîna min kin e
Li ser wî erdî ez bê armanc mame
Ji min xuyadibe kêra sitemkaran
Tê û pişta min dikule
Dure nameyek wê binivisîne
Ku ew şervanekî xurt bû!
Mehmod Derwîş"

Ne bes Filîstîn bi xwînê dihê şuştin. Berî niha Îspanya bi xwîna Federîco Garcîa Lorca hat celbandin. Bertolt Brecht jî, ji bo serxwebûn û rizgariyê hat koçberkirin û heya dawiya jiyana xwe, dev ji nivîsandina li ser şoreşê berneda.

Dîroka cîhanê bi şoreşger û mamhostayan tijiye. Berî çend salan, hevalekî welatperwer û dilsotî, li ser gelên bindest û bi taybetî jî li ser gelê Kurd li zanîngeha Sowyetê xwendina xwe dikir. Bi xwendevanekî Rusî re bibû heval. Roj bi roj dîroka welatê xwe Kurdistan, rewşa zehmetkêşên Kurd, zordariya mejokdarên Tirk, Fars û Ereb ji dostê xwe yê Rusî re digot. Bûyerên li Kurdistanê dibûn, jê re eşkere dikir. Dîroka Kurdan bi xwîngermî şîrove dikir. Mêtingerî, kolewarî û rumeta gelê Kurdistan dida xuyakirin. Pîkoliyên ku gelê Kurdistan ji dest zordarên çepel û zînatkar dibîne ronahî dikir. Çawa ev gel, di warê xwe de, di mala xwe de ne xudanê cihê xwe ye û çawa gav bi gav nefesek kûr û dirêj ji cixara xwe dikişîne û keseran ji dilê xwe berdide, jê re digot. Kurdê welatperwer dixwest xwendevanê Rusî ji bo têkoşîna Kurdan bike dost. Dilê wî jî li ser perîşaniya Kurdan germbike. Çend roj bi vî awahî derbas bûn. Rojekê herdu li metbaxê daniştibûn. Xwarina nîvrojê dixwarin. Xwendevanê Rusî li hevalê welatperwer nêrî û gotê:

— Heval! Ev bû çend roj in, tu her li ser zilm û zora ku Kurd dibînin diaxifî. Tu li ser zordariya dagirkarên welatê we, dirawestî. Rastî ez gêj bûm! Ji kerema xwe re, tu dikarî ji min re bêjî, te çend sal di jîna xwe de heya niha qedandiye?

Hevalê welatperwer lê vegerand got:

— Jiyana min gihiştiye 30 salan.

— Çi seyrek girane, ku jîyana te gihiştiye 30 salan! Weke ku te ji min re gotî, heke ez yek ji wî gelî bama, jiyana min nedigihişta 19 salan. Min wê canspartiya welat bikira.

Lê hezar caran mixabim! Jiyana gelek xwendevanên me digihe 80 an 90 salan, hîn jî dev ji şorên vala û xam bernadin. Pêşengên welatên bindest şoreşa xwe rakirin û xwe gihandin azadiyê. Bi serfîrazî jiyana xwe didomînin. Weke Fîdel Kastro û gelekî din..

Ma gelo xwendevanên me Kurdan, di warê xebata gel de gihîştin kîjan pêlakê? Piraniya xwendevanên Kurd, di axaftinên xwe de pir ciwan û xurt in. Gava dipeyivin, tu dibêjî van dîroka cîhanê di mejiyên xwe de serhev komkirine, li koçîn ku di ser gelê Kurd de derbasbûne. Li cem wan rexne jî tune ye. Lewra dest avêtin nîşana birayetiyê û ji xwe re kirin pêşeng(!) Gelek ji wan xwe di refên hevpiriyê de kirin endam. Hezar mixabin, ew xwendevanên herêmî pir xwendevanên dilpale bi xwe re herimandin.

Di sala 1971'an de konferansa xwendevanên Kurd li Ewrupa li bajarê Stockholmê bi riya sekreterê komelê hat amadekirin. Hingê bûyereka giranbûha peyda bû. Ew jî eve: Çend kêmanî, li ser rewşa şoreşa Barzanî hatin dîtin. Ev kêmanî, ji aliyê çend xwendevanên xurt, û dilpak hatin lêkolîn. Encam hatin danîn. Sekreterê komelê yê liqê Berlîna Rojava, karên çewt dihêne ber çavan, daku li ser wan lêkolîn çêbibin. Ew û çend kes li hev civiyabûn û çend berhevok bi navê "Dengê Kudistan" afirandibûn. Berhevok li dij ramyariya Komela xwendevanên Kurd li Ewrupa bûn û pir rexne dibiran ser mirovên polît bûro. Sekreterê Berlînê xwest, bi dilekî mendalan karên ku bûne xuyanbike û li pêşiya çavên kesên ku hatibûn konferansê deyne. Gava dora wî hat, rabû rapora xwe bixwîne. Ew kesên ku nexşên şaşiyê danîbûn, dizanîn ku ev heval xwendevanekî dolsohtiye. Rewşa Kurd û Kurdistan, bi taybetî pêvendiyên şoreşê bi hemsayên (cîranên) gelê Kurd re, bi şahlewendî (dilerî) hatin ber mîkrafonê. Lê berî ku dest bi xwendina rapora xwe bike, bû fîtinya cahşokan. Qêrîn bi wan qet, şorên gemar û pinc hatin avêtin. Mezela civînê mazin û fireh bû, ne kêmtirî 12 metreyan dirêj bû. Ji nêzîkî mikrofonê heya derî tiv û xazî hatin ser ruyê wî niştimanpewerî û hevalên wî, di cih de, wan xwendevanan şangirtiyên destlate teres, şorên xwe û şewrên xwe kirin yek. Ew xwendevanê dilpak, bê biyang û dadgirt pergele û ji mafê Kurdîniyê bidûrxistin. Nameniviskarekî Libnanî bi mêhvanî li wir amade bû. Xwîna wî kelî û destê xwe avêt mikrafonê û got:

— Gelî xwendevanan! Ev çiye, kêmaniye? Li vir gelek nivîskar û rojnamevanên biyanî hene, hun xwe bi xwe li hev wusa dikin! Çi rewşe ev? Pêşmerge û gel li welat di cengê de ne, hun li vir wusa dikin. Hun rewşenbîr û ronakbîrên gel, tiv û xazî li hev dikin.

Bi rastî kezebê pir nivîskar, ronakbîr an jî dîroknasên cîhanê li ser jîna gelê Kurd dişewite û dihele. Lê gelek xwendevan hene dibêjin, pir baş çêbû. Em wê ji poçê ve, dest bi xebatê bikin. Gişt ji bo liştên xwe! Hilweşandinê dirust dibînin, gişt ji bo destkewtiya malbata xwe. Ji ber vê sedemê ez dixwazim du bûyeran bênim pêşiya çavan:

1- Berî 14'ê Tebaxê hinde partiyên li Kurdistana Îraqê pesn û senayê serok Abdulnasîr didan. Kar û barê partiyên hevpar ên Kurd bibû ev. Abdulnasir dikirin lehengek, ku ew wê kanibe welatên Ereban û Kurdistanê azad bike. Lê me dît, ku çi jehr û wîranî bi ser Kurdan de barî û gotineka Abdulnasir bû ev: "Xuyakirina gelê Kurd û Kurdistan, weke xuyakirina ava Nîl e. Lê belê zanibin ku ez li dijî perçekirinê welatekî Tat (Ereb)'im."

2- Gava ku serokê partiya Baas ya faşîst Mîşel Aflaq, di Tebaxa sala 1958'an de gihabû Bexdadê, berpirsiyarên Kurdan bi wî re axaf çêkirin. Jê re gotin: "Gelê Kurd vê bihevrebûnê xwest. Ev xwesteka bav û kalên me bû. Ji ber ku bi hevre xebata azadiyê û rizgariyê ji bo vî welatî kiribûn. Birayên we Kurd, bi bilindbûna netewên Ereb û bi yekbûna netewên Ereb serfîraz û şanaz in. Ji ber vê, vê yekîtiyê û ev pêşveçûn wê xêr û bereket ji gelê me re jî bîne." Lê ew Kurdên reben hîn nedizanîbûn, ku Baas'ên Faşîst wê gundên Kurdan bombe bikin, gelê Kurd koçberbikin, bi hezaran mendal û jinên Kurd bi bombên kîmyevî qirbikin, goştê wan di laşên wan de bihelînin.

Di Dawiya gotara xwe de ez dibêjim, ma gelo ne bese ji vî gelî re hevqas? Ma ev gişt ji me re nebûn ders û fêr? Heya niha me nekanî rêça azadiya xwe bi destê xwe danîbana. Serekên şoreşên Kurd, wek Seyid Rêza, Şêx Seîd, Qadî Mihemed, Berzanî gişt çûn ser heqiya xwe, ew li gor zanîna xwe kirin. Lê divê em loman li dîroka xwe timûtim bikin û dîrok bidin ber rexnên dijwar.

Hemû xwendevanên Kurd, yên endamên hemû partiyan yên Kurdistana Bakur, Başur û Rojhilat, dizanin ku rêberê gelê Kurd, nemir Mazlum DOGAN û hevalên wî bi rûmetî xwe berdan girtîgeha Amedê. Lingekî xwe danîn nav hevalên xebatkar, lingê din danîn girtîgahê nav xortên şoreşger. De fermo hun jî wek wan canpola bin, şahlewend bin, tev xwe bigihînin karkerên canfîda ji bo serxwebûn û azadiya Kurdistana şêrin! Bila em gişt merd bin, dev ji tiştên kesanî berdin, gelê Kurd bang li me dike, dibêje bi yek mil, yek dest werin! Xwe ji hovan azad bikin!

Cotkar

Zimanê Kurdim

Bekir Ş. Berazî
Hîcaz

Ez zimanê Kurdî me
Gula gelê arî me

Ez behr û derya me
Pir kûrim bê binî me

Cewhera bê xwedî me
Hîm zêra veşartî me

Zengînim wek kanî me
Bi hêzim parastî me

Bixwînî zanî çi me
Lê ji gemar pas girtî me

Kevnara zimanan ezim
We ez bê rûmet hiştî me

Gelan ji min pir dizî
Hîro ez rût hiştî me

Li şûn mame nemirî me
Lê bi şerm û fedî me

Rabe bixwîne tu Kurdo
Ji nûhve bêje ez kî me

Binivisîne û bixwîne
Bi min şabe bi hêvî me

Di tava Tirmeh û Tebaxê de siya nokê nabe hêvî ji bo gelê Kurd

Ji sazbûyina cûmhûriyeta Tirkan û heya niha çepê Tirkan ji bo gelê Kurd, weke wî kesê ku li Kurdistan, di tava Tirmeh û Tebaxê de, hêvî ji siya nokê dikir û xwe dida bin siya nokê ye. Hêviya gelê Kurd jî, ji çepê Tirkan weke siya nokê ye.

Dibe ku ev nivîsandin, ji bo çepê Tirkan pir giran were, lê ji bo min ne xemek mezine ku li çepê Tirkan giran dihê, ku ez jî ji bo wan rastîyê dinivisînim.

Ew kîjan rêkxistin, partî û kesê di wan de demokrat, ku vê nivîsandinê li xwe giran dihêne, bila li wextê borî rind binihêre, ku li hemberê gelê Kurd û welatê wî Kurdistan di nav wan de diho çibû, îro çiye û ji niha û pêde jî dixwazin ku çi bikin. Ku ew xwe di wan eynikên mezin de bibînin, ku ev eynikê çepê Tirkan, diho çawan dida nîşan, îro çawan dide nîşan an wê ji niha û pêde çawan bide nîşan.

Çepê Tirkan ku bi rastî xwe di wan eynikan de bibînin, teorî û pratîka xwe yek bikin, dibe ku Kurd dîtina xwe li hemberê çepê Tirkan biguhurînin, bi wan bawerî binin. Henek kes hene, Kurd in, lê di nav rêkxistin û partiyên Tirkan de cî hildane û bi siya nokê bawerî anîne. Wexta ku qesta rastiya Tirkan hate nivîsandin an hate peyivandin, ew weka maşa agirî dertêne hemberê me û nizanin ka ji bo çê bûne maşeya agirî. Ew hatine xapandin û xwe dixapînin û ew girêdayê bi gelê Kurd ve jî nînin. Ew rêkxistinên Tirkan ku wan kesên Kurd hildane nava xwe, ew dizanin çi dikin û li pey çine. Lê yên ku bi gelê Kurd ve girêdayî nînin û baweriya xwe bi siya nokê anîne, destê wan rêkxistin û partiyên Tirkan girtine û yê Kurdistan kirine çevkaniya kirfiroşê, ew di rêkî pir xelet de ne û ew dixwazin ku bi sextekarî bibêjin em komûnîstin an em enternasyonalîzmê dihebînin ku hinek kesên dinê jî, ji xwe re bikin heval û li pey xwe bibine wî reya xelet. Piştî ku destê çepê Tirkan girtine, di reya xelet de ne û dixwazin ku kesên din jî bi xwe re bibine wî reya xelet û baweriya wan jî bi siya nokê bidine anînê, ku çawan îro ji me re dibin. Wê di wextê pêşiya me de ku Kurdistaneka serbixwe û azad hate sazkirin, wê ew ji gelê Kurd re jî bibejin roj baş, eve em jî Kurd in (ne çêlek ketiye nava firaqan û ne jî kasêk û kevçiyan şikandiye). Ez bawer nînim ku gelê Kurd çepilên xwe je wan re veke û bibêje fermo û wan bê kêmasî qebûl bike. Ji wan re wê bibêje, diho we bûn, wer kiribû, dîsa herin ba wan û hun bi kêrî me nayin. Ceza wan çibe ji bo kêmayiyê wan, wê bide wan, paşê wan qebûl bike an nake. Wê çaxê kifş dibe.

Hem bi ponjadineka evdalî baweriya xwe bi çepê Tirkan anîne û navê Kurd û Kurdistan ji xwe re kirine weke tiştek kirfiroşê, caran ku ji wan re lazim dibe difiroşin û caran jî bi navê Kurdistan bi biyaniyan re dipeyivin. Lê gelê Kurd bi van ponjadinê xelet hesiyaye û bi wan nehêviyan bawerî nayne.

Hinek rêkxistin û partiyên Tirkan hene li çolê bi navê komûnistiyê, sosyalistiyê an enternasyonalistiyê li ba biyaniyan, bi navê Kurd û Kurdistan dipeyivin. Çima ku ew li ser navê Kurd û Kurdistan nepeyivin piraniya biyaniyan gûh nadin wan û destê wan nagirin. Ji bo wê qasê ew mecbûrin ku behsa deng û basên Kurdistan bikin. Ê duwemîn jî qesta wan ev e ku hinek kesên Kurd yên ku baweriya wan bi siya nokê jî tê, wan hildine ba xwe. Lê bi rastî ku ne ji bo cixarê be ew çiqas ji xwe re bibêjin komûnîst, sosyalîst an enternasyonalîst bila bibêjin, ew naxwazin ku li ser deng û basên Kurdistan bipeyivin, ne bi Kurdan re ne jî bi biyaniyan re. Hinek ji çepê Tirkan jî hene, dixwazin ku peşverûkên Kurd herdem li ba wan bin weke nobetçî, paşê behsa deng û basên Kurdistan, dixwazin ku bikin.

Ew kesên Kurd ku li ba çepê Tirkan cî girtine û ji wan re bûne maşe, an karê maşetiyê li hemberê demokrat, welatperest û ronakbîrên Kurdan, dibêjin em jî Kurd in. Lê em bi çepê Tirkan re ne, wan hêviya xwe bi siya nokê anîne û wan xwe xapandiye. Ew bila bi xwe bawer nebin, ku baweriya gelê Kurd jî bi çepê Tirkan wê were. Çima? Gelê Kurd heya îro, pir caran gelê Tirk ji tengiyê daye rizgarkirin. Lê piştî ku rizgarbûne an ciyê wan fireh bûye, nêngê xwe danîne ser stûyê gelê Kurd bi çand, dîrok û gelîtî xwestine ku gelê Kurd ji homekê rakin: Ew, ên ku ji wextek dûr û heya îro navê çepitiyê danîne ser xwe, dibêjin em demokrat in, sosyalîst in, komûnist an enternasyanalîst in li hemberê sitemkar, xwînmij û xwînrijan, çi kirine, ku gelê Kurd hêviyan ji wan, ji siya nokê mezintir bibîne.

Ez bawerim çepê Tirkan hîn sed sal di rojname, belavok û pirtûkên xwe de li ser mafê şexsî di xwe an partî û rêkxistênên xwe de, behsa deng û basên di Kurdistanê de binivîsin an li ser navê Newrozê çend şev çêdikin bila çêkin, heya ku bi rastî li hemberê qata serdest têkoşîn nedin û têkoşer nebin, ew wî kirasê sextekariyê ji ser xwe navêjin. Ew ji bo gelê Kurd ne dibin hêvî û ne jî gelê Kurd wan ji bo xwe alîkar qebûl dike. Divê ku ew serê xwe qelakin û qirêjayiya kevin ji serê xwe bavêjin!..

Bager Ç.
Berlîna Rojava

Kurd û Mizgeft

Herbijî

Ew nezen in, tev xîzan in, lewra erzan in. Pîxwas û birçî ne, xanî li ser wan dilopan dikin. Pez û dewar, xwarin û raketin, serşok û firaq tev di nava hev de ne. Zarok şeş û heft cihlivîn rêz kirine, di nav genş û gemarê de pergende ne. Li gund dibîstan nîne, ji bo pêşveçûna zarokan tu tevdîr nayê kirin. Gundek, çawa dibe bile bibe, mezin an jî piçûk be, wekheve; mizgeft lê tune be, herrojê gazî hevûdu dikin, li hev dicivin, tevdîr û tevgera çêkirina mizgeftekê datînin navbera xwe. Bi seetan, bi rojan li ser diaxifin, tev bi dil û can gotinên hev dipejirînin.

Diravan li hev bêş dikin, di parvekirinê de herkesek dixwaze xêra xwe zêdetir be, ji ber ku xêra xwe hindek zêde be. Lê weke me gotî, zarok pîxwas û birçî ne, xwedê heye xem tune ye. Du bizin hene, buharê zarok piçek dew û mast ji wan dixwûn. Bo dayina bêşê bizin dihên firotin, zarok bo dew û mast dimînin. Hostayê ku mizgeftê çêbike, giringe rojê li malekê xwarinê bixwe. Dor tê di malê de tiştek nîne, çar mirîşk hene, bo hêkan bikin ku zarok bixwûn. Bo hostayê mizgeftê, mirîşk dihê serjêkirin, dîsa zarok ji para xwe dûr dimînin.

Mêr û xortên gund tev di avakirina mizgeftê de kar dikin. Jinên gund jî, ger hindik jî be, bo xêra wan jî têkevê, ew jî xebatê dikin. Bi vî awahî mizgeftekê avadikin.

Başe! Xwede xêra giştan bipejirîne!

Lê nizanin dawî çawa dibe. Ew bêşa wan çi dihîne serê wan. Hertişt tamame, lê mela jî giringe, îmam îmamê mizgeftê lazime. Jo bo roja înê, zor giringe, bê îmam niméja înê nabe. Di bingeha sazûmaniya dewleta Tirkiyê de mercek hatiye danîn, ku herkesek dive xizmeta dewletê bike. Bi xizmeta xwe bibe xwedî wezîfe. Wezîfa melê çîye? Îmametiya mela bi xizmeta xwe, xwe bi dewletê daye pejirandin û destura îmametiyê wergitiye. Dewlet vê xizmetê dibîne, lê dîsa jî baweriyê pê nake. Xizmeta rojê dide ber çavan. Di vî warî de pêşveçûnê hesab dike. Melayê ku xizmeta xwe rind bicih bîne, dewlet wî rêdike mizgefta ku nûh avabûye.

Gundî kêfxweş û dilşah dibin. Li hawirdorê melê dicivin. Wekîlê hezretî pêxember û rêberê bihuştê ye! Mela ji bo hînbûna gund û gundiyan û pêkanîna xizmeta xwe ya rojê, devê gundiyan vedike û gundiyan xeberdana wan dike. Gundiyên nezan, gotinên xwe yên ku ji bav û birayên xwe re nabêjin, ji mela re bi serbestî dibêjin. Evqas baweriyê bi mela dihênin...

Mizgeft mala xwedê ye, cihê nimêj û xêrê ye. Ne cihê fîtne û fesadê ye û xapandinê ye. Roja înê nimêj dihê kirin û mela vedigerê, berê xwe dide nimêjkaran û dibêje; "Ey misilman kardeşlerim (birayên min)! Ez dixwazim çend gotinan li ser misilmaniyê ronahî bikim. Roj bi roj rewşa me misilmanan dijwar dibe, dijminên me zêdetir dibin. Herrojê misilman dihêne kuştin. Em dûr neçin, li welatê xwe binêrin. Çawa êrîşî gundan dikin. Yanê li gundên misilmanan, jin û mêr û zarokan dikujin. Ew bê dîn û îman in, li hemberê dewletê derdikevin. Dixwazin welatê me perçe bikin. Misilmanan ji hev belav bikin. Xwedê hikmekî mezin û tuj bide dewlet û eskeriyê! Em bingeha wan bê dîn û îmanan bibînin, hingê millet û dewleta me dikare rihet bike. Ên ku li hemberê dewletê radibin, weke ku li hemberê xwedê radibin. Ji misilmanan re li jor xwedê ye, li jêr dewlete. Ne xwedê li kesî were xezebê ne jî dewlet. El ezabî mewt fî narî cehennem! Dewletek, weke dewleta Tirk, dewletekî xwedî eskere, xwedî quwwete. Li kî were xezebê, wî hunda dike. Weke Ermeniyan! Çawa li wan hate xezebê, wusa jî wan hunda kir. Înşallah wan jî weke Ermeniyan hunda dike! Xwedê nisretê û quwwetê bide eskeriya me û dewleta me, ey misilman kardeşlerim..."

Mela van gotinan dike û dixwaze hîn jî dirêjtir bike. Ji nava cemeetê Kurdekî dilperwer û şikbîr radibe ser piyan, destekî xwe bilind dike û dibêje; "Bese mela bese! Ev der mala xwedê ye! Cihê nimêjê ye! Ev der ne cihê Kemayê Kor e, gewriya te hişk bû, evqas dua ji dewleta ebû cahil re te kir! Dewleta ebû cahil dijminê xwedê û pêxember e. Ev dewlet dijminê dîn e, dijminê însan e, dijminê gelan e, dijminê Kurd û Kurdistan e! Ên ku li hemberê dewletê rabûne şer dikin, ne bê dîn û îman in. Ên bê dîn û îman, xwefiroşên wekî tene! Ku bi navê dîn mirovan dixapînin, biran bi hevûdu didin kuştinê. Çawa ku hezretî Mihemed li hemberê ebû cahilan şer dikir, ji bona ku zilm û zor rabe, kole azad bin, herkesek serbest be. Ebu cahilan digotin, Mihemed pîç e, Mihemed sihiran dike. Hezar derew û bêbextî li wî dikiran. Lê nikarîbûn Mihemed ji rêça rast vegerînin û venegeriya. Gelî biran, bila hun baş zanibin û bawerbin, ên ku li hemberê dewleta ebu cahilan, dawî Kemoyê Kor şer bikin, weke hezretî Elî şêrên xwedê ne. Di vê rêye de bimirin, ew şehîdên bihuştî ne. Ji ber ku rêça wan, rêçeka raste û heqe. Xwedê navê xwe daniye Heq. Mirov jî bo heq xwe dide kuştinê. Hezretî Mihemed weha dibêje, ê ku ji bo mafê (heqê) xwe şer neke, ew bê namuse. Cihê bê namusan jî, li bihuştê nîne. Ev gotina hezretî Mihemmed e. Ji bo herkesekî rast û diriste. Ên ku ji bo xwedê nimêj dikin, giringe hevalên şervanan bin. Ji bo mafê xwe bidine kuştinê, hingê hun şehîdin, nimêj û rojî dihên qebul kirin. Eskerê hezretî Mihemmed, nimêj dikir, lê şer jî dikir. Em jî nimêja xwe bikin û şerê xwe jî bikin. Çawa ebû cahilan mafê me bi kotekê birine, divê em jî bi kotekê ji wan bistînin. Heqê xwe, welatê xwe Kurdistan ji wan bistînin! Hingê hun serbest û aza ne! Kêfxweş û dilşad in! Hunê hingê di bihuştê de bijîn!"

Li jêr mamhostayê me ê mezin Cegerxwîn dibêje ku:

"Bese paçik ji guh der çi hewar û çi qîrîne
Xwe rapêçe ji bo cengê bi zor heqê xwe bistîne
Dizî û cirm û bêş û zor bese mîlet li te şerme
Dema tang û firokaye çi xişt û def û tizbîne

Belangazan serî hildan sitem îdî qebûl nakin
Ji destê sermeyandaran gelek zor û sitem dîne
Cegerxwîn tim dikî qîrîn sitem dimrî bi hikmê dem
Ji min bawerke ey mîlet nebê dîne nebê dîne"

Ji kovara BERXWEDANê re

Silavên şoreşgerî li we be û vê namê ji we re dişînim û hêvîdarim ku hun herdem şad û serkeftî bimînin.

Li gel xurtbûna tevgera azadîxwaza gelan, li dijî bindestî û zorkariyê, emperyalîzma cîhanî pîlan û neqşên nû û hovîtir ji bo rizgarkirina sîxurên xwe dikişîne, bi armanca bêhtir xwarina xêrûbêrên welatên bindest û parastina berjewendiyên xwe yên pîs û gemar.

Tirs ketiyê dilê emperyalîzma cîhanî ji ber ku şoreşa gelên Kurdistan bi taybetî û ya gelên cîhanê bi giştî, roj bi roj pêşve diçin. Emperyalîzma cîhanî, rind dizane ku wê rojekê werê ku şikestineka weke ya Vîetnamê bi destê pêşmergên gelê me bibîne û wê kirêgirtiyên wan bên tunekirin. Îro emperyalîzm divê kirasa terorîzm bi propagende û firtûfêlan li xebata rizgarîxwaza gelê me yê Kurdistanê bike, wê divê bi vî carî tevgera me ji tevgera rizgarîxwaza gelan biqetîne.

Vê carê jî dewleta Alman bi rolê xwe yê emperyalîstî rabû û bi bêşermî lawên me dike binê zindanan û di hemû demen de gelê me li Kurdistanê ji hêla nokerên wê tê koçberkirin û kuştin. Em ruyê dewleta Alman û yên dinê, dostên dagirkarên Kurdistanê rind dinasin. Em dizanin ku ev kar jî yek ji zincîra kiryarên emperyalîstiye ku li dijî xebata gelê me û cîhanê dibê. Pêwîstiya ser milê her miroveki niştimanperwer û pêşverûye ku ev kiryarên kevneperest mehkûm bike û piştîvaniya xwe bo zindaniyan diyar bike. Bila em hemû bi dengekî bilind qêrîn bikin:

— Azadî ji bo law û keçên me ên di zindanên Almanya de ne!
— Bijî xebata gelê Kurdistan ji bo damezrandina dewleteka Kurdistanî ya serbixwe!
— Bijî hevkariya gelên bindest li dijî emperyalîzm, şovênîzm, regezperestî û kedxwariyê!

Hevalê we Şivan
Yugoslavya

Universalizm an jî "cîhanîtî" û ramana sermîriyeka cîhanî — III

Cankurd / 1988

— Serxwebûna dewletan: Bi careke qedexe ye, dewletek welatekî ji dewleteka dî bibe, diyarî dibe an jî guhartin bi welatekî dî an jî kirrîn û firotin be.

— Qedexekirina hemû peyman û lihevhtinên navnetewî yên ku têde tova cengê hebin, an jî di rojên bên de sedemên cengê pêkbînin.

— Deynên dewletan (yên ji derve) yek ji kospînên mezinin di rêya pêkanîna aşîtiyeka herheyî de ne, ji ber ku dewlet hev û din bi navê deynan didin bin zoreka ramyarî.

— Nabe dewletek pozê xwe têxe di hindir dewleteka dî de.

— Di cengê de hemû çareyên nedirist qedexene û bo cengê Kant daxwaza pêkhanîna zagoneka cengê kir, boyî rê li cengên din bite birrîn.

Û di banga xwe ya bo aşîtiyê de Kant ser şaşiyên zanayên berê veda, ewên ku xwestibûn sazmanekî navnetewî li ser bingeha yekîtiyeka di nava şah û malbatên karbidest de, hema, Kant da xweya kirin, ku aşîtiya rast tenê bi rêya gelan pêktê, û eger bo aşîtiyê sazman tune be, wê zû li ber lêdanên cengê biçe xarê û gel jî nikanin aşîtiyê bo xwe biparêzin, eger bo wan sazmaneka demokrat tune be.

5- Cîhanîtiya vekirî di ramana Englo-Saksonî de

Tomas Moore (1487-1535 z.):

Tomas Moore dît, ku aşîtî **zarokê dadmendiya civakî ye.** Wî dît kêmaniyên dewleta netewî dîtin û zayîngehên dijheviyên civakî û newekheviyên çînî naskirin. Loma di nivîsara xwe de "Utopia" di sedsala 16'ê de, wêneya civakî pêreve (mîthal) yê ku di aşîtiyeka herheyî de dijî çêkir, ku têda sermîriyeka bijare hebe, heyîn û dêrîn ên teva be û acetên berhemê bo gişan bitin belavkirin û tev bi hevre wan berheman bistînin, hemû rengên malcivandinê qedexe bin û di va sazmana civakî de newekheviyên civakî û yên çînî nemînin û aşîtî basikên xwe bavêje ser civatê.

Bi bir û baweriya wî be, mirov dikare mirovan fêrbike, ku ji aşîtiyê hezbikin, **bi rêya diristkirina rewşa wan a civakî.**

Jeremy Bentham (1748-1831 z.):

Di nivîsara xwe de "Principles of International low" sala 1773'ê Bentham pêşniyara xwe ya bo aşîtiyeka cîhanî ya herheyî dide nasîn. Wî da xweya kirin, ku **Aşîtî naye parkirin û nabe, ku nîviyê cîhanê kole û nîvaza be û bi ser de jî hêviya pêkhanîna aşîtiyê hebe.** Mirovên ramyar ên ku tenê bo lişta netewî di ramyariya derve de didin pêş çavên xwe, divê dev ji vê berdin û lişta nevnetewî di hişê wan de cî bigire. Bêyî vê aşîtiya herheyî pêknayê.

Ramana Bentham bo pêkhanîna aşîtiyê bi nêrîna wî ya aborî ya liştê re li dûzan dikeve. Armanca wî jî pêkhanîna kefxweşiyê bo pirrtirîn kesan bû, bo teviya gelên cîhanê bû. Divê ku armanca ramyarî netenê bo sînorên nijadî be, divê ku ew armanca ji sînorên netewî derbas be û bixebite bo belavkirina şahiyê û aşîtiyê di nava teviya mirovan de.

Pêşniyarên Bentham di van şeş xalikan de ne:

— Kêmkirina çekkirina hemû dewletan û leşkeran.

— Rizgarkirina hemû kolestana û derketina kolonyalîstan ji wan.

— Dijderketina hemû peyman û diplomasiyên bi dizî.

— Xortkirina danûsatndina bazarganî di nav hemû dewletan de.

— Pêkhanîna dadgeheka navnetewî bo rakirina dijheviyan, lê ew nikanibe ji diyarkirina maf pêve tiştekî bike.

— Pêkahanîna encumanekî navnetewî (diet) endamên wê du kes ji her dewletekê bin, dan û standinên wê aşkere bin, bo aşîtiyê û servehesiyê parêzkar be.

Lê Bentham nedixwest zor dij dewleta hêrişker hebe, wî digot "raya giştî ya cîhanî" dikare vê armancê pêkbîne, eger azadiya rojnamevanî hebe.

Û ji bo vê em dikarin bibêjin, ku Bentham yek ji rêberên ku bi "diplomasiya vekirî" bû, eve jî ramyariya ku serokê Emrîkî Wilson di demeka dereng de pê bang kirî, lê van bîr û baweriyên ku pişta xwe da bûn "raya giştiya cîhanî" nikanîn cengên pişt şoreşa Firensî rawestandana bingehên serok Wilson jî nikanîn rê li cenga cîhanê ya duwemîn bigirtana.

Cîhanîtiya sergirêdayî

Heya niha em li ser revekirinên Yonanî û Romanî yên ku cîhanîtî mîna mirovatiyê naskiribûn axivîn, evên ku bo civata navnetewî, bo hemû nijadan xebitîn û zagona siroştî bo xwe kiribûn destûr. Û piştre çawa filehî û îslam hatin û çawa zanayên Ewrupî bi cîhanîtiya oldarî hikar bûn û hêdî hêdî baweriya cîhanîtiyê li ba wan hat guhartin, ji wan hebûn, ku bi yekbûna dewletên Ewrupî yên fileh bangkirin, mîna Pierre Dubios û hebûn jî cîhanî hişbûbûn mîna Ersamus. Û gava Osmaniyan Istanbol (Konstantinopol) di sala 1453'ê de standin û fileh dij wan derketin, hingê Erasmus cîhanîtiya xwe guhart û bi pêwîstiya avabûna yekîtiyeka nava welatên Ewrupî de bangkir. Sully jî bi avabûna yekîtiyeka bo welatên rojavayê Ewrupa bangkir, San Pierre bingeheka tevî bi avabûna sermîriyeka Ewrupî danî û mîna wî William Pem bingeha yekîtiyeka bi perlemanekî Ewrupî yê bijarte danî.

Eger bergeh û delîve bo me çêbû, emê di demeka dî de li ser van xalikan jî binivîsin:

Pêşketina hevokên ramyarî; têkoşîna şaristaniyê; pêkhanîna aşîtiyeka herheyî; sermîriya cîhanî, têninrîna sermiyanî û ya komonîstî di vê pirsê de; çareyên pêkhanîna sermîriya cîhanî weke zor û aşîtî, sazmanên navnetewî yên nûjen, Netewên Yekbûyî.

HELEBÇE

Cankurd/1988

Siwarê mirinê peya bû
Li bajarê Helebçe.
Bê tang û tiving
Bê debançe.

Zarokên şîrmij keçên berbext
Û hemû kesên, ku li wir.
Siwarê mirinê, ji bo Fîron
Ji bo qaron
Qelfê mirovan da ber xwe û bir

Ta dilê Zehakî vehesîne
Ta sax bimîne
Bo wî ew erş û text.
Jin û zariya
Qaz û qumriya
Pez û koviya
Tev dane ber sinf û tabun
Dane ber sinf û Tabun

Di destpêka buharê
Helebçe kirin dûjeh
Bi hezaran kuştin
Helebçe bêliv hêştin
Ta ji xwe re bikin bargeh.

Êtarê mirinê li Helebçe geriya
Can û rihên Kurdan
Erzan kirriya

Dayîk û zarowan
Bi dil şewatî
Bi bê tewatî
Bi êşek û fîxan
Dev ji dunyayê berdan.

Ey zalimê xwînmij!
Ey zarokuj!
Ma heya kengê dê tu bijî?
Dê tu Kurdan
Belengazan
Her bikujî?
Ey zalimê xwînvexwar!
Ey teresê har!
Ta ku tola Helebçe em hildin
Emê xwe bikine agir
Wê dayîkên kuştiyan
Rojekê ji rojan
Bi xwîna te kildin
Wan çawên xwe yên tijî hêstir.

Bajarê Helebçe! Ez bi gorî!
Li te dinêrim bi serşorî.
Kurdên me dê heya kengê
her weha bin?
Li ber lêdanên zaliman.
Li ber bahoz û agiran
Her belav bin?
Xwe nekine yek
Nebine tek.

Ta ku Helebçe erzan neçît
Ta ku mirovê me winda nebît

Seriyên xwe ji hev re bitewînin
Hêza gelê xwe bicivînin
Rahêjin tivinga narîn
Hildin ala rengîn
Ji bo serxwebûn û azadiyê
Ji bo mirovatiyê
Dakevin ceng û xebatê
Geş bikin rêka civatê.

Ta ku zarok careka dî biçine
Helebçe
Ji xwe re li wir çêkin lîsgeh,
Dibistan û baxçe...

Împeryalîzm çiye?

Pêşetina komela sermiyanî, di koçbera xwe ya dawiyê de, bi navê Împeryalîzmê tê naskirin.

Wek pezê ku li ser avê civiyaye, wilo sermiyandar li dij hev dixebitin, hevdu têvedidin û her yek dixwaze ji yê dî bêhtir mal û hebûn bistîne. Ber maldariyê û mal zepkirinê vê dibezin, ên xurt xurtir dibin û ên jar jartir dibin. Tişt, mal, pol û hebûn dikevin destên hindekan. Lê dîsa jî, di nav xwe de, dikarin yekîtiyan pêkbînin û bihayên tiştan bikin lîsteka xwe, weke ku dixwazin radikin û deydinin.

Bazaran û cîderên tiştan bi dest xwe ve tînin û sabara dewletê dixin bi zora xwe. Belengaz jar dibin, bihayê tişt bilindtir dibe, birçibûn dijwartir dibe, sal bi sal pac pirtir dibe, karker zordariyeka mezin dibînin, dewlet di têkoşîna karkeran de li rex sermiyandaran dimîne û bi dest wan de dibe ço yê zordariyê, polîs, dadgeh, leşker, ferman û sazûman dibin hêzeka dij têkoşîna gel. Maldarên biçûk têne pelixandin, cotkarên biçûk dibine rêncber, ji gundan diholin bajaran, li fabrîkan û karxanan zora pî û zendên xwe erzan û heban difiroşin. Jin û kiçên wan jî di malbatên maldaran de berdestiyê dikin û roj bi roj mala wan ji aliyê civakî ve wêrandibe. Azadiya hozanvanan, bizîşkan, endizyaran, hunermendan, rojnamevanan û nivîskaran tê zepkirin... jîna gelan wêrantir dibe... Ji wê pîstir, ceng û şer di nav dewletên sermiyandar de pêda dibe, boyî zepkirina pirtirîn bazaran û cîderên tiştan. Di destpêka çerxa 20'ê de: Îngiltêre bibû împeratoriyeka mezin di cîhanî de, 1/4 cîhanê di bin destan de bû. Firansa 1/3 Afrîka bi dest xwe ve anî bû, Espaniya mîna dêwekî xêr û bêrên Emrîka Latînî dimêt. Belçîka, Hollanda û Portugal ji xwe re hindek kolestan girtibûn, 70'ê an 80'ê carî ji welatên wan firehtir bûn.

Cenga cîhanî ya yekem ji dijheviya sermiyandaran û dewletên sermiyandar pêk hatibû, ew dijheviya ku li ser kolestanan û cîderên tiştan bû bela seriyê wan, li dijî hev şerekî cîhaniyê mezin arkirin, bi milyonan karker û gundî li qad û serbirgehên cengê dane kuştinê, bê ku tiştekî wan belengazan di cengê de hebe.

Piştî cenga cîhanê ya yekem, bêtir kevinperestî di jîna komelî de pêda bû û nemaze di siyasetê de. Di cîhana bindest de axan û began zor û setem li ser gelan, bi piştigirtina kolonyalîstan û împeryalîstan bêtir kirin. Û wilo sermiyanî bû bend û kospîn li pêş pêşveçûna komelî, li pêş azadiya gelan û serbestiya mirovatiyê... F. I. Lenîn va pêşketina nebaş ya sermiyandariyê, di cîhanê de, bi împeryalîzmê navkir û ji vê navkirinê em dikarin biêjin, ku; "împeryalîzm nebaştirîn pêşketine di sazûmana sermiyanî de, li cîhanê."

Cankurd

Ji axaftina îmamê Kurd ê welatî S. Îbrahîm di rojeka înê de

Brayên bawermend!

Me hemûyan bûyerên, ku li Kurdistana Başûr bûne bihîstin, ku balafiran hêriş anîn ser bajarê Helebçe û bêhtirî 5000 mirov kuştin û bi hezaran jî birîndar hîştin. Kuştina wan bi bombeyên kîmyevî mîna gazê xerdalê bû, ewên ku di nava dewletan de qedexene, van çekên hov ên jehrê, ku mirov hêdî hêdî li gel êş û jan û wêraniyeka bi sohtin dikujin, ku mirov bo wan birîndaran dua ji xwedayê xwe dike, wan zûtir ji wa sohtin û êşekê rizgar bike, lê tenê bi rêya mirinê ewan dikarin ji wê janê rizgar bibin. Û bi ser de jî wê bi salan posîdeyên van gazan li mirovên birîndar bimînin, ku zaro û pisên wan jî nesax bêne cîhanê, weke çawa li Hîroşîma çêbû. Sermîriya Iraqê derewê dike, gava dibêje, ku bi wan gazan li leşkerê Îranê xistî. Rastî ewe, ku ne serbazekî Îranî û ne jî pêşmegeyekî Kurd hatiye kuştin, ên ku kuştîne zaro, kiç, jin, pîremêr, pîrejin û sewal in. Teviya bajarekî hat wêrankirin. Ev çekê kîmyevî yê ku Almanan pêkhaniye, Hitler bi xwe, gava bajar û serşarê wî dihatin bombekirin, ev çek bi kar neanî. Seddamêbernifir (lenet lê) û ewên xiniz ên ku harîkariya wî dikin, bi van çekan li Kurdan dan û hîn jî lêdidin. Cihowan (Yahûdiyan) jî ev çek dijî birayên Filistînî bi karnehînane. Ez li ber xwedayê xwe digerim, ku nifira xwe li wî bîne cih û li hemû kesên ku li pey wî û di reya wî de diminin.

Birayên min! Eve ne tenê zordarî û seteme. Eve qirkirina gelê Kurd e ku ji sala 1910'ê de, li başûrê Kurdistanê di bin zorê de ye.

Îngilîzan nikarîn bi tenê xwe serhildana Şêx Mehmûdê Berzencî vemirandina, alîkarî ji Tirkan û Farisan xwestin. Îngilîzan bi firokan Kurdistan bombe kirin, lê dîsa jî tiştekî wilo hov nekirin.

Sermîriya Iraqê eve kir, di dema ku bendexane tijî mirov kirine û laşên mirovan dixine çiwalan û davêjin kolanan. Evê ku îro li Kurdistanê dibe, li hemû dinyayê wek wê nabe û pêwîste navê cenga Iraqê-Îranê bibe **cenga qirkirina gelê Kurd..."**

Ev sazmana nemirovan ku li Bexda her rengekî hovîtiyê di Kurdistana Başûr de pêkhanî. Berê jî careke teviya gundê Dakan civandin û serleşkerê hov got: "Kurdino! Hun para xwe ji petrolê dixwazin! Fermû ji we re!" Benzîn reşand ser wan teva û agir berdayê. Heya niha 3000 gundên Kurdan bi zorê koçkirine çolistana başûrê Iraqê, çîmento xistine kehniyan û hişînayî bi agirê li çiyayên Kurdistanê sohtine. Eve ne zordariye, ne seteme, birano! Eve qirkirina gelê me ye.

...Ger gelê te bidin qirkirin, ji wî bi hezaran di soliqikê de bên kuştin, ma tuyê destgirêdayî rawestî? Gava em li dîrokê binêrin, emê bibînin, ku Tirkan di bin saya Ataturk de, bêhtirî du milyon Kurd kuştine, namûsa kiç û jinên Kurdan şikandine.

...Ez ji xwe dipirsim, çawa leşkerê xalîfetiyê wilo di demeka kurt de bû leşkerekî nijadperestê xwînî? Bersiva vê pirsê heya niha li ba min nîne... Ez nikanim keça Kurd Leyla Qasim ji bîra bikim, ewa ku xwînmijên Iraqê zeyta kelandî berdane çavên wê û darvekirin. Dawiyê jî yek tê û dibêje, ku Kurd dixwazin welatên musilmanan parçe bikin!

BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

KOZÊN ŞER BERFIREH DIBIN

MISTBÎN (NISÊBÎN):

Li vê navça bajarê Mêrdînê, ku şereka germ berdewame, xebatên ARGK yên leşkerî û konevanî xwe diqulibînin taybetiyên girseyî û pêşve diçin. Roj nîne, ku civînên li gundan neyin çêkirin an jî şerên mezin li dijî yekîtiyên mêtingeran yên operasyonan neyin kirin. Artêşa Tirk, di van şeran de, birîn û hundabûnên xwe, kuştî û zîrarên xwe gelek kêm diyar dike.

Di van rojên dawiyê de, şerek li dora gundê ''Kuyulan'' navça Mistbînê derket. Şer di dema êvarî de çêbû. Hêzên dijmin yên bejî û asmanî têkilî vî şerî bûn. Gelek kuştî û birîndar ji hêzên dijmin hene. Têkoşerekî ARGK jî di vî şerî de şehîd ket.

MÊRDÎN:

Bajarê Mêrdînê û derdorên vî bajarî, ku bûne perçekî şerê germtirîn li welatê me, roj nîne ku rastî livbaziyeka şoreşgerî nebin. Niha operasyonên leşkerî yên mêtingeran, li derdorên Dêrika Çiyayê Mazî, Kosar (Kiziltepe), Mehsert (Omerlî), Gercews, Midyad, Hezex û Mistbînê hîn berdewam dikin. Ev bû çend meh in, ku yekîtiyên artêşa dijmin, şerekî dijwar di karvaniyê de pêkdihênin. Di van rojên dawiyê de hinde hêzên nuh yên asmanî, ji bo têkûzkirina leşkerên xwe, anîne êrdima Mêrdînê. Ev hêzên nuh ji wan hêzên taybetî ne, ku ji bo di şerê mezin de bênbikaranîn, hatine damezirandin û perwende kirin. Bêhtir di livbaziyên dorgirtinê û pozberiyan de dihên bikaranîn.

Artêşa mêtinger, dixebite ku bi hemû hîma xwe pêşveçûnên li Mêrdinê birawestîne. Lê dawiyê hertim artêşa mêtinger binkeftî dibe û sejêr diçe. Di mehên Adar û Sibatê de li Mêrdinê şerên mezin derketin. Gelek ji dijmin hatin kuştin û dijmin xusarên diravî yên mezin girt. Artêşa mêtinger, dixwaze êrdimên Mêrdîn, Botan û Amedê (Diyarbekrê) bîne bin hikmê xwe û van derdoran bizivirîne ber berjewendên xwe ve. Lewma jî bi şev û roj hatin û çuyina van êrdiman kontrol dikin. Artêşa mêtinger dixwaze xwe li heremên mîna Çiyayê Meval û Nevala Hespistê, ku baregehên ARGK yên pêwist li wir in, bicih û têkûz bike. Gelek leşkerên xwe û hacetên leşkerî dihêne van êrdiman. Çiyayên derdorê dide ber gûlle û narînçokan. Gel ditirsêne. Sîxuriyê pêşve dibe. Lê, artêşa Tirk di van kar û xebatên xwe de, heya niha nejêhatî û neçalak e, tim ber ve jêr diçe.

Encama vê rastiyê ya diyar û berçavî ev e, ku zanatiya gel ya rizgariya netewayî bi lez pêşve diçe û gel xwe digihîne refên rêkxistiniyê. Bi taybetî xortên gundan û ciwanên li bajaran xwe digihînin ARGK û di vê warê de ARGK bêhtir xurt dikin. Pêşemîn ji navçên Mistbîn, Mehsert û Midyadê gelek kes xwe digihînin şoreşê. Gorîstana şehîdên Bagokê, ji niha ve ji bo gelê me bûye ziyareteka pîroz. Gelê me ref bi ref diçe ziyareta wan û hirmeta xwe ji bo şehîdên şoreşê diyar dike.

ŞIRNEX:

Xebatên li navça Şirnexê ji gundan derbasî bajaran dibe. Di nîvê meha Gûlanê de hêzên ARGK êrîş birin ser navenda Şirnexê. Li çayxanan civîn çêkiribûn. Belavok belav kiribûn û 15 xort xwe gihandibûn ARGK.

Lê xwe-gihandina ARGK tenha bi vê rûdanê nema. Di hefteya yekemîn a meha Hezîranê de, 10 xort ji taxa ''Gazîpaşa'' û taxa ''Cumhuriyet''ê xwe gihandin ARGK.

Livbaziyên tunde yên li Şirnexê, xwe-gihandina ARGK û ji dest berdana çekan ji hêla ''parêzkarên gundan'', şanî dikin ku însiyatîfa li çol û beriyan ketiye bin hikmê ARGK.

Mêtingerên Tirk, heya niha duxuyandikiran, ku ''terorîst hevqas xort revandin.'' Bi vê dixwestin mezinbûn û xurtbûna ARGK biniximînin û veşartî bihêlin. Lê niha mêtinger bi xwe vir û derevên xwe dipejirînin. Di rojnama ''Cumhuriyet'' de ya roja 29'ê meha derbasbûyî, danezaniyeka waliyê mêtinger Hayrî Kozakçîoxlu derket. Di wê danezaneyê de, necar ma ku bipejirîne, xort nehatina revandin û ew bi dilê xwe, xwe gihandine ARGK.

Gihanek û mezinahiya pêşveçûnên rizgariya netewayî li Şirnexê, niha mêtingerên hov rind tirsandiye. Hayrî Kozakçioxlu û serekên leşkerî yên bilind, ji bona hindekî zelal kirina rewşa xwe û berdana bêhna xwe ya xedar bûye, li Şirnexê civîn çêkirin. Ji ber civînê gelek azînên parastinê yên babetî pêkanîn. Lê bilî van keftûlaftên mezin, bilî çand axayên cahşok û çend keyên ku bi kotekê anîbûn, tukes beşdarî civînê nebû.

Di civînê de Hayrî Kozakçioxlu bi xeta konevaniya ''qamçî û şekirî'' peyivî. Xwest keyan bo xebatên xwe razî bike. Lê di vir de jî biserneket. Keyên gundan giliyên xwe yên ji dewleta Tirk û ne yên jî PKK, rêzkirin. Li ser vê yekê Kozakçioxlu tehdîtên xwe li keyan kir. Civîn bi sernizmî û serjêriya mêtingeran dawî bû.

DIHÊ (ÊRÛH):

Di navbera navçên Dihê û Şirnexê de, li êrdima ''Dîrenî'', çar ''parêzkarên gundan'' ketin destê yekîtiyên ARGK, ku li vê êrdimê xebatên xwe yên şoreşgerî birêve dibiran. Pirsyariya çetan hat kirin. Çeteyên ku xwedî-guneh bûn û gunehbaziyên wan derketin ronahiyê, bi mirinê hatin cezakirin.

AGRÎ (ARARAT):

Komek ji turîstan, ku piraniyan wan Almanî, Frensî û Belçîkî bûn, li Çiyayê Araratê, qederekê bû hêsirî yekîtiyên ARGK. Kontrola kesaniyê hat kirin. Dure pêşmergên ARGK digel turîstan axifîn. Armancên xwe bi dorfirehî bi wan dan naskirin. Pêşmergên ARGK, azîne û bikaranînên dewleta Tirk yên li Kurdistanê ji wan re şîrove û diyar kirin. Hovîtiya artêşa mêtinger ronahî kirin. Û di dawiyê de ji turîstan xwestin, ku gava vegerin welatên xwe, rastiyan ji bo gelên xwe û gelên cîhanê bêjin.

ÇEWLIK- DARA HÊNÊ:

Di destpêka meha Gûlane de, li dora gundên Bax navça Dara Hênê (Genç) şerekî mezin derketibû. Şer, bêhtirî rojekê doma bû. Çar şervanên ARGK şehîd ketibûn. Hejmara kuştiyên ji eniya dijmin jî gelekî bilind bû.

Ji aliyê dinê ve, livbazî û civênên bo gel ên ARGK li dora bajarê Çewlikê (Bîngol) berdewam dikin. Pêşmergên ARGK di vê dawiyê de, digel gundiyên gundê ''Bîneklî'' û kargerên rêl û rêlîstanan (darîstanan) ku dar dibirrin, û gundên li çiyan, civînên berfireh çêkirin. Herweha wê talana dewlemendiyên me yên xwerustiyê jî rawestandin. Bal û dehna wan kesan jî kişandin, ku bi zanatî pêşreviya birrîna darên Kurdistanê dikin. Di domana civînê de jî, hemû hacetên birrînê yên welatfiroşekî hatin sohtin û şantiye hate rûxandin.

Pêşmergên ARGK li Çewlikê, li ser reyên karakolan û yekîtiyên operasyonan mayinan radixin. Berî niha bi çend rojan, yekîtiyeka dijmin a operasyonan rastî mayinekî bû. Di bûyerê de çeteyek hate kuştin. Gelek çete û leşker jî birîndar ketin.

Hilgavtina rizgariya netewayî ya li Çewlikê mêtingeran dihejîne û dilerizîne. Artêşa Tirk ketiye nava tirs û xofê. Dijmin hêzên nuh dihêne derdorên Çewlikê. Hemû hêzên dijmin ên li êrdimê ketine rewşa alarimê. Serleşkeriya Tirk, navê vê alarimê, ''alarima sor'' daniye. Ev tevgera dij-şoreşgerî ya dijmin, ku bi hezaran leşker û hêzên taybetî dihê birêve birin, gihanek û mezinahiya têkoşîna rizgariya netewayî ya li Çewlikê şanî me dike. Ji vir diyar dibe, ku çuqas hêzên me bi leşkerî û girseyî pêşve ketine.

WAN-ELBAK (BAŞKALE):

Li navça Elbakê yekîtiyên ARGK, şerekî ku 2 rojan doma, li dijî hêzên dijmin bilindkirin. Balafir û helîkopterên dijmin jî têkilî şer bûn. Heya niha hîn nûçe û agahiyên dorfireh ji êrdimê negihane ber destê me. Lê dihê gotin, ku hêzên dijmin hatine şikandin û gelek serbazên dijmin hatine kuştin.

Şer li zozanekê û li derdorekî bejî derketiye, ku li nêzîk tu çiyayên asê nîne. Xebatên rizgariya netewayî yên li Elbakê, ji sala 1983'an vir ve, dihatin tunde kirin. Eşîrên Ertuşî li vê êrdimê dimînin. Di vê zivistana borî de, gelek berf li vê êrdimê barî bû. Lewma tevgera me jî hindekî sist bibû. Di sala 1985'an de, mêtingerên Tirk xwestibûn eşîrên Elbakê li dijî têkoşîna me ya rizgariya netewayî çekdar bikin. Ji bo vê daxwazê, gelek civîn digel axan çêkiribûn. Û gelek derfetên mezin dabûn van serekên welatfiroş. Lê disa jî, girsên eşîran li dijî şoreşê çek ranekiribûn. Hinek axayên ku bi tenê mabûn, di dawiyê de necar man, ku birevin bajarê Wanê.

CIZÎRA BOTAN:

Li Cizîra Botan 7 ''parêzkarên gundan'' hatin kuştin. Pêşmergên ARGK erîşek birin ser avahiyeka leşkerî, ku ji bo perwendekirinê li Cizîra Botan hatibû vekirin. 7 ''parezkarên gund'' ku li vir dihatin perwende kirin, hatin cezakirin. Hinek jî birîndar ketin.

Weke nûçên gihan me, ev livbazî di nivê meha Hezîranê de pêkhatiye. Hundabûnen yekîtiya pêşmergan nebûne. Livbaziya li bajarê Cizîra Botan bi serkeftinî dawî bû giha armancên xwe.

Pîkoliyên nuh li girtîgehan

AYDIN:

Di destpêka meha Gûlanê de serokatiya girtîgehê provokasiyonekê birêve biribû. Yekîtiyên komando avêtibûn ser koxuşan û koxuşên ku têde endamên PKK diman, vala kiribûn.

Dîliyên şer li hemberê vê provakasiyonê li ber xwe dabûn û dîrûşme bang dabûn. Di dawiya êrîşa leşkeran de, agir bi girtîgehê ketibû, hemû tiştên girtiyan şewitîbûn û gelek girtî birîndar ketibûn.

Ji wê rojê heya niha ev girtîgeh ji bo cîhanê hatiye girtin. Dîtina girtiyan hatiye qedexe kirin, name nagihin girtiyan û tu rojname jî nadin girtiyan.

Piraniya endamên PKK birine bo pirsyariyê û wan xistine hucran. Hinekan jî koçberê bajarên Çanakkale û Eskîşehîrê kirine. Ji ber ku hertişt bi dizî dihê kirin, ne derfete ku em bizanibin bi esehî çi dibe an jî kî birîndare û kî koçber kirine. Lê tiştê eşkere ev e; tu girtî nebirine bijijkan û digel birînên wan, wan xistine hucran.

Lê ger girtiyên li Aydinê mane, û ger jî girtiyên birine Çanekkale û Eskîşehîrê, berxwedana xwe didomînin. Ji bo hevkariya dîliyên şer, malbatên girtiyan li bajarê Enqere dest bi berxwedaneka xwebirçîhiştînê kirine. Livbaziyên malbatan bi gelek şêweyan berdewam dikin. Hejmara malbatan ên ku beşdarî van livbaziyan dibin bêhtirî 200 kesî ye. Di vê navberê de, xwendevanên pêşveçûyî û welatperwer û birên din ên demokrat û welatperwer, kin bê gotin gelek kes, kom bi kom piştgiriya xwe ji bo malbatan diyar dikin û serî didin wan.

Malbatên girtiyan bi reya mebusên SHP, hevdîtinek digel wezîrê karên hundurî pêkanîn û ji ber ku wezîr navê teroristiyê li girtiyan dixwe, wî protesto kirin.

Roja 14'ê Hêzîranê malbatên girtiyan dixuyaniyeka nivîsî çêkirin. Duxuyaniya xwe de dan eşkere kirin, ku ger daxwazên girtiyan neynin bicih anîn, ew wê xwe bi agirî bisotin. Malbatên girtiyan, livbaziya xwe di Komela Mafên Mirovan de çêdikin.

Herweha mebusê SHP Hîkmet Çetîn jî duxuyaniyek çêkir. Duxuyaniya xwe de got; ku jiyana girtiyan di xeterê de ye. Di vê

Dûmahîk di rûpela 21'an de